

Godište XX. • broj 5 • svibanj 2025.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

„Mir sa
svima vama“

Papa Lav
XIV. je
otvoren
prema
Međugorju

Odlazak
pape Franje i
dolazak Lava
XIV. u svjetlu
Međugorja
i Stepinčeve
kanonizacije

Ispovijed je
ponajprije
ispit vjere

Habemus
Papam

Marija –
hodočasnička
zvijezda mora
i luka spasa

Krist da!
Crkva da!

Međugorje
je učinio
međunarodnim
središtem
duhovnosti

Pogled na
pontifikat
pape Franje

Gospina škola | Događanja | Poruka za sadašnji trenutak |
Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! Vjetrovi nemira, sebičnosti i grijeha zahvaćaju mnoga srca i vode ih u nemir i propast. Zato vas pozivam, dječice, vratite se Bogu i molitvi da bi vam bilo dobro u srcima i zemlji na kojoj živite. Volim vas, dječice, i zato se ne umaram pozivati vas na obraćenje. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu. (S Crkvenim odobrenjem)

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323
Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300
Lektura
Ana Marin
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.
Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.
UPLATE
Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.
Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X
Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2
Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN:BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).
Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: **www.paypal.me/mirmedjugorje** (svrha uplate: za Glasnik mira)
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: www.alamy.com

Gospina škola

Marija - hodočasnička zvijezda mora i luka spasa, fra T. Pervan
Krist da! Crkva da!, fra A. Musa

In memoriam papa Franjo

Umro je Petar naših dana - papa Franjo
Međugorje je milošću Božjom postalo mjesto milosti
Međugorje je učinio međunarodnim središtem duhovnosti
Pogled na pontifikat pape Fanje, mons. Robert Barron
Susret s papom Franjom, fra M. Šakota
Papa jednostavnosti i autentičnosti, ali i iznenađenja, B. Skoko

Papa Lav XIV.

Habemus Papam
„Mir sa svima vama“
Odlazak pape Franje i dolazak Lava XIV. u svjetlu
Međugorja i Stepinčeve kanonizacije, D. Pavičić
Papa Lav XIV. je otvoren prema Međugorju

Događanja

Zašto se vjerom u Isusovo uskrsnuće sve mjenja? P. Tomić

Poruka za sadašnji trenutak

Vratite se Bogu i molitvi

Ispovijed je ponajprije ispit vjere, fra I. Dugandžić
Priroda i borba u šutnji, fra M. Šakota

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Novo vrijeme Crkve pod plaštem Gospe, K. Miletić
Naše molitve su najljepši dar novome papi, M. Miletić

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Miroljubivi i marijanski papa Lav XIV., M. Mamić

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
Mario Vasilj
Totin

Hvala ti, papa Franjo

Kada bi ljudska duša trebala izabrati posebno lijepo i ugodno vrijeme kroz crkvenu godinu, mjesec ili godišnje doba, vjerojatno bi, kao prsti koji posežu za cvijetom, mnogi odabrali svibanj. Upravo u tim proljetnim danima kada sve procvate, naglašeno se časti i Blažena Djevica Marija, a svibanj postaje mjesec krunice. Nižu se kroz to vrijeme zrnca različitih otajstava, a vjerni puk zajedno s Marijom evocira sve Kristove dane: od rođenja, smrti i uskrsnuća – sve do časa kada je svoju Majku na Nebu krunom i ljubavlju okrunio. Nižu se kroz svibanj i marijanski blagdani, ali i naša sjećanja na mjesec hrvatskih stradanja: na sve naše uspjehe i neuspjehe, na sve naše oholosti, ali i na našu stoljetnu spremnost da svojim životom u „ovoj zemlji meda i mlijeka, vršimo zakone Božje“. I upravo je svibanj, kao mjesec nade, kao mjesec novog života i nabujale prirode, pogodan da sebe, svoje obitelji i župne zajednice pozovemo da preko krunice, prignemo koljena pred njezinim Sinom, prema kojemu nas Gospa, i ovdje u Međugorju, desetljećima usmjerava.

Kraljica Mira nas svakodnevno uči i potiče da povjerimo život Kristu služeći jedni drugima i tako razvijamo dobronamjernost umjesto zlobe, istinu umjesto laži. Ona je Majka nade koja ne napušta vjerne duše, Majka mira i u ovim danima dok nas nemir zapljuskuje. Ona nas hrabri u uvjerenju, da unatoč svima i svemu, naviještamo radost i da vlastite patnje pretvaramo u duhovni rast

Na Uskrsni ponedjeljak preminuo je naš dragi papa Franjo. Kao što to nije niti jedan svetac, ni on nije bio savršen i bez pogrešaka, ali nam je ostavio pregršt prekrasnih poticaja. Njegov pontifikat ostat će nam u srcu kao priča o skromnosti, toplini i hrabrosti da se stane uz one koji su prečesto zane-mareni. Bio je glas siromašnih, most između svjetova i svjetionik nade kada je mnogima ponestajalo vjere u ljude. Bio je tišina u svijetu buke, blagost u svijetu oštine, dlan koji prima, a ne prst koji upire. Njegova poruka ljubavi, pravde i solidarnosti živjet će kao nadahnuće svima nama koji vjerujemo da svijet može biti bolje mjesto. I zato, dok ga oplakuju milijuni vjernika, ali i milijarde ljudi koji ga nisu zvali 'Sveti Oče', nego jednostavno „čovjek“, neka nas obuzme tišina. Ona tišina koju je papa Franjo ostavljao iza sebe kad bi prošao među narodom, ne ostavljajući ništa osim traga dobrote. Jer, to je bio njegov najveći pontifikat — pontifikat ljudskosti. Hvala ti, papa Franjo. Činio si nas boljim ljudima. Stoga, neka mu Gospodin, kojem je vjerom i djelom služio, podari vječni mir.

Nakon kontemplativnog, karmelskoga pape Ivana Pavla, benediktinskog molitelja i radnika Benedikta, jednostavnog i evandeoskog Franje, sada imamo jednog Lava.

Sam grb i geslo pape Lava XIV. sažima temeljne smjernice i duhovni naglasak njegova pontifikata. Uz teološku dubinu i ekleziološko jedinstvo i marijanska pobožnost je jedan od elemenata koji će biti u središtu njegova djelovanja u vremenu koje slijedi.

Parafrazirati ću njegove riječi iz njegova prvog obraćanja upućenog vjernicima i hodočasnicima okupljenima na Trgu svetog Petra:

Molimo nebeskog Oca da bude pastir po Njegovu Srcu, sposoban pomagati drugima da hode u ljubavi i istini.

Neka ga na tome putu uvijek prati Blažena Djevica Marija, koja je svojim životom u potpunosti odgovorila na Božji poziv. ■

Marija – hodočasnička zvijezda mora i luka spasa

Svibanj je, Marijin mjesec, napose ovdje u Međugorju. Svakodnevno smo svjedoci sve većeg broja hodočasnika u ovoj jubilejskoj godini u kojoj smo svi Hodočasnici nade. Ovih dana slijevaju se ovamo velika mnoštva iz cijeloga svijeta, svakodnevno možemo vidjeti vjernike svih boja i rasa, jezika i naroda. Sad, na početku svibnja, gotovo i nema slobodnih soba za hodočasnike. Redovito je više o stotinu svećenika uvečer u koncelibraciji, a mnogi satima ispovijedaju uz crkvu ili u ispovjedaonicama. Predivna slika vidjeti svećenike kako pomno slušaju a i vjernike koji strpljivo čekaju da se nad njima izrekne riječ oprost i odrješenja od grijeha, da mogu skinuti sa sebe terete prošlosti. „Naši nas prijestupi taru, ti ih pomiruješ“, veli već starozavjetni pjesnik.

Marija je neotuđiva sastavnica vjerskoga poklada i vjerničkoga štovanja od samih početaka. Pronaći ćemo je poglavito u Lukinim spisima - u Evanđelju i Djelima apostolskim. Po njoj dođe spas i Spasitelj na ovaj svijet, ona je među učenicima koji iščekuju izljev Duha Svetoga. Već od trećega stoljeća Crkva i vjernici mole „*Pod obranu se tvoju utječemo*“, što se i danas nebrojeno puta svakodnevno (iz) moli. Mariji se hodočasti, napose u ljetnim mjesecima, kad se slavi vrhunac njezina života i njezinih svetkovina, Velika Gospa i Marija Kraljica neba i zemlje. Njezina su svetišta redovito prepuna, dok su (danas) župne crkve na Zapadu gotovo popluprazne.

Hodočašćenje je jedan od temeljnih stupova ako ne vjere (kao u islamu), a ono ipak kršćanske kulture i prakse. Prvi je hodočasnik bio Abraham koji je dobio od Gospodina nalog da izide iz svoje zemlje, svoga naroda, plemena i obitelji. Zaputio se na put bez povratka, bez povratne karte. Nikad se više nije vratio u stari zavičaj. Isus je kao Židov redovito hodočastio u Jeruzalem, učenike je slao na misijska putovanja još za svoga javnoga djelovanja. On zapravo i nije imao stalna boravišta. Bio je trajni putnik i gotovo beskućnik na ovoj zemlji.

Temeljni nalog apostolima i učenicima nakon uskrsnuća bijaše odašiljanje u cijeli svijet, navještaj Radosne vijesti svim

ljudima, krstiti ljude u ime trojstvenoga Boga. Njihovo je biti glasnici, misionari, *angeli*. Misijski nalog svima da pođu u cijeli svijet samo pojašnjava kako pokretljivost učenika i poslanje spadaju na temeljne značajke kršćanstva. Upravo su prvi misionari u ranoj Crkvi bili krajnje pokretljivi. Crkva je velika misija u svijetu, ne statika.

Krist nas poziva iz svagdana, iz svijeta, na zapućivanje, na traženje, ali i svjedočenje. Čovjek treba otkriti Boga, a da bi se to ozbiljilo, treba se zaputiti, krenuti na put. Put duha, put u daljinu, put u visine (duhovne i zemljopisne). Isus poziva da se čovjek zaputi za njim, da ga nasljeduje. Makar hodočašćenje po sebi nije misionarsko putovanje svjesnih kršćana, ipak se hodočasnik zapućuje na stanovito vrijeme iz svoga svagdana, ostavlja svoje sigurnosti i životnu ugodu, zapućuje se u nepoznato, u tuđe i neizvjesno (pogotovo u prijašnja vremena, opasnosti od razbojnika, divljih zvijeri, neprijateljskih zasjeda i sl.), i na putovanju želi iskusiti blizinu Boga i Neba. U davne dane, kad ne bijaše prometala, hodočasnik bi doma napravio oporuku jer nije bio siguran da će se s hodočašća vratiti živ i zdrav doma.

Hodočašćenje nije kršćanska posebitost. Imamo ga u svim velikim religijama, pa čak i kod australskih domorodaca. Ono je znakoviti hod prema iskonu, ishodištu. Spada na bit života, a ponekada i na folklor. U kršćanstvu je vremenom hodočašćenje poprimilo čak i društvenu kategoriju, od pojedinačnoga prešlo se na kolektivno hodočašćenje pri čemu se razvijaju određene pobožnosti, zajednička molitva, pokorničke vježbe, sakramenti, posebice sakrament pomirenja i pokore. Bez duhovne pratnje hodočašćenje se nerijetko pretvara u turistički obilazak.

Istinsko hodočašće želi obnoviti čovjekov duhovni i vjerski život. Hodočastiti znači vjerovati nogama, hodeći. Da, cilj je važan, ali treba učiniti sve kako bi hodočašćenje postalo duhovnim doživljajem, kako bi čovjek dosegao cilj, ne samo na zemljovidu, nego i u duhovnom smislu. Samo putovanje stvara nutarnju duhovnu raspoloživost i ozračje kako je svatko putnik na svijetu. Treba se zaputiti u sebe, imati dovoljno vremena za razmišljanje i molitvu, vrijeme i tišinu, koju čovjek rijetko iskusi u svagdanu. Čovjek na hodočašćenju želi doći k sebi, premisliti svoj dosadašnji život, napraviti reviziju. Spoznate pogriješke i promašaji postaju predmetom kajanja i zaokreta, koji se potom pretače i slijeva u temelji-

fra Tomislav Pervan

tu ispovijed. Hodočasnik u pravilu ima vremena za molitvu, a molitva je usmjerenje srca i duha Bogu, kako bi se mogao još snažnije povezati s Gospodinom. U tome ga smislu hodočasničko društvo ili skupina nosi, pomaže mu na putu k Bogu. Hodočašćenje u skupini treba svakome pojedincu omogućiti da se posveti sam sebi i svojoj duši, da se zamisli nad svojim životom, prijednim životnim putem i onim što ga još čeka. Danas se popularno veli, čovjek se vraća na 'tvoriničke postavke', 'resetira' svoj život.

Foto: Arhiv CMM

Hodočašćenje je jedan od temeljnih stupova ako ne vjere (kao u islamu), a ono ipak kršćanske kulture i prakse. Prvi je hodočasnik bio Abraham koji je dobio od Gospodina nalog da izide iz svoje zemlje, svoga naroda, plemena i obitelji. Zaputio se na put bez povratka, bez povratne karte. Nikad se više nije vratio u stari zavičaj.

Hodočašćenje je - kao što rekospo - jedan od bitnih oblika vjerskog izričaja, ono spada u sastavnice zapadne pobožnosti. U prvom tisućljeću cilj hodočašćenja bijahu uglavnom sveta mjesta, Jeruzalem, Sveta zemlja, potom egipatska pustinja, gdje su hodočasnici stjecali vjersko i životno iskustvo od pustinskih otaca i monaha ili pak grobovi pojedinih apostola i mučenika. U drugom tisućljeću imamo zbog nemogućnosti putovanja na sveta mjesta hodočašćenja Svetomu Jakovu u Santiago de Compostela, - *finis*

U minulih dvjesto godina kroz mnoga svoja ukazanja Marija se pokazala kao glasnik i prorok. Ona tješi i opominje, nastupa majčinski i proročki, kao protuteža zaboravu Boga i hladnomu svijetu znanosti, napretka i tehnologije, svijetu koji je isključio Boga. Marija je blaga i umilna majka koja dira nutarnje strune čovjekova srca i bića, čovjeka-bogotražitelja.

terrae, krajnji zapad Španjolske, koji graniči s Atlantikom - i Rim; postoje doslovce hodočasničke ceste i putovi, napose prema Santiagu, koji bijahu žile kucavice u srednjem vijeku kao i kulturna susretništa. Hodočašćenja su prema nekima stvorila europski identitet.

Od petnaestoga stoljeća razvijaju se hodočašća u marijanska svetišta. U 16. stoljeću na pozornicu stupa u Meksiku Guadalupe, mjesto Marijinih ukazanja, zatim velika marijanska svetišta u Europi ali i u Indiji i Kini, koja privlače milijune hodočasnika.

Protestantska reformacija u 16. stoljeću snažno se (us)protivila hodočašćenju jer su putovanja u Rim te praksa oprosta bila povod Lutheru za otklon od Rima. Tek od 17. stoljeća hodočašćenje postaje značajkom katolicizma. Protestantizam se u svome čistunstvu lišio jednoga od bitnih vidika kršćanske pobožnosti. Vremenom je prosvjetiteljstvo posve dokinulo štovanje Marijino i svetaca.

Ali unatrag dvjesto godina, od Marijinih ukazanja u Parizu, Rue de Bac (1830.), ponovno se probudila i u katoličkom svijetu potreba za hodočašćenjem. Dominiraju velika Marijina svetišta. Od lurdskih i fatimskih ukazanja, u novije doba i Međugorje, imamo nesmanjeno Marijino štovanje te hodočašćenja Gospi. Time je na primjeren način kažnjeno prosvjetiteljstvo koje nije moglo zatamiti čovjekovu potrebu za štovanjem Marije i svetaca te hodočašćenjem.

Marija nam je dala majčinsku toplinu, toplinu koja nas štiti usred nevolja, majčinsku toplinu koja sprječava da bilo što ili bilo tko utrne u srcu Crkve revoluciju nježnosti koju je započeo njezin Sin. Gdje je majka, tu je nježnost. Svojim majčinstvom Marija nam pokazuje da poniznost i nježnost nisu vrline slabih nego jakih. Ona nas uči da ne moramo loše postupati s drugima da bismo se osjećali važnima.

U minulih dvjesto godina kroz mnoga svoja ukazanja Marija se pokazala kao glasnik i prorok. Ona tješi i opominje, nastupa majčinski i proročki, kao protuteža zaboravu Boga i hladnomu svijetu znanosti, napretka i tehnologije, svijetu koji je isključio Boga. Marija je blaga i umilna majka koja dira nutarnje strune čovjekova srca i bića, čovjeka-bogotražitelja. Marija kao strpljiva majka kod koje čovjek tražitelj može pronaći mir, utjehu, sigurnost u vjeri u Boga koji ga ljubi i prihvaća. Redovito Marija nastupa proročki.

Marija je protuteža svijetu određenu novcem, radom, potrošnjom. Marija je mirna luka, daleko od bučna i histerična svijeta medija s njegovim kratkotrajnim senzacijama. Ona je protuteža, mirno i smirujuće sidrište našem depresivnu i smušenu svijetu. Da bi čovjek crpio novu snagu, da bi došao k sebi, da bi imao uporište u životu i Bogu, da bi pronašao mir i zajedništvo, on putuje, hodočasti.

Nakon Sabora nastupila je u teologiji stanovita suzdržanost spram Gospodine Majke. Marija se potiskuje iz teologije i prakse, nju se kuša minimizirati. Na Zapadu je uslijedilo zamiranje marijanske pobožnosti. Sve to ipak nije moglo zatamiti u svijesti običnih vjernika odanost Mariji. Pokušaj da se potisne Marija i hodočašćenje jest paradoksalno upravo zbog činjenice da je Sabor istaknuto naglašavao sliku *naroda Božjega na putu*, proputovanju, *jer ovdje nemamo trajnoga grada ni boravišta* (Heb 13,14); svi smo u hodu

prema nebeskoj domovini. Upravo bi se hodočašćenje dalo upotrijebiti kao slika putujućega Božjega naroda.

Međutim, što se više govorilo i naučavalo na fakultetima i po raznim akademijama o izlišnosti marijanske pobožnosti, što se više govorilo o 'zrelim', odraslim vjernicima, to više su rasla hodočašćenja u marijanska svetišta. Dok se s jedne strane broj vjernika na nedjeljnim svetim misama smanjuje, dotle u Marijinim svetištima stalno raste broj vjernika. Vidi se to izrazito u Međugorju. Marija je nešto kao kontrastni program u žurbi i otuđenosti čovjekova svagdana u suvremenoj civilizaciji. Pavao VI. proglasio je još na Saboru Mariju *Majkom Crkve*.

Promatrači se pitaju: Odakle i zašto uživa u katoličkom svijetu Marija i Marijino štovanje toliku obljubljenost i popularnost? Razumljiva su hodočašćenja na sveta mjesta gdje je Isus živio i djelovao. Pa shvatljiva su hodočašćenja apostolskim grobovima, ili pak u Rim gdje je glava Crkve. Ali, zašto je upravo Marija izričiti cilj nbrojenih hodočašćenja na cijelom svijetu?

Odgovor je možda dan već u Bibliji, na prvim stranicama. Ako je Eva majka svih živih, ako čovjek u sebi nosi žudnju za životom i životvornom snagom, tada bismo mogli reći: Eva je svojim neposluhom udaljila čovjeka od Boga; posljedica toga bijaše gubitak Božje blizine, života, raja i na kraju smrt. Čovjek žudi za životom. Naspram Eve imamo Mariju koja je poslušna vjernica, od Boga izabrana i odlikovana - puna milosti - slobodna od grijeha, ne zavodnica, ne tašta 'zvijezda' s pozornica svijeta, nego ponizna Djevica, Gospodinova Majka; Majka koja donosi život vjernicima. Marija živodajka, Marija koja donosi život svijetu u Isusu. Elizabeta ju je prozvala 'Benedicta' – Blagoslovljena! U svakoj Zdravomariji tako je oslovljavamo.

U Mariji se vječna Riječ ne samo utjelovila, već je naučila prepoznati majčinsku nježnost Boga. S Marijom je Božji Sin naučio slušati čežnje, nevolje, radosti i nade svoga naroda. S Marijom se otkrio kao Sin vjernog Božjeg naroda. U evanđeljima Marija se pojavljuje kao žena malo riječi ili djela, ali s pažljivim pogledom sposobnim čuvati život i poslanje svoga Sina i svega što on ljubi. Mogla je bdjeti nad počecima prve kršćanske zajednice i na taj je način naučila biti majkom mnoštva. Približavala se raznim situacijama kako bi zračila nadu. Pratila je svoju djecu noseći križeve u tišini njihovih srca.

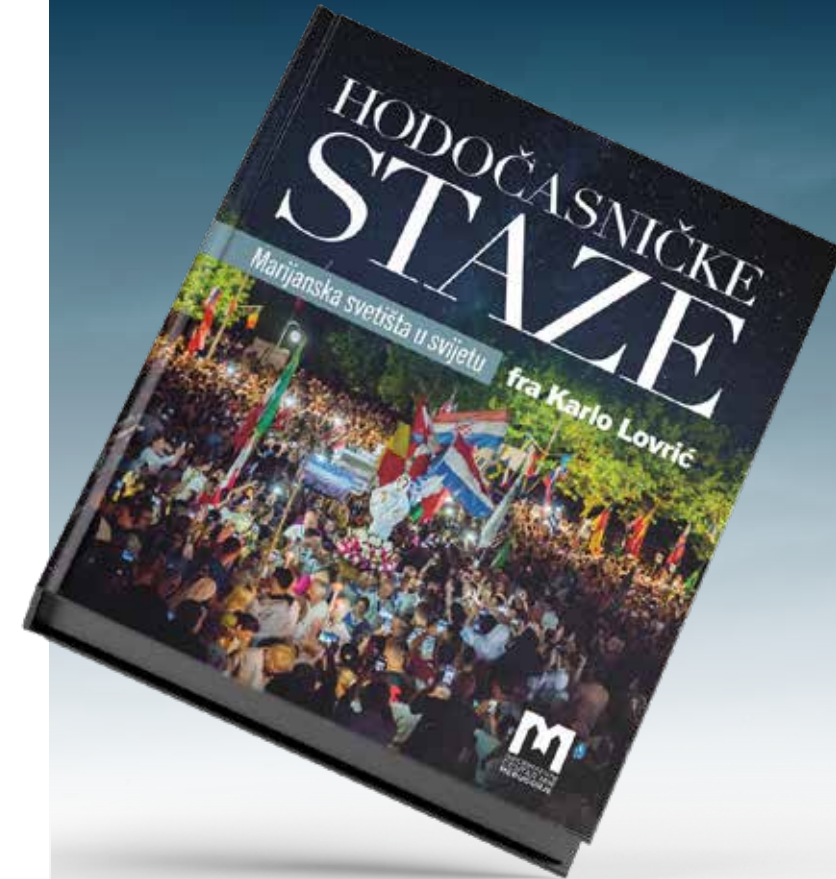
Koliko nas pobožnosti, svetišta i kapelica na najudaljenijim mjestima, koliko slika u našim domovima podsjeća na ovu veliku istinu? Marija nam je dala majčinsku toplinu, toplinu koja nas štiti usred nevolja, majčinsku toplinu koja sprječava da bilo što ili bilo tko utrne u srcu Crkve revoluciju nježnosti koju je započeo njezin Sin. Gdje je majka, tu je nježnost. Svojim majčinstvom Marija nam pokazuje da poniznost i nježnost nisu vrline slabih nego jakih. Ona nas uči da ne moramo loše postupati s drugima da bismo se osjećali važnima.

Nitko ne može odbaciti majku i majčinstvo a da ne bude ranjen u duši, da ne izgubi nutarnju ravnotežu. Svatko treba i oca i majku. Nije to samo vanjska datost našega života, nego ono što nas iznutra kao ljudska bića određuje, što utiskuje neizbrisivi biljeg našoj osobnosti, a to se onda odražava i u našem odnosu prema Bogu. Možda je porast hodočašćenja u Marijina svetišta i zbog razloga što se u našem suvremenom svijetu, racionalnom i kompjuteriziranom, jedva poštuje majčinstvo i materinstvo, a pogotovo je na djelu otpor prema očinstvu i očevima. U suvremenom su društvu žene određene za društveni angažman, karijeru, radno mjesto. Duskora nakon rođenja (od)uzimaju im se djeca i odgajaju u jaslicama i vrtićima kako bi one mogle zarađivati. Time se remeti Bogom dani poredak stvari u stvaranju; narušen je odnos majka-dijete.

Marija je protuteža svijetu određenu novcem, radom, potrošnjom. Marija je mirna luka, daleko od bučna i histerična svijeta medija s njegovim kratkotrajnim senzacijama. Ona je protuteža, mirno i smirujuće sidrište našem depresivnu i smušenu svijetu. Da bi čovjek crpio novu snagu, da bi došao k sebi, da bi imao uporište u životu i Bogu, da bi pronašao mir i zajedništvo, on putuje, hodočasti.

Marija je na vjerničkom putu majčinska pratiteljica, putokaz, *hodegetria*, na nemirnim stazama ove zemlje, kao sućutna majka i sestra u svijetu hladnu i proračunatu, bez istinskih ljudskih i prijateljskih odnosa. I dobro je po čovjeka iskoračiti iz toga svagdana, u stanovitim razmacima, potražiti Božju blizinu, potaknut i vođen Onom koja je na jedinstven i jedincat način povezana s Isusom. Ona nas vodi k Bogu, vodi nas na izvore rijeke života, podaruje nam mir i povjerenje, sigurnost, kako nad nama bdije Bog koji nas sve ljubi i želi nam spas i sreću. Pod Njezinim smo plaštem svi djeca istoga Oca, braća Isusa Krista. ■

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici **www.medjugorje.store**

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

fra
Antonio
Musa

Charles Chaput, američki teolog i umirovljeni nadbiskup Filadelfije, jedan od najoštrijih pera katoličke misli u Sjevernoj Americi, autor je brojnih knjiga, članaka i osvrta u kojim promišlja katoličku vjeru u kontekstu post-kršćanskog svijeta. Svijet je to koji je odbacio ne samo temeljna kršćanska i evanđeoska vjerovanja nego je prekrizio i vrijednosti civilizacije utemeljene na biblijskoj slici čovjeka i svijeta. Na jednom mjestu – u svojoj knjizi *Stranci u tuđoj zemlji* (*Strangers in a strange land*), čiji naslov aludira na onu novozačetnu misao o vjernicima kao *putnicima i pridošlicama* u ovom svijetu (1 Pt 2,12) – Chaput iznosi vrlo zanimljivu analizu aktualnoga stanja, upućuje kritiku Crkvi i svijetu u kojem živi te nudi neke moguće odgovore.

Jedna od nazanimljivijih ideja u ovoj knjizi svakako je autorova opaska o opasnosti klanjanja idolu razvoja ili kako on to naziva *idolatriji progresu*. Chaput primjećuje kako je povijest zapadne civilizacije, osobito u sjevernoameričkom kontekstu, u jednom trenutku čovjekovu svijest i njegovu dušu preusmjerila od bavljenja *vječnošću* prema usmjerenosti na *razvoj*. Konačni cilj tako više nije zajedništvo s Bogom koje nadilazi ljudsku povijest, nego je konačni cilj trajni razvoj koji svoje ispunjenje doživljava u strogo povijesnim kategorijama. S jedne strane, biblijska ideja da su svi ljudi stvoreni jednaki je formirala filozofsku, pravnu i civilizacijsku stečevinu Zapada, dok je s druge strane – odbacivši ovu dimenziju stvorenosti i Stvoritelja kao takvoga – ova ideja postala temelj modernog ateizma. Chaput će kazati kako je Bog kojega Crkva ispovijeda u ovom svijetu nestao, ali vjera u razvoj je ostala snažna. Bog i njegova uloga u svijetu je svedena na čisto duhovnu dimenziju u koju čovjek zakorači kada treba utjehu ili iskustvo mira, ali Bogu mjesta nema ondje gdje se donose odluke i prave planovi za sadašnjost ili budući trenutak. Vjera modernog čovjeka nije vjera u Isusa Krista, nego vjera u Isusa koji se *progresivno* mijenja kako se mijenjaju konteskti. Vjera je to konačno koja se koristi onako i onoliko koliko to odgovara trenutnom kontekstu i trenutnim potrebama.

Međutim, u toj modernoj vjeri dogodio se jedan veliki pomak. Naime, često se u o proteklih pola stoljeća znalo čuti da mnogi žele osobni odnos s *Isusom progresu*, ali da im Crkva nije potrebna. **Krist da, Crkva ne!** – postala je njihova krilatice. Ta krilatice opisuje čovjeka

Foto: Arhiv/ICMM

Krist da! Crkva da!

koji, unatoč svemu, osjeća duhovnu dimenziju svojega identiteta i želi tu glad utažiti u susretu s Isusom, ali s Isusom kakvim ga prikazuje i opisuje, Chaputovim rječnikom rečeno, *idolatrija progresu*. Takav čovjek želi Isusa, duhovnog vođu i učitelja, ali ne želi Isusa Spasitelja i

Otkupitelja. Međutim, u ovo novije vrijeme dogodila se jedna teološka, duhovna, ali i kulturološka promjena. Sve češće se i u Crkvi i u društvu prepoznaje potreba crkvene strukture. Svijet se divi dobro ustrojenim sustavima koji mogu koristiti za brojne socijalne i društvene projekte

i koji su dobar primjer kako tobožnje univerzalno zajedništvo svih ljudi treba izgledati. Crkva koja obuhvaća sve ljude i sve narode u svojoj je naravi primamljiva ovom novom pokretu među ljudima. Ona predstavlja ispunjenje brojnih ideološko-političkih stremljenja ove glasne i medijski vrlo moćne i utjecajne grupe ljudi. Međutim, problem nastane kada se u ovim strukturama dogodi navještaj evanđelja. Svijet želi Crkvu, tu veliku, globalnu i snažnu instituciju, ali svijet ne želi da mu Crkva govori o Bogu. Ta nova paradigma naše post-kršćanske ere može se tako sažeti u jednoj novoj krilatici: **Crkva da, Krist ne!**

Ovih dana, nakon smrti pape Franje, cijeli je svijet zastao i pažnja svega svijeta usmjerila se na Rim. Zanimljivo je bilo vidjeti da i u ovom novom svijetu postoji samo jedna služba čija narav ima takvu snagu. Poput Petra čija je sjena posjedovala ozdravljajuću snagu (Dj 5,15), tako i *sjena* Petra naših dana, izloženo mrtvo tijelo Svetoga Oca u bazilici sv. Petra u Vatikanu, ima snagu zaustaviti svijet. Crkva i služba Petrova nasljednika i u ovo naše vrijeme su jedine institucije koju posjeduju unutarnju snagu te mogu odrediti što će biti udarna vijest u svim medijima, na svim kontinentima i na svim jezicima.

Ta okrenutost Rimu i usmjerenost na sve ono što se događalo iza zatvorenih vrata dok su kardinali – osluškujući poticaje Duha Svetoga – tražili novoga papu, stavili su svijet u jednu neobičnu nepriliku. Naime, kako je to netko dobro primijetio, moderni je svijet trajno oduševljen ljepotom Crkve, njezine kulture i civilizacije koju je izgradila, oduševljen je drevnošću *staroga svijeta*, dok u isto vrijeme prezire vjerovanja i

Ovih dana, dok se radujemo izboru novoga Svetoga Oca koji će nas u ime Božje voditi ovakvom stazom razvoja, Bogu smo zahvalni na svim onim dobrim poticajima koje smo primili po njegovom sluzi papi Franji. Osobito smo mu zahvalni da je u ovoj dinamici božanskog progresu prepoznao bitnu ulogu Kraljice Mira i duhovnosti koju Crkvi i svijetu nudi Međugorje.

vrijednosti koje su izgradile ono čemu se divi. Svijet tako želi Crkvu, njezine kapelice, bazilike i katedrale, taj mistični obzor koji govori o snazi čovjekova duha, ali taj isti svijet nipošto ne želi da te kapelice, bazilike i katedrale budu ispunjene Duhom Božjim, da u njima odzvanja pjesma evanđelja i navještaj kršćanske poruke o životu i smrti, o grijehu i milosti, o Bogu i o čovjeku. Ipak, iako svijet korača u *idolatriji progresu*, u ovoj pažnji koju Crkva doživljava u trenucima smrti pape Franje i izboru pape Leona XIV., prepoznamo jednu duboko usadenu svijest, prirodni poticaj i instinkt čovjeka, osjećaj koji ga

Kakav će biti novi papa? – pitanje je koje mnogi postavljaju ovih dana nakon izbora pape Leona XIV. Pitanje je to koje još jednom otkriva snagu njegove službe ne samo za Crkvu nego i za svijet. Želja i molitva svih kršćana trebala bi biti jednaka: da bude svet, vjeran Bogu, otvoren ljudima i spreman svjedočiti snagu i smisao *božanskog progresu* u kojem prepoznamo da su nam potrebni i Krist i njegova Crkva jer jedno bez drugog ne idu. Svijet treba Crkvu koja će donositi Krista i Krista koji će sve pozivati u zajedništvo milosti i milosrđa u svojoj Crkvi. **Krist da! Crkva da!**

vodi da upravo u Kristovoj Crkvi – toj autentičnoj zajednici u kojoj se vjera prima, živi i razvija do vječnosti – utaži svoju duhovnu glad.

Progres ili razvoj koji moderni čovjek i moderno društvo traže ima svoj izvor u Božjemu stvaralačkom djelu. Bog u stvaranju djeluje progresivno. Božja je riječ tako snažna da od *ništa* čini *nešto*; i to nešto novo, lijepo i životom ispunjeno. Ta Božja stvaralačka ljubav nastavlja biti prisutna u svakom vremenu ljudske povijesti. Mogli bismo reći da taj *božanski progres*, razvoj kakav nam je Bog predstavio u osobi Isusa Krista, djeluje po principu *spirale*. On je u trajnome razvoju, ali taj se razvoj događa u dinamici pokreta prema naprijed i osvrta prema unatrag. I Crkva Božja djeluje upravo tako: spiralnim pokretima okrenuta naprijed, a u isto vrijeme utvrđena u onoj vjeri koja je stoljećima nosi i koju je od Krista primila, Crkva ide stazom razvoja. Međutim, za razliku od *idolatrije progresu*, Crkva razumije da njezin razvoj ima svoje ispunjenje, da njezin razvoj prestaje ondje gdje se vrijeme ulijeva u vječnost. Kršćanski progres tako po svojoj naravi postaje čežnja za zajedništvom s Bogom u raju.

Ovih dana, dok se radujemo izboru novoga Svetoga Oca koji će nas u ime Božje voditi ovakvom stazom razvoja, Bogu smo zahvalni na svim onim dobrim poticajima koje smo primili po njegovom sluzi papi Franji. Osobito smo mu zahvalni da je u ovoj dinamici božanskog progresu prepoznao bitnu ulogu Kraljice Mira i duhovnosti koju Crkvi i svijetu nudi Međugorje. Njegovi posljednji dani podsjetili su nas da se ispunjenje čovjekove želje za *duhovnošću* ponajbolje otkriva u uskrsoj vjeri Isusovih učenika, vjeri koja u grobu vidi život, u smrti pobjedu. Njegova smrt nas

je pak podsjetila da je Crkva i u ovo naše vrijeme autentično mjesto susreta Boga i čovjeka te je kao takva nezamjenjiva utvrda svega Božjega i istinski ljudskoga u svijetu i vremenu koje često srlja u *idolatriju progresu*.

Kakav će biti novi papa? - pitanje je koje mnogi postavljaju ovih dana nakon izbora pape Leona XIV. Pitanje je to koje još jednom otkriva snagu njegove službe ne samo za Crkvu nego i za svijet. Želja i molitva svih kršćana trebala bi biti jednaka: da bude svet, vjeran Bogu, otvoren ljudima i spreman svjedočiti snagu i smisao *božanskog progresu* u kojem prepoznamo da su nam potrebni i Krist i njegova Crkva jer jedno bez drugog ne idu. Svijet treba Crkvu koja će donositi Krista i Krista koji će sve pozivati u zajedništvo milosti i milosrđa u svojoj Crkvi. **Krist da! Crkva da!**

Dok Bogu zahvaljujemo na izboru novoga Svetoga Oca i molimo da on vjerno služi Kristovoj Crkvi, trenutak je ovo da se povratimo na izvor. Usred ovog uskrsnog vremena, sjećamo se što je radila Prva Crkva poslije Isusova uskrsnuća. Prva se Crkva naime u molitvi okupljala oko Marije, Majke Isusove (Dj 1,14). U svojem prvom obraćanju vjernicima zagovor Blažene Djevice Marije zazvao je i naš novi papa. Na početku još jedne dionice božanskog razvoja Crkve, najvrednije što za Crkvu možemo učiniti je moliti za našeg novog Svetog Oca, papu Leona XIV. I naša molitva neka se k Bogu vine po zagovoru Blažene Djevice Marije, nje koja je Majka Kristova, ali i Majka Crkve; nje koja nas trajno podsjeća da su Krist i Crkva jedno; nje koja je doživjela ispunjenje čežnje za *božanskim progresom* u zajedništvu proslavljene Crkve u nebu. Onamo je i nama koračati jer ondje je naš dom za vječnost koja nadilazi povijest. ■

Umro je Petar naših dana – **PAPA FRANJO**

Papa Franjo preminuo je na Uskrsni ponedjeljak, 21. travnja 2025., u 89. godini života, u svojoj rezidenciji u Domu svete Marte u Vatikanu.

U 9:45 sati, kardinal Kevin Farrell, kamerlengo Apostolske komore, objavio je smrt pape Franje iz Doma svete Marte sljedećim riječima:

„Predraga braćo i sestre, s dubokom žalošću moram objaviti smrt našega Svetog Oca Franje. Jutros u 7:35 sati rimski biskup Franjo vratio se u Očev dom. Sav je svoj život posvetio služenju Gospodinu i njegovoj Crkvi. Učio nas je kako vjerno, hrabro i univerzalnom ljubavlju živjeti evanđeoske vrjednote, osobito u korist najsiromašnijih i marginaliziranih. S neizmjernom zahvalnošću za njegov primjer pravog učenika Gospodina Isusa, povjeravamo dušu pape Franje beskrajnoj milosrdnoj ljubavi Jedinog i Trojedinog Boga.”

Papa je u petak, 14. veljače 2025., primljen u Polikliniku Agostino Gemelli nakon što je nekoliko dana patio od bronhitisa.

Zdravstveno stanje pape Franje postupno se pogoršavalo, a liječnici su mu u utorak, 18. veljače, dijagnosticirali obostranu upalu pluća.

Nakon 38 dana provedenih u bolnici, Papa se vratio u svoju vatikansku rezidenciju u Domu svete Marte kako bi nastavio oporavak.

Smrti je prethodilo akutno respiratorno zatajenje uslijed obostrane upale pluća. U Obavijesti se navodi da je Papa bolovao i od višestruke bronhiektazije, visokog krvnog tlaka te dijabetesa tipa II.

Smrt je utvrđena elektrokardiografskim snimanjem rada srca. Izjavljujem da su uzroci smrti, prema mojim saznanjima i savjesti, gore navedeni, navodi se u obavijesti o smrti pape Franje koju je potpisao prof. Arcangeli.

U subotu 26. travnja, svijet se oprostio od pape Franje. U Vatikanu je uz kardinale koji su pristigli iz svih krajeva

svijeta na ispraćaj došlo više od 160 stranih delegacija, među kojima više od 50 šefova država i dvanaest monarha.

Prema navodima Vatikana, tijekom tri dana oko 250.000 ljudi prošlo je pored lijesa, odajući počast papi Franji. Ispred bazilike svetog Petra formirali su se redovi dugi i po nekoliko kilometara.

Mnogi su satima čekali kako bi mogli uputiti pogled na otvoreni lijes u kojem je počivalo tijelo preminulog pape i oprostiti se od njega. Kako bi se što većem broju ljudi omogućio pristup, Vatikan je obje noći baziliku zatvarao samo na nekoliko sati.

Nakon tri dana, u petak navečer završeno je javno izlaganje tijela pape Franje u Vatikanu. Bazilika svetog Petra zatvorila je svoja vrata u 19 sati. Lijes je zatvoren tijekom ceremonije u prisutnosti malog broja ljudi. Tom prilikom, kako to nalaže obred, u nazočnosti nekolicine kardinala preko lica preminulog pape položena je bijela svilena marama.

Svečana misa zadušnica

Svečanu misu zadušnicu za blagopokojnog Papu u Bazilici svete Marije Velike predvodio je kardinal Giovanni Battista Re, dekan Kardinalskog zbora.

Pokop pape Franje obavljen je u bočnoj lađi bazilike, između kapele Pauline i kapele Sforza. Prije samog spuštanja lijesa otpjevana su četiri psalma, uz pet zaziva. Nakon toga uslijedila je molitva Očenaš. Na kraju, kardinal kamerlengo Kevin Joseph Farrell, predstavnik Papinskog doma i Ureda za liturgijska slavlja, stavili su službene pečate na lijes. Tijelo je potom položeno u grobnicu i poskropljeno svetom vodom, dok su okupljeni pjevali marijansku antifonu *Regina caeli*. ■

Nadbiskup Cavalli o papi Franji:

Međugorje je milošću Božjom postalo mjesto milosti

O životu, naslijeđu i duhovnom značaju Svetog Oca Franje s posebnim naglaskom na Međugorje i svemu što je učinio za ovo mjesto milosti za Radiopostaju Mir Međugorje govorio je apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli, čije obraćanje u nastavku donosimo u cijelosti.

Papa Franjo je otišao iz ovoga života. Bio je jedan veliki papa. Prije 12 godina je započeo ovu svoju odgovornu službu rimskog biskupa, a to je centar zajedništva i jedinstva Crkve u cijelome svijetu. Crkva koja nastavlja djelo Gospodina Isusa Krista ima zadaću navijestiti evanđelje cijelome svijetu, a Crkva da bi to ostvarila ima jednu točku duboke poveznice s Gospodinom Isusom, to je jedna duboka točka povezanosti s čovječanstvom kojemu treba navijestiti evanđelje i onda svi mi koji u Duhu Svetome činimo Crkvu Gospodina Isusa. To je metoda, stil, stav da bi ostvarili poslanje koje imamo: jedno duboko zajedništvo s Gospodinom Isusom, jedno duboko poznavanje i duboko iskustvo Gospodina Isusa, i duboko poznavanje i iskustvo današnjeg svijeta pred kojim trebamo navijestiti i svjedočiti Isusovo evanđelje. Tako je činio papa Franjo: duboko iskustvo Isusa, Isusa iz Nazareta Božjega sina i duboko poznavanje, iskustvo i vrednovanje današnjega svijeta. U tom kontekstu

postoji jedan fenomen, dubok i nevjerovatan – fenomen Međugorja.

Papa mi je u susretima koje sam s njim imao predstavio njegovo duboko poznavanje Međugorja i vrednovanje ovoga mjesta. Papa je jako duboko shvatio da je ovo mjesto, mjesto milosti. To je mjesto dubokog susreta s Isusom u svjetlu evanđelja. I zato je prije nekoliko godina rekao svećenicima i biskupima pratite, pratite, pratite vaše hodočasnike u to mjesto gdje je susret s Isusom. I u tom kontekstu shvaćanja, razumijevanja i vrednovanja milosti koja se događa u ovom mjestu, u kontekstu nazočnosti Djevice Marije koja je tu da bi nas pove-la Isusu, pred milijunima osoba koje su ovdje dolazile da bi molile, da bi se ispovijedale, da bi mijenjale svoj život, papa Franjo je želio uzeti na sebe tu odgovornost za ovu župu, za ovo mjesto milosti.

Zašto? Da bi u ovoj župi bilo mjesto jednog zajedništva cijele Crkve. U tom smislu je želio u ovu župu poslati jednoga biskupa kao odgovornu osobu. Papa je shvatio da se ovo mjesto milosti širi u cijeli svijet, shvaćao je da se u različitim

mjestima i župama formiraju zajednice koje se nazivaju međugorskim zajednicama, zatim duhovna središta koji su kao svoj temelj imali susret s Gospodinom Isusom u euharistiji, središta u kojima te do susreta s Gospodinom Isusom prati Djevica, Isusova majka, duboko duhovna središta...

Nakon što smo bili praćeni od Djevice Marije do susreta s Isusom, nastavljao si, nastavljao u euharistijskom klanjanju, u molitvi za bolesne, u krunici, nastavljao si da bi meditirao i uvijek sve više oblikovao u nutrini susret Sina Božjega s tobom. I u svemu tome iskustvu zatražiti oprost grijeha. Ovdje je postao normalan sakrament pomirenja, da bi obnovili, obnovili i obnovili naš život. Papa je vidio to duboko duhovno iskustvo, marijansko iskustvo. Vidio je da se to iskustvo odavde iz Međugorja bez ikakvih reklama širi u cijeli svijet i rekao je cijelom svijetu 'nihil obstat' za Međugorje, a to znači idite, idite, idite u Međugorju jer je to mjesto milošću Božjom postalo mjesto milosti.

Idite, idite, idite u Međugorje gdje ćete u pratnji Majke Božje Djevice Marije duboko susresti Gospodina Isusa, Sina Božjega. Idite, idite, idite u Međugorje gdje ćete u molitvi na Brdu takozvanih ukazanja i na brdu Križevcu pred križem kroz molitvu svi razumjeti da se svi moramo obnoviti i uvijek obnavljati u sakramentu ispovijedi. U jubilarnoj godini Crkva je shvatila vrijednost ovoga mjesta – župna crkva je jubilarna crkva – u kojemu se može primiti milost te tajne potpunog oprosta. Pripremljeni kroz ispovijed, pripremljeni kroz pričest, pripremljeni kroz molitvu Vjervanja i na nakane Svetoga Oca, pripremljeni kroz molitvu Djevici Mariji, mi možemo staviti našu savjest pred Boga.

Mi možemo staviti našu osobnu savjest pred Boga Oca koji je dobar, milosrdan i pravedan i u toj dubokoj meditaciji o sebi samima pred Bogom, možemo shvatiti i reći Bogu Ocu: Vidi koliko sam dobrih stvari ja učinio i zahvaljujem Ti na tome. I vidi koliko sam loših stvari uradio koje imaju negativne posljedice koje nikada neću moći popraviti. Ti koji si Svemoguću Otac, dobar i pravedan po Isusu koji je već na križu oprostio moje grijeha, po zaslugama Djevice Marije i svetaca, Ti ih preuzmi na sebe, preuzmi ih i izbriši sve negativne posljedice koje imam u životu, a ja ti obećavam svom svojom voljom i svim svojim sposobnostima da ću promijeniti svoj život. I zato ću svakoga jutra kada se ustanem reći Tebi: Gospodine, Bože moj, s nazočnošću milosti koju si mi dao u Isusu i Duhu Svetome, u pratnji Marije, tvoje i naše Majke, danas želim živjeti bolje nego jučer i svakoga dana želim započeti svoj dan s tom željom s tim prijedlogom da danas želim živjeti bolje nego jučer.

I sa svim ovime je Sveti Otac duboko meditirao o vrijednosti ovoga mjesta, mjesta milosti – Međugorja. I odlučio je da ovu jednostavnu i snažnu duhovnost proglasi vrijednom za cijeli svijet. Jedna duhovnost koja je vrijedna na takav način da može donijeti i predstaviti Isusovo evanđelje cijelome svijetu. Neka papa Franjo bude blagoslovljen za silno dobro koje je učinio za Crkvu i za svijet. Neka papa Franjo bude blagoslovljen za razumijevanje i za dobro koje je učinio ovome mjestu milosti, a to je župa Međugorje, istinsko sveto mjesto, istinsko svetište. ■

MEĐUGORJE JE UČINIO MEĐUNARODNIM SREDIŠTEM DUHOVNOSTI

Papa i Medjugorje

Papa Franjo od početka svoga pontifikata – pa čak i ranije kao kardinal Mario Bergoglio, nadbiskup Buenos Airesa – pomno je pratio zbivanja u Medjugorju. Njemu je prezentiran rad Ruinijske komicije koju je oblikovao njegov prethodnik Benedikt XVI. Njegove izjave o Medjugorju brojne su interpretirane na različite načine, a činjenica je da se redovito od 2020. godine pismom obraćao sudionicima Festivala mladih u Medjugorju.

Još prije toga, na spomendan Blažene Djevice Marije, Gospe Lurdske, 11. veljače 2017., Sveti Otac zadužio je mons. Henryka Hosera, SAC, nadbiskupa Varšave-Praga (Poljska), da se uputi u Medjugorje kao posebni izaslanik Svete Stolice.

Dana 31. svibnja 2018. Sveti Otac Franjo je imenovao nadbiskupa Henryka Hosera, dosadašnjeg Posebnoga izaslanika Svete Stolice, Apostolskim vizitatorom s posebnim ulogom za župu Medjugorje. Nadbiskup Hoser je svoju službu u Medjugorju započeo svečanom sv. Misom, u nedjelju, 22. srpnja u 19 sati.

Papa Franjo donio je odluku kojom odobrava hodočašća u Medjugorje, koja će od sada pa nadalje biskupije i župe moći službeno organizirati te više neće biti samo u „privatnom“ obliku kao što je to sada bilo.

Objavili su to na jutarnjoj misi 12. svibnja 2019. godine u župi-svetištu u Medjugorju, koje je postalo odredište milijuna hodočasnika, apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto i mons. Henryk Hoser, apostolski vizitator Svete Stolice s posebnim ulogom za Medjugorje, javio je Vatican News, a prenijela Informativna katolička agencija.

Trideset svetišta i mjesta molitve iz cijeloga svijeta, između kojih je i Medjugorje, svakoga dana u svibnju 2021. godine imalo je molitvu krunice za kraj pandemije, u okviru molitvenoga maratona čija je tema glasila: 'Crkva se svesrdno moljaše Bogu' (Dj 12,5). Inicijativa, koju je po želji pape Franje organizirao Papinski vijeće za novu evangelizaciju, na poseban način uključila je svetišta u cijelom svijetu, kako bi bili promicatelji molitve krunice među vjernicima, obiteljima i zajednicama.

Molitva krunice prenosila se izravno na službenim kanalima Svete Stolice svakoga dana u 18 sati, a krunica se u Medjugorju molila u subotu 15. svibnja 2021. Krunicu u Medjugorju predmolili su tadašnji provincijal Hercegovačke franjevačke fra Miljenko Šteko i nadbiskup Luigi Pezzuto, u to vrijeme apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini. Nadbiskup Pezzuto nakon molitve krunice predstavio je i svetu misu.

Tiskovni ured Svete Stolice objavio je u podne, 27. studenoga 2021. godine, vijest kako je papa Franjo imenovao nadbiskupa mons. Aldu Cavallija, naslovnoga nadbiskupa Vibo Valentie (Vibo Valentia – lat. Dioecesis Vibonensis), dosadašnjeg apostolskog nuncija u Nizozemskoj, Apostolskim Vizitatorom s posebnim ulogom za župu Medjugorje, na neodređeno vrijeme i ad nutum Sanctae Sedes. Riječ je o nastavku misije koju je u Medjugorju vršio nadbiskup Henryk Hoser, SAC, koji je 13. kolovoza 2021. godine preminuo u Varšavi.

Nadbiskup Cavalli u Medjugorje je stigao na blagdan Gospe Lurdske (11. veljače 2022.), a prvu svjetsku misu sa župljanima i hodočasnici u Medjugorju nadbiskup Cavalli slavio je 13. veljače 2022. u 11 sati u crkvi sv. Jakova.

"Hvala Gospodinu i Djevičici Mariji koji su me preko Svetog Oca poslali ovdje", kazao je tada nadbiskup Cavalli.

"APOSTOLSKA POKORNIČARNA, radi povećanja pobožnosti vjernika i spasenja duša, snagom vlasti dodijeljenih svojstvom si načinom od Presvetog u Kristu Ocu i gospodina našega, gospodina FRANJE PROVIDNOSTU BOŽJOM PAPE, prihvativši nedavno upućenu molbu preuzvišenoga gospodina ALDE CAVALLIJA, naslovnoga nadbiskupa Vibo Valencije, apostolskoga vizitatora. župe sv. Jakova apostola u Medjugorju, u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji, iz neizmjerne Božjega milosrđa i nebeskih blagâ Crkve blagohotno podjeljuje POTPUNI OPROST, pod uobičajenim uvjetima (sakramentalnom). ispovijedi, euharistijskom pričesti i molitvom na nakanu Vrhovnoga svećenika), koji vjernici, potaknuti istinskim duhom pokore i ljubavi, mogu zadobiti tijekom čitava redovita JUBILEJA 2025. godine te koji mogu namijeniti i kao molitvu za duše vjernika u čistilištu ako hodočaste u ŽUPNU CRKVU SV. JAKOVA APOSTOLA U MEĐUGORJU i ondje pobožno sudjeluju na jubilejskim obredima ili barem posvete odgovarajuće vrijeme pobožnim molitvama, uključujući molitvu Gospodnju, Vjervanje te zazivima Blažene Djevice Marije", objavljeno je, između ostalog, u Dekretu. o potpunom oprost u Medjugorju, što je bila posljednja odluka Svete Stolice o Medjugorju za vrijeme pontifikata pape Franje, a ona najznačajnija svakako je Nota Kraljice Mire Dikasterije za nauk vjere o duhovnom iskustvu vezanom za Medjugorje.

Ova Nota objavljena je 19. rujna 2024. godine, a njome Vatikan Medjugorju daje status »Nihil obstat«. Dokument Dikasterije, koji je odobrio papa Franjo, ne govori o nadnaravnosti, ali priznaje obilne duhovne plodove vezane za župu u Medjugorju te daje uglavnom pozitivno mišljenje o porukama, izvijestio je Vatican News. Ovime se potiču crkvena hodočašća i pobožnosti u Medjugorju.

U Medjugorju je u listopadu 2022. godine održani XIV. nacionalni mariološko-marijanski kongres "Medjugorje kao doprinos novoj evangelizaciji", a 19. listopada predstavljen je i zbornik znanstvenih radova s ovoga kongresa. Svima koji su organizirali ovaj kongres i objavili svoje znanstvene radove na predstavljanju zbornika zahvalio je apostolski vizitator s posebnim ulogom za župu Medjugorje nadbiskup Aldo Cavalli.

Govoreći, potom, o Medjugorju kao središtu nove evangelizacije rekao je kako su sve pape prema ovome mjestu pokazale veliko zanimanje, posebno se osvrnuvši se na odnos pape Franje i Medjugorja.

"Mi znamo da je sveti Ivan Pavao II. želio doći ovdje i posjetiti ovo mjesto koje je jako poštivao, ali nije mogao. Papa Benedikt XVI. je s kardinalom Ruinijem učinio istraživanje koje je bilo temeljno za pastoralnu promjenu u ovome mjestu. A ovaj papa, papa Franjo je učinio Medjugorje međunarodnim središtem duhovnosti, s tri vrlo precizne točke:

Prva: kada je prije pet godina rekao svim svećenicima i biskupima: pratite, pratite i pratite svoje vjernike u Medjugorju. Druga točka: kada je uzeo cijeli pastoral ove župe i pravo je stavio pod svoju izravnu kontrolu i svoju izravnu pastoralnu skrb. I želim dati župi jednu tako veliku važnost, tako veliku, da je postavio, stvar jedinstvenu u svijetu, jednog biskupa, sa svojom jurisdikcijom jednog dijecezanskog biskupa, samo za ovu župu.

I treća točka, govoreći cijelome svijetu taj nihil obstat, što znači jednu vrlo važnu stvar: prijevod nihil obstat ne znači ništa protivno, ali zapravo želi ukratko reći idite, idite, idite u Medjugorje, jer je to mjesto duboke duhovnosti i vjere koje vrijedi za cijeli svijet. Sada moramo, Medjugorje koje se nalazi u jednom međunarodnom okviru, ne samo održavati nego i razvijati surađujući, surađujući što je bolje moguće s milošću, jer je veličina ovoga mjesta milost koja dolazi od Duha svetoga. Zbog toga želim još jednom zahvaliti svima onima koji su organizirali ovaj Kongres i na kraju su sva ta djela s kongresa sabrali u Zbornik da bi svima pomogli surađivati s ovom milošću za cijeli svijet", kazao je tada nadbiskup Cavalli. ■

Pogled na pontifikat PAPE FRANJE

BISKUP ROBERT BARRON

Općim konsenzusom kardinal Jorge Mario Bergoglio postao je papom nakon intervencije koju je iznio na jednoj od generalnih kongregacija prije konklava 2013. Nadbiskup Buenos Airesa govorio je na jednostavan, ali strastven način o Crkvi koja izlazi iz sebe na margine, i ekonomske i egzistencijalne, kako bi donijela Radosnu vijest o Isusu Kristu. Umorni od skandala koji su mučili papu Benedikta XVI. u posljednjim godinama njegova pontifikata i željni daha svježeg zraka kardinali su se okrenuli ovom čovjeku koji je govorio s takvom jasnoćom i samopouzdanjem. Rječit govor kardinala Bergoglia signalizirao je kontinuitet s najdubljim nakanama otaca Drugog vatikanskog sabora, s naukom pape Pavla VI., s bogatim i složenim učiteljstvom pape Ivana Pavla II. i sa svjedočanstvom pape Benedikta XVI. Vjerujem da su njegova braća kardinali u njegovu govoru ispravno osjetili najbolje od koncilskog i postkoncilskog elana. Nadalje vjerujem da je papa Franjo doista učinio lajtmotivom svog papinstva evangelizacijsko djelovanje prema širem svijetu. Tijekom posjeta *ad limina* kalifornijskim biskupima početkom 2020. čuo sam Franju kako kaže da je *Evangelii Gaudium*, njegova apostolska pobudnica o novoj evangelizaciji, „ključ razumijevanja“ njegova učiteljstva. Taj tekst, čiji naslov vješto kombinira *Evangelii Nuntiandi* Pavla VI. i *Gaudium et Spes* Drugog vatikanskog koncila, govori o Crkvi u trajnoj misiji, uvijek u stavu radosnoga hoda *ad extra*.

Papa Franjo je u svojim propovijedima i popularnim predavanjima više puta poticao svećenike da „izađu iz sakristija“ na ulice, da zaprljaju ruke i, što je najpoznatije, da „mirišu na ovce“ kojima služe. Na početku svog papinstva pitali su ga, smeta li mu vidjeti svećenike odjevene u sutane. Njegov odgovor: „Sve dok ne zasuču rukave i bace se na posao, nije me briga što nose.“ U nezaboravnoj propovijedi na misi za krizmu prije nekoliko godina papa je rekao svećenicima da ulje njihova ređenja mora teći niz njihove glave, na njihovu odjeću i konačno s njihove odjeće u svijet. Ako se taj protok prekine, rekao je, sveto ulje postaje užeglo.

Sve je to u skladu sa slikom Crkve koju je koristio u prvim mjesecima svoga papinstva, naime onom poljske bolnice. Bi-

tan vidik misionarskog djelovanja Crkve jest pružanje pomoći onima koji su teško ranjeni u razorenom kulturnom prostoru postmodernizma. Važno je napomenuti da poljske bolnice, na rubu bojišta, nisu mjesta gdje se zbrinjavaju lakše ozljede; one su namijenjene za najžurniju moguću medicinsku skrb. Ovdje mislim da je Franjino spominjanje „egzistencijalnih“ margina u njegovu obraćanju Generalnoj kongregaciji podcijenjeno. Implicirao je da misionarski napor Crkve nije usmjeren samo prema ekonomski siromašnima i politički obespravljenima, već i prema onima koji su siromašni intelektualno, kulturno i duhovno.

Posljednjih tridesetak godina svjedočili smo masovnom napuštanju mladih u crkvama na Zapadu uz među njima istodobni porast depresije, anksioznosti i suicidalnih misli. Opisujući misiju

na egzistencijalnim marginama, Franjo je podigao proročki glas. Instinkt za rubnim područjima uvjetovao je mnoge praktične poteze koje je papa Franjo poduzeo: uključivanje više žena u upravljanje Crkvom, dramatično povećanje profila vatikanskih volontera, zalaganje za migrante i, što je najznačajnije, biranje kardinala s krajeva svijeta, čak i iz malih biskupija koje nikada prije nisu smatrane kardinalskim sjedištima.

Možda je najzorniji znak Franjina papinstva bila jednostavnost. Duboko oblikovan ignacijanskom disciplinom odmak, Franjo je nastojao utjeloviti siromaštvo duha koje je želio cijeloj Crkvi. Kao što je dobro poznato, samo nekoliko dana nakon izbora na Petrovu stolicu, vratio se u skromnu kleričku rezidenciju u kojoj je boravio prije konklava i osobno platio račun. Odlučio je živjeti ne u

papinskoj palači, već u tri sobe u Casa Santa Marta, vatikanskom gostinju. (Jednom sam tamo odsjeo dok sam prisustvovao konferenciji i mogu potvrditi da je sve samo ne otmjeno.)

Vozio se u gotovo komičnom malom Fiatu. Sjećam se kako sam s braćom biskupima stajao na stepenicama katedrale svetoga Mateja u Washingtonu prilikom Franjina posjeta Sjedinjenim Državama. Flota luksuznih vozila stizala je jedno za drugim, vozeći predsjednike, premijere i druge dostojanstvenike – a zatim se pojavio minijaturni Papin automobil, a ta neskladnost izazvala je smijeh promatrača.

Tijekom Franjina pontifikata raskošna klerikalna odjeća bila je *out* (Gamarelli – kuća koja je opremala pape odjećom – redovito je bio meta kritika), a zapušten je i Castel Gandolfo, ubavo papinsko utočište u brdima izvan Rima. Kada je Franjo preuzeo papinsku dužnost, Crkva je bila upletena u posebno strašan vrtlog seksualnog zlostavljanja od strane klerika te financijskih skandala. Papino prihvaćanje siromašnijeg, evandeoskog načina života, privuklo je mnoge diljem svijeta i promijenilo je narativ, barem na neko vrijeme.

Još jedna ključna tema Franjina papinstva bila je briga za Zemlju. Razumijem da, dajući ovu primjedb, mogu ostaviti dojam da je papa Franjo bio tek nešto više od standardnog euro-ljevičarskog ekologa, ali to bi bilo grubo pogriješno tumačenje. Kada se pojavila njegova enciklika *Laudato Si*, mnogi su je smatrali poslanicom o „globalnom zagrijavanju“, ali doista je frapantno previdjeti biblijsku i filozofsku podlogu teksta. Pozivajući Cr-

kvu natrag na brigu za Zemlju, koja je, prema Papinoj nezaboravnoj izjavi postala „hrpa otpada i prljavštine“, apelirao je na biblijski i predmoderni senzibilitet koji je čovječanstvo smjestio u širi okvir Božjeg stvaranja.

Inspiracija za *Laudato Si* bio je, naravno, sveti Franjo Asiški, ali naime i Romano Guardini, iznimno utjecajni teolog dvadesetog stoljeća koji je bio predmet doktorskog istraživanja mladog Jorgea Bergoglia. U brojnim tekstovima, ali posebno u svojim ranim djelima *Pisma s jezera Como*, Guardini je oštro kritizirao način na koji je moderna filozofija – antropocentrična i tehnokratska – du-

goročno utjecala na zloporabu prirode. Oplakivao je propadanje starije arhitekture oko jezera Como, koja se prilagođavala obrascima i ritmovima prirode, prema novijim zgradama koje su se agresivno nametale okolišu.

Pod Guardinijevim utjecajem papa Franjo prezirao je kartezijanski racionalizam koji bi htio „ovladati prirodom“ i baconovski scijentizam koji bi „prirodu stavio na muke“ kako bi je prisilio da otkrije svoje tajne. Papina sklonost predmodernoj perspektivi o odnosu između ljudskih bića i okoliša približila ga je perspektivama Tome Akvinskog i autora Knjige Postanka. Vrijedi također napomenuti da je u tom pogledu Franjina misao odražavala misao Benedikta XVI., koji je bio poznat i kao „zeleni papa“.

Nema sumnje da je Franjo bio posvećen nizu pitanja koja kategoriziramo pod nazivnik „socijalna pravda“, što ga je dovelo u red s praktički svim njegovim prethodnicima sve do Lava XIII. Njegova preokupacija tim pitanjima pronašla je dramatičan izraz u posjetu izbjeglicama na Lampedusi, u njegovom ocrnjivanju nesputanog kapitalizma kao „ekonomije koja ubija“ i u njegovu inzistiranju na dobrodošlici migrantima. Novost Franjina socijalnog nauka bila je ekstrapolacija s individualne etike na etičke obveze koje bi trebale postojati među narodima.

U svojoj enciklici *Frattelli Tutti* Papa se pozivao na klasično katoličko učenje o univerzalnom odredištu dobara. S korijenima u Bibliji, crkvenim ocima, a posebno Tomi Akvinskom, ovo učenje tvrdi da, iako je privatno vlasništvo moralno dopušteno, korištenje onoga što netko posjeduje mora biti prvenstveno vođeno brigom za opće dobro. U enciklici *Rerum Novarum*, Lav XIII. pozvao se na ovo učenje kada je komentirao: „Nakon što su zadovoljeni zahtjevi nužde i pristojnosti, ostatak koji netko posjeduje pripada siromašnima.“

Franjo je primijenio isti princip i na međunarodne odnose, inzistirajući da bogatije zemlje, iako im je dakako dopušteno posjedovati vlastitu imovinu i ekonomska dobra, ima-

ju moralnu obvezu pomagati siromašnijim nacijama. Zbog tih problema Franju su čak i neki pobožni katolici nazivali marksistom, iako bi “tomist” bio puno pravedniji opis. S posebnim žarom Franjo je istaknuo temu dragu Ivanu Pavlu II., naime, da tržišno gospodarstvo ne smije biti prepušteno samo sebi, već mora biti ograničeno moralnim senzibilitetom.

Ono što mi je možda najzanimljivije kod pape Franje jest ono što nije učinio. U prvim danima nakon izbora, kružile su glasine da je “konzervativac”, autoritarac, kojega su isusovci prognali nakon teških godina u upravi i službi provincijala. No ubrzo, kada je postalo jasno da se Franjo zapravo naginje lijevoj strani ideološkog spektra, mnogi na katoličkoj ljevici počeli su ga promatrati kao dugo očekivanog liberalnog spasitelja, onoga koji će oživjeti postkoncilski san koji su (navodno) uništili Ivan Pavao II. i Benedikt XVI. Bili su uvjereni da će nam Franjo napokon donijeti oženjene svećenike, svećenice i istospolne brakove, liberalizaciju crkvenih učenja o pobačaju, homoseksualnosti, transrodnosti i kontracepciji.

Ipak nije ispunio apsolutno ništa od svega toga. Velika katolička kapitulacija suočena sa zahtjevima suvremene kulture nije se dogodila za njegova mandata, i bilo je izuzetno zabavno gledati kako se mainstream liberalni katolički mediji pokušavaju pomiriti s tim. Zapravo, pobačaj nije imao jačeg protivnika od Franje, koji ga je često uspoređivao s “unajmljivanjem plaćenog ubojice”. I bio je žestoki kritičar onoga što je često nazivao “rodnom ideologijom”, čije je nametanje zemljama u razvoju nazivao “ideološkom kolonizacijom”.

Mogu posvjedočiti da nas je na kalifornijskom *ad limina* papa Franjo, dok smo napuštali dvoranu, pozvao da se svim snagama borimo protiv rodne ideologije koja je, kako je rekao, odbojna Bibliji i učenju Crkve. Što se tiče oženjenog i ženskog svećen-

stva, Franjo je doista dopustio da se pitanje žena u dakonatu pojavi na Sinodi o sinodalnosti, ali ga je potom prepustio studijskoj skupini čiji će se nalazi pojaviti u nekom neodređenom trenutku u budućnosti. Moglo bi se oprostiti ako pomislimo da je zapravo odgađao stvari. Unatoč svom ponekad slobodnom stilu i nepreciznom načinu govora, papa Franjo se držao crkvenih stavova, pokazujući time tajanstveno vodstvo Duha Svetoga nad doktrinarnim i moralnim učenjem Crkve. Sve navedeno ubrajao bih među vrlo stvarna postignuća pape Franje.

Ipak, ono što se može pročitati u gotovo svakoj ocjeni pokojnog pape jest da je bio, u najmanju ruku, „kontroverzan“, „zbunjujući“, „dvosmislen“. Neki komentatori bi išli toliko daleko da kažu da je bio heretičan, potkopavajući drevne tradicije Crkve. Nimalo se ne slažem s tim potonjim stavom, ali donekle suosjećam s prvim karakterizacijama. Papa Franjo bio je zagonetna figura u mnogočemu, činilo se da uživa u zbunjujućim očekivanjima, krivudajući pokatkad cik-cak, desno-lijevo. Poznato je da je mladima okupljenima na Svjetskom danu mladih u Rio de Janeiru rekao da “hagan lío” (stvorite nered), a ponekad se činilo da uživa u tome. Jedan od najneugodnijih trenutaka Franjina pontifikata bila je dvodjelna Sinoda o obitelji, koja se održala 2014. i 2015. godine. Činjenica da je kardinal Walter Kasper, dugogodišnji zagovornik dopuštanja pričesti rastavljenim i ponovno vjenčanim katolicima, govorio na početku okupljanja, prilično

...kada je postalo jasno da se Franjo zapravo naginje lijevoj strani ideološkog spektra, mnogi na katoličkoj ljevici počeli su ga promatrati kao dugo očekivanog liberalnog spasitelja, onoga koji će oživjeti postkoncilski san koji su (navodno) uništili Ivan Pavao II. i Benedikt XVI. Bili su uvjereni da će nam Franjo napokon donijeti oženjene svećenike, svećenice i istospolne brakove, liberalizaciju crkvenih učenja o pobačaju, homoseksualnosti, transrodnosti i kontracepciji.

je jasno ukazala na smjer kojim je papa Franjo želio da sinoda krene. No, susreo se s jakim otporom biskupa, posebno iz zemalja u razvoju, a kada se pojavio konačni dokument, poznata *Amoris Laetitia*, pitanje se činilo u biti neriješenim, otvorenim za različita tumačenja. Kada su Papini apologeti ukazali na nejasnu fusnotu duboko zakopan u dokumentu kao pružanje potrebne jasnoće, mnogi u Crkvi bili su, blago rečeno, skeptični. A kada su četiri kardinala zatražila od Pape da riješi niz dvoumica (‘dubia’, u tehničkom žargonu) koje je *Amoris Laetitia* potaknula u njihovim mislima, u osnovi su bili ignorirani.

U *Amoris Laetitia* doista postoji mnogo lijepih uvida, ali oni su uglavnom bili prevideni zbog prijevora i dvoznačnosti koje su pratile dokument. Doista, nakon objave, nastala je svojevrсна „doktrinarna anarhija“, jer su razne biskupske konferencije davale dokumentu različita tumačenja, tako da se, na primjer, ono što je u Poljskoj ostalo smrtni grijeh činilo dopuštenim na Malti. Ako je primarna papina odgovornost održavanje jedinstva u doktrini i moralu, teško je sagledati kako je papa Franjo ispunio tu obvezu tijekom tog sinodalnog procesa i njegovih posljedica.

I čudno je kako se čini da nije nešto naučio iz te situacije. Godine 2023., nakon prvog kruga Sinode o sinodalnosti, doktrinarni šef pape Franje, Victor Manuel kardinal Fernández, izdao je izjavu *Fiducia Supplicans*, koja je dopuštala mogućnost blagoslova osoba u istospolnim zajednicama. Bilo bi blago rečeno ustvrditi da je u katoličkom svijetu izbila oluja, a oporbu su, još jednom, predvodili katolički vođe iz nezapadne sfere. U zapanjujućem prikazu jedinstva i hrabrosti afrički biskupi rekli su da ne će provoditi učenje *Fiducije* u svojim zemljama, a Papa se povukao, dopustivši im da se ne slože s dokumentom. Jednostavno je nevjerovatno da se sve to dogodilo odmah nakon skupa od četiristo vođa iz cijelog katoličkog svijeta, koji o tom pitanju nikada nisu konzultirani. Papa se još jednom borio kako održati jedinstvo Crkve.

Ponekad se činilo da su Papini impulzivni poticaji navodili da govori doktrinarno neprecizne stvari ili odobrava problematično ponašanje. Kao primjer za prvo bilo bi njegovo višestruko podržavanje tvrdnje da su sve religije legitimni putevi do Boga, poput različitih jezika koji govore istu istinu. Sada, s obzirom na njegov očiti entuzijizam za evangelizaciju, želim biti velikodušan u tumačenju njegovih riječi, tumačeći ih možda u skladu s tvrdnjom Drugog vatikanskog koncila da u svim religijama postoje elementi istine. Ali mislim da je pošteno reći da je Papa uglavnom ostavio snažan dojam religijskog indiferentizma.

Kao primjer njegova odobravanja problematičnih ponašanja istaknuo bih čuveni incident s Pachamamom na Sinodi o Amazoniji 2019. godine. Iako i dalje postoji poprilična zbrka oko svrhe postavljanja kipa Pachamame u Vatikanske vrtove tijekom molitve s Papom, svakako je umjesno reći da je to izazvalo

Kao primjer njegova odobravanja problematičnih ponašanja istaknuo bih čuveni incident s Pachamamom na Sinodi o Amazoniji 2019. godine. Iako i dalje postoji poprilična zbrka oko svrhe postavljanja kipa Pachamame u Vatikanske vrtove tijekom molitve s Papom, svakako je umjesno reći da je to izazvalo mnogo prijevora te da su razni pokušaji objašnjenja samo pogoršali stvari. Papa se još jednom našao usred samostvorene i potpuno nepotrebne svađe, a čovjek koji je trebao jamčiti jedinstvo barem ga implicitno potkopava.

mnogo prijevora te da su razni pokušaji objašnjenja samo pogoršali stvari. Papa se još jednom našao usred samostvorene i potpuno nepotrebne svađe, a čovjek koji je trebao jamčiti jedinstvo barem ga implicitno potkopava.

Nitko ne sumnja da je papa Franjo bio retorički nadaren, svakako ne na akademski način Ivana Pavla II. ili Benedikta XVI. već u stilu župnika vješta u popularnim propovijedima. A njegov je govor vrlo često imao oštrinu. Evo nekoliko njegovih dragulja: „Gospodin i gospoda cmizdravci“; „tekući kršćanin“; „kršćanin s licem bijelog papra“; „slab do točke truljenja“; „Crkva koja je više usidjelica nego majka.“ I vjerujem da je pošteno reći kako je njegov retorički otrov najčešće bio usmjeren prema konzervativnim katolicima. Evo još nekoliko bisera: „zastvoreni, legalistički rob vlastite krutosti“; „doktori slova!“; „Krutost prikriva vođenje dvostrukog života, nešto patološko“; „profesionalci svetog! Reakcionari“; i najpoznatiji, „natražnjaci“.

Znam da su te oštre kritike često duboko obeshrabrivale pravovjerne katolike, posebno mlade svećenike i bogoslove, koje je papa jednom nazvao „malim čudovištima“. Jednom prilikom, tijekom prve sjednice Sinode o sinodalnosti, papa se obratio okupljenim delegatima. Ovakva vrsta izravne papinske intervencije bila je izuzetno rijetka, jer papa nije želio pretjerano utjecati ili dominirati raspravom. Sarkastičnim tonom govorio je o mladim klericima u Rimu koji previše vremena provode u trgovinama klerikalne galanterije, isprobavajući šešire, ovratnike i sutane. Možda doista postoje neki nezreli svećenici i studenti koji su zaokupljeni takvim stvarima, ali meni se činilo izuzetno čudnim da je upravo to tema koju je papa odabrao za ovu rijetku priliku da se obrati nekim od najviših dužnosnika Crkve.

Za mene je to ukazivalo na neobičnu fiksaciju na konzervativnije orijentirane i njihovu demonizaciju. A ono što je stvari učinilo još zbunjujućima jest to što je Franjo morao znati da Crkva cvjeta upravo među svojim konzervativnijim članovima. Dok poznata liberalna crkva u Njemačkoj vene, konzervativna, nadnaravno orijentirana crkva u Nigeriji brojčano eksplodira. A na Zapadu su živahni dijelovi Crkve, bez sumnje, oni koji prihvaćaju živo pravovjerje, a ne oni koji se prilagođavaju seklarističkoj kulturi. Mnogi Papini izrazi i priče doista su bili smiješni, ali teško bi ih bilo okarakterizirati kao pozive na dijalog s konzervativnim sugovornicima.

Za kraj, želio bih reći nekoliko riječi o sinodalnosti, za koju vjerujem da bi se i sam Franjo identificirao s njome kao svojom prepoznatljivom temom. Imao sam čast biti izabrani delegat na obje sjednice Sinode o sinodalnosti. Dva mjeseca slušao sam i razgovarao s predstavnicima iz cijelog svijeta i mnogo sam naučio o tome kako katolici odgovaraju na izazove u izrazito različitim kulturnim sredinama. Jako sam uživao u razgovorima, i u formalnim razmjenama za stolom, ali i još više, u neformalnim čavrljanjima tijekom stanki za kavu. Shvatio sam Papin proces molitvenog razlučivanja, inspiriran isusovcima.

Moram priznati da sam također počeo cijeniti granice sinodalnosti. Iako je svaki dijalog bio živahan i informativan, vrlo malo ih se pomaknulo prema odluci, prosudbi ili rješenju. Većina je zapela na onome što bi Bernard Lonergan nazvao drugom fazom epistemološkog procesa, naime, biti inteligentan ili imati bistre ideje. Nisu se pomaknuli na Lonerganovu treću razinu, koja je čin donošenja suda, a kamoli na njegovu četvrtu fazu, koja je odgovorno djelovanje. Toliko smo poštovali „proces“ razgovora da smo imali gotovo fobiju od donošenja odluka.

Ovo je koban problem za kršćane kojima je povjerena evanđeoska zapovijed da naviještaju Krista svijetu. Posljedica je nešto što je, po mom mišljenju, protivno onome što je papa Franjo dosljedno govorio da želi da Crkva bude: ekstrovertirana, usmjerena na misiju, a ne zaglavljena u sakristiji. Tijekom dva kruga sinode ponekad sam se pitao, predstavlja li sinodalnost napetost u umu i srcu samog Franje.

Od svih papa u mome životu Franjo je uglavnom bio onaj kojeg sam najbolje poznao. Bio sam s njim tri listopada: dva već spomenuta i treći za Sinodu o mladima 2018. Tijekom tih divnih mjeseci vidao sam ga praktički svaki dan i imao sam nekoliko prigoda razgovarati s njim. Susreo sam ga i na jednom posjetu *ad limina* i na nekoliko drugih audijencija. Uvijek sam ga smatrao ljubaznim, duhovitim i pristupačnim; jednom smo imali kratak, ali intenzivan duhovni razgovor. Smatrao sam ga svojim duhovnim ocem i iskreno oplakujem njegov odlazak.

Requiescat in pace. ■

Biskup Robert Barron (r. 1959), biskup je biskupije Winona-Rochester (Minnesota) i priznati autor, govornik i teolog. Franjo kard. George opisao ga je kao “jednog od najboljih crkvenih govornika i navjestitelja”. Ono što je bio biskup Fulton Sheen pedesetih i šezdesetih godina u Americi u medijima, danas je to biskup Barron koji vodi WordOnFire.org, golemu mrežu katoličke evangelizacije u Americi.

Izvor:
https://firstthings.com/francis-in-full/

*Preveo i priredio
Fra Tomislav Pervan OFM
Početkom svibnja 2025., Međugorje*

Susret s papom Franjom

fra
Marinko
Šakota

Papa Franjo bio je velik papa! Bit će upamćen kao obnovitelj Crkve. Vraćao je pozornost na neke ponekad zaboravljene evandeoske vrijednote. Pod-sjetio nas je da su ljubav prema čovjeku, jednostavnost, milosrđe, iskrenost, blizina siromašnima Isusovi zahtjevi.

Međugorje ne smije nikada zaboraviti papu Ivana Pavla II, papu Benedikta XVI., a posebno ne papu Franju. Sva trojica su imala vrlo senzibilan odnos prema Međugorju. Važnost pape Franje leži u njegovoj mudrosti da Međugorje dovede do statusa Nihil obstat. Smatram da je papa Franjo volio Međugorje, da mu je Međugorje bilo na srcu.

Tu njegovu ljubav prema Međugorju doživio sam osobno u Vatikanu na susretu s njim. Bio je to nezaboravni susret, a zbio se u četvrtak, 29. studenoga 2018. godine u Sali regia Apostolskog dvora u Vatikanu oko 12.15 na koncu međunarodnog kongresa upravitelja i suradnika svjetskih svetišta. Kongres je trajao od 27. do 29. studenog, a organiziralo ga je Pontifikalno vijeće za promociju nove evangelizacije pod vodstvom mons. Rine Fisichelle. Tema je bila: Svetište – otvorena vrata za novu evangelizaciju.

Na kraju kongresa bio je predviđen susret s Papom Franjom cijele naše skupine koja je brojila preko 600 oso-

ba. Mons. Fisichella nam je priopćio dan prije kako je teško očekivati da će Papa moći svima nama pružiti ruku pa su izabrani predstavnici u ime svih nas. Naravno, u svima nama je bila velika želja da barem dodirnemo Papinu ruku, ali smo ipak zbog velikog broja sudionika bili svjesni da je već veliko i to da Papu vidimo izbliza.

Bilo nam je rečeno da na Trg svetog Petra zbog gužve ne dodemo svi skupa u isto vrijeme nego u grupama od 8 pa do 9.30 sati. Međutim, svih nas preko 600 je došlo u isto vrijeme – u 8 sati! Razumljivo, svi su htjeli zauzeti mjesto bliže Papi Franji. Prošli smo kroz sigurnosnu policijsku provjeru i stali ispred dugih,

Imao sam dojam da je meni, svim fratriba na službi u župi Međugorje kao i svim župljanima i hodočasnicima očinski, toplim i ujedno vrlo ozbiljnim riječima, htio uputiti poruku koja je dolazila iz njegova srca. Bilo mi je potpuno jasno da mi tih nekoliko riječi nije rekao iz kurtoazije, tek da nešto kaže, nego sam osjetio da mu je bilo jako na srcu da nama svima uputi važnu poruku.

impozantnih stepenica koje su vodile u visinu prema unutrašnjosti vatikanskih prostorija. Čekali smo s nestrpljenjem kad ćemo prijeći prag Sale regie u kojoj ćemo vidjeti Papu. Puštali su nas u grupama po nekoliko desetaka osoba. Kad smo ušli u Sala regia, oči se nisu mogle nagledati slika koje je naslikao Michelangelo. Doslovno čitava sala je oslikana rukom tog velikog umjetnika.

Najprije nas je pozdravio mons. Fisichella, a potom su predstavnici velikih svjetskih svetišta u desetak minuta, koliko je svatko od njih imao na raspolaganju, predstavili najvažnije elemente svojih svetišta, s posebnim naglaskom na rad s mladima. Tako smo slušali o iskustvima kako svjetski poznatih svetišta kao što su Lurd, Fatima, Guadalupe i Sveta Zemlja tako i iskustva manjih, poput onih u Južnoj Koreji i drugim dijelovima svijeta.

Točno prema programu, u 11.30 sati na vratima se pojavio papa Franjo. Svi smo skočili na noge kad je u prekrasnu dvoranu ušao Pastir u bijelom. Uslijedio je veliki aplauz s oduševljenjem na licu svih prisutnih. Ruke s mobilima i foto-aparatima digle su se u zrak. Svi su htjeli zabilježiti taj posebni trenutak.

Vidjevši da u onih koji su bili ispred mene nije bilo zadržavanja s Papom nego samo pružanje ruke, shvatio sam da je "manje više", da u što manje riječi moram reći tko sam i odakle dolazim. Kad sam prišao Papi, pružio sam mu ruku u kojoj je bila krunica i gledajući u nasmijano i blago Papino lice na talijanskom jeziku u dahu izrekao sljedeće riječi: "Međugorski župnik. Pozdravlja Vas mons. Hoser!"

Kad smo se nakon nekoliko minuta vratili na svoja sjedala, mons. Fisichella je u ime svih sudionika Kongresa pozdravio Papu Franju, zahvalio mu ne samo za dolazak nego i za inicijativu čiji je plod sami Kongres te ga upoznao s njegovim radom. Nakon toga se Papa Franjo obratio svima nama. Istaknuo je ulogu svetišta za novu evangelizaciju i potaknuo nas da se s još više žara posvetimo tom radu. Stavio nam je na srce važnost otvorena srca i srdačnog prijama hodočasnika i svih koji dođu u svetište.

Kad je Papa završio svoje obraćanje prisutnima, k njemu su prišli predstavnici svetišta.

Nakon susreta s njima Papa je trebao nastaviti svoj program i izaći iz dvorane. No tada se dogodilo nešto neočekivano: papa Franjo je izrazio želju da osobno pozdravi sve nas - svih 600! Našoj radosti nije bilo kraja! Kako aplauz koji je odjekivao prekrasnom dvoranom tako i oči koje su sjajile i osmijesi koji nisu silazili s lica svjedočili su o velikom iznenađenju kod svih nas!

Red za redom se praznio, ljudi su polagano išli jedni za drugima, pozdravili Papu i potom radosni napuštali dvoranu. Kako se bližio i moj ulazak u red razmišljao sam što pokloniti Papi. Iz Međugorja sam krenuo s namjerom da – ako dođe do susreta – Papi predam krunicu, molitvenik i bilten na talijanskom o najvažnijim stvarima vezanima uz Međugorje. Sve sam to imao u torbi, ali sam se iz praktičnih razloga odlučio za krunicu – za krunicu načinjenu od naše hercegovačke drače s Brda ukazanja. Uzeo sam je u ruku i pomicao se prema Papi.

Vidjevši da u onih koji su bili ispred mene nije bilo zadržavanja s Papom nego samo pružanje ruke, shvatio sam da je "manje više", da u što manje riječi moram reći tko sam i odakle dolazim. Kad sam prišao Papi, pružio sam mu ruku u kojoj je bila krunica i gledajući u nasmijano i blago Papino lice na talijanskom jeziku u dahu izrekao sljedeće riječi: "Međugorski župnik. Pozdravlja Vas mons. Hoser!"

Kad je Papa čuo moje riječi, zadržao je ruke na mojim rukama, zastao za nekoliko trenutaka te mi potom rekao: "Budite poslušni mons. Hoseru." Dok mi je izricao te riječi, gledao sam s osmijehom u Papino lice. Ne znam jesam li u tim trenucima stajao na zemlji ili lebдио. Možda je Papa to osjetio, da sam bio jako radostan zbog susreta s Njim, pa je ponovio već izgovorene riječi: "Budite poslušni mons. Hoseru." Nakon toga je dodao: "Da?" Ta uzrečica u obliku pitanja bila je kao neki znak kojim je htio provjeriti i saznati jesam li razumio

i dovoljno ozbiljno uzeo ono što mu je bila namjera reći. Odgovorio sam: "Da, da!" Držeći krunicu u ruci, na kraju me upitao: "Je li ova krunica za mene?" Rekao sam: "Da, za Vas!" Odgovorio je: "Hvala." Uzvratilo sam "Hvala Vama!", a potom mi je sa strane dan znak da se udaljim i drugima dadnem mjesto da se približe Papi.

Izišao sam iz dvorane te se počeo spuštati prostranim vatikanskim stepenicama poskakujući od radosti i skoro ne vjerujući u ono što mi se dogodilo. Hodajući po Trgu svetog Petra gledao sam, ali ništa nisam vidio, jer sam u mislima prolazio onim trenucima koji su se dogodili samo nekoliko minuta prije toga. Pokušao sam rekonstruirati svaki trenutak u susretu s Papom, svaku njegovu gestu i svaku riječ. Pitao sam se što mi je Papa rekao i što mi je s nekoliko riječi htio poručiti.

Imao sam dojam da je meni, svim fratriba na službi u župi Međugorje kao i svim župljanima i hodočasnicima očinski, toplim i ujedno vrlo ozbiljnim riječima, htio uputiti poruku koja je dolazila iz njegova srca. Bilo mi je potpuno jasno da mi tih nekoliko riječi nije rekao iz kurtoazije, tek da nešto kaže, nego sam osjetio da mu je bilo jako na srcu da nama svima uputi važnu poruku. To sam shvatio vraćajući nazad film i sjećajući se posebnog izraza njegova lica, pozornosti kojom je izricao spomenute riječi. Pitajući se zašto je ponovio iste riječi, došao sam do zaključka da je možda osjetio kako ono što mi je prvi put rekao nisam ili dovoljno dobro čuo ili dovoljno ozbiljno uzeo. Očito mu je bilo jako stalo da riječi i poruku dobro upamtim i ponese sa sobom u Međugorje.

U spomenitim Papinim riječima iščitavao sam i veliko povjerenje koje papa Franjo ima u nadbiskupa Henryka Hosera. Kao da nam je htio reći: *Slušajući mons. Hosera, slušate mene, slušate Crkvu*. Suprotno tome: *Ako niste poslušni mons. Hoseru, niste poslušni meni, niste poslušni Crkvi*. U nekoliko riječi koje mi je rekao osjetio sam da je papi Franji Međugorje u srcu, da mu je jako stalo do Međugorja i da mu je želja da svi ozbiljno odgovorimo zadaći koja nam je povjerena. U Papinim riječima osjetio sam ohrabrenje, ali i veliku odgovornost koju svi snosimo za Međugorje.

Hvala Bogu dragom na papi Franji! Papa Franjo, hvala Ti za Tvoju ljubav prema Međugorju, za Tvoju mudrost kojom si Međugorje čuvao i doveo do statusa Nihil obstat! ■

Papa jednostavnosti i autentičnosti, ali i iznenađenja

Božo Skoko

Za svako vrijeme Bog očito izabere adekvatnog papu, bez obzira koliko utjecaj Duha Svetoga na izbor kardinala u konklavi nama smrtnicima bio nerazumljiv. Inače, kako objasniti da je dobri i vremeniti papa Ivan XXIII., od kojeg to nitko nije očekivao, pokrenuo Drugi vatikanski koncil i u potpunosti promijenio lice Crkve; u doba hladnoratovskih napetosti dobili smo za papu vrsnog diplomata Pavla VI., a onda je 1978. godine slijedilo iznenađenje u liku prvog pape Slavena Ivana Pavla II., koji je ozbiljno pridonio urušavanju komunizma, stvaranju ujedinjene Europe i međunarodnom priznanju Hrvatske... Nakon tog pape putnika i velikog komunikatora, kao kontinuitet smo dobili vrsnog teologa i intelektualca papu Benedikta XVI. koji nas je učvrstio u vjeri. A u ovo naše vrijeme, u kojem su sve veće razlike između bogatih i siro-

mašnih, u kojem se stvaraju nove podjele u svijetu i zveckaju oružjem, u kojem je čak dio crkvenih pastira počeo uživati u vlastitim privilegijama udaljujuće se od stada – dobili smo papu Franju, koji je simbolično uzeo ime asiškog siromaha koji je unio novi duh u zapuštenu srednjovjekovnu Crkvu. Tako je povezao isusovačku s franjevačkom karizmom. Ljubav prema čovjeku i služenje onima najsiromašnijima i najpotrebitijima, te očuvanje prirode i svega stvorenog što je dano čovjeku na upravljanje bile su misije svetog Franje. A i papa Franjo je pokazao kako je to njegov smjer. Podsjetimo, jedno od prvih putovanja izvan Vatikana bilo je ono na talijanski otok Lampedusa među tisuće zaboravljenih izbjeglica, a jedan od posljednjih poteza bila je donacija cjelokupne Papine uštedvine mladim zatvorenicima kako bi se osposobili za život nakon odsluženja kazne...

Papa Franjo od svoga prvog pojavljivanja na balkonu bazilike svetog Petra u rano proljeće 2013. godine postao svjetski fenomen i osvježanje na svjetskoj medijskoj pozornici. Bio je drukčiji papa, koji je počeo otvarati drukčije teme i prioritete. Svojim stilom, južno-američkim temperamentom i neposrednošću pokazao je ljudsko lice pape. Nastojao je svjedočiti vlastitim primjerom i usmjeravati novi put Crkve u ovim izazovnim vremenima. Koliko je u tome uspio vrijeme će pokazati. No, već sada vidimo da je njegova vizija „Crkve za siromašne“ ostavila dubok trag. Naglasak u njegovu pontifikatu bio je na pastoralnom radu, odnosno usmjerenosti na ljude i njihove potrebe. Osjećao je probleme običnog čovjeka i nastojao pronaći rješenja. U liku pape Franje imali smo autentičnog, jednostavnog, duhovitog i otvorenog papu, koji nasuprot utrci za moći, slavom i bogatstvom (koji su za-

hvatili ne samo političke strukture, već i dio crkvene hijerarhije) nudio - služenje. Vidjeli smo da je ovaj papa suvremeni svijet želio „zaraziti“ ljubavlju, nježnosti i solidarnosti. Bio je papa, koji nas vraća izvornoj Božjoj riječi bez suvišne filozofije, dociranja i mudrovanja.

Baš tako jednostavno i životno izgledaju i njegove knjige. One su lišene dubokih teoloških promišljanja. Pisane su iz srca i govore o životu te traženju Boga kroz svakodnevne životne okolnosti. Njegove su riječi upućene prijateljima, a Bog kojeg nam želi približiti je milosrdni otac i prijatelj, a nipošto strogi sudac. Uostalom, proglasio je Godinu milosrđa i za njezina zaštitnika odabrao našeg hrvatskog sveca svetog Leopolda Mandića.

Iako je bio dobar komunikator, nije volio pripremati govore već govoriti iz srca, s puno emocija. Time je postizao neposrednost i uklanjao barijere prema slušateljima, ali se često dovodio u nepriliku da izgovori i ono što možda nije namjeravao. Međutim, vidjeli smo da mu se to ne zamjera, pa čak i pod cijenu da će mu netko poneku rečenicu istrgnuti iz konteksta ili protumačiti sebi u prilog. Nekada je znao i zbuniti svoje vjerničko stado, pa su njegovi suradnici morali pojašnjavati što je zapravo želio reći. No, ta njegova autentičnost i jednostavnost osvajala je srca vjernika, ali i nevjernika. Vještinom komunikacije podsjećao je na papu Ivana Pavla II., a jednostavnosti i duhovitosti nalikovao je na dobrog papu Ivana XXIII. Baš dan izbora, odnosno prvu večer s novim papom pamtit ćemo i po posebno neuobičajenoj gesti, kad je zatražio blagoslov i molitvu za svoj pontifikat od okupljenih vjernika. Poručio je time kako je on tek prvi među jednakima, kako je u službi svakog čovjeka i kako će mu biti teško ostvariti svoje poslanje bez molitava, potpore i promjene ponašanja milijuna vjernika diljem svijeta. Time je pokazao kako je svjestan da je samo čovjek i da bez Božje pomoći malo toga može učiniti. Ali isto tako to može tražiti samo čovjek koji neizmerno vjeruje u Božju milost. Kako je samo čovjek pokazao je toliko puta, od priznanja straha od patnje pa do iskrenosti u iznošenju pojedinih stajališta, bez puno pakiranja i diplomatske diplomacije. Uostalom i sam je priznao da je ponekad nagao i brzoplet spominjući južnoamerički temperament. Upravo to ljudsko priznanje pokazuje da je i on samo čovjek te rađa simpatijama.

Bio je i papa iznenađenja. Povlačio je poteze koji su mnoge zbunjivali ili ostav-

ljali bez daha. Ali bio je odlučan u namjeri mijenjanja ustaljene prakse i tradicije papinstva – od mjesta stanovanja i izbjegavanja luksuznih limuzina do odlaska u krajeve, koje su drugi godinama izbjegavali. On je želio pokazati svima, a ponajprije braći biskupima i svećenicima kako imati titulu u crkvenoj hijerarhiji znači svjedočiti osobnim primjerom i služiti drugima, a ne uživati u časti i moći. Mnogi su počeli slijediti taj primjer (neki iz uvjerenja a neki iz trenda), što bi pak moglo dodatno ojačati Crkvu, čijim se pojedinim službenicima često zamjerilo skrivanje iza pravila, licemjerje, neosjetljivost, zatvorenost, uživanje u moći, pa i bahatost. Za razliku od svojih prethodnika, koji su putovali u značajna središta katoličanstva, na svojim putovanjima se fokusirao na male, često ugrožene i zapostavljene katoličke zajednice. Među ostalima, prednost je dao Hrvatima katolicima u Bosni i Hercegovini, pred Hrvatskom... Putovao je svijetom kako bi ohrabrio te katoličke manjine i gradi mostove prema drugim religijama. Svojestveno mu je bilo i nazvati stvari pravim imenom, kome se svidjelo, a kome ne... Kao što je Isus nazivao stvari pravim imenom i nije se bojao, tako se ni papa Franjo nije bojao u lice reći čak ni talijanskoj mafiji ono što ju ide.

Papa Franjo je svojom autentičnošću, skromnošću i jednostavnošću, osjećajem za najsiromašnije i najpotrebitije u društvu te spremnošću da se ozbiljno suoči s pogriješcima i slabostima u vlastitim redovima pokazao novo lice Katoličke Crkve. A zahvaljujući otvorenosti prema drugima i drukčijima, te otvaranjem nekih tabu tema i približavanjem Isusa kao milosrdnog oca privukao je čak i nevjernike... Pontifikatu je dao pečat neposrednosti, neformalnosti, kršenja protokola, pa čak i slobodnijeg tumačenja vjerskih istina, što je često zadavalo glavobolje teolozima i Kuriji. Često je znao ostaviti bez daha i svoje čuvarke i protokol. Njemu su bili važniji ljudi od ceremonijala i njegove sigurnosti, a neposrednost i skromnost od tradicije i strogih pravila. Bio je papa pred kojim se nije trebalo klanjati i kojeg nije trebalo ljubiti u ruku. Neki su tradicionalni vjernici ostali šokirani kad su vidjeli kako papa ljubi u obraz svoje gošće u Vatikanu. On je prijateljski papa kojeg se može poljubiti u lice. Tko je to mogao i zamisliti prije nekoliko desetljeća?

Iznenađio nas je i odabirom svoga posljednjeg počivališta. Time je potvrdio svoju ljubav prema Gospi. Crkvu Marije Velike i Rimu redovito je posjećivao uoči i nakon svojih pastoralnih pogoda. Majci Mariji je odnio buket ruža i nakon što je izišao iz bolnice... Ondje će počivati uz nekoliko papa koji su se odlučili pokopati izvan vatikanskih zidina, a među njima je i jedini papa hrvatskog podrijetla – Siksto V. Papa Franjo je znao da čovječanstvu može pomoći samo snažan Gospin zagovor. Na tom tragu se pokazao i kao veliki prijatelj Međugorja i poglavar Crkve koji može razlučiti plodove od podmetanja, autentičnost od pretjerivanja, te nadnaravno od ljudskoga...

Zagovarao je mir u svijetu i otvoreno se zauzimao za žrtve sukoba... A baš u njegovu pontifikatu se počeo urušavati svijet kakav smo poznavali, kao i vrijednosti kojima su se svjetski čelnici vodili... Kažu kako kriza rađa lidere, a svijetu u kojem živimo nažalost manjka vođa koji imaju viziju, kojima je stalo više do općeg dobra nego do uskih nacionalnih interesa, kojima ljudi nisu samo brojevi i sredstvo ostvarenja svojih vojnih i političkih ciljeva. U takvim okolnostima papa Franjo se izdigao kao glas razuma, moralna vertikala u međunarodnim odnosima, ali i glas upozorenja, čije se riječi nisu baš svidale pojedinim vođama jer su razotkrivale svu bijedu njihove politike. S druge strane, u vremenu sulude potrošnje, velikih ega, medijskih obmana i

svijeta koji srlja u propast, a u kojem su ljudi izgubljeni i depresivni, papa Franjo je milijunima razočaranih ponovno otkrio i približio Isusa Krista u njegovoj revolucionarnoj jednostavnosti. Vratio je nadu i širom otvorio vrata grješnicima, zagovarajući Božje milosrđe i otvoreno priznajući kako ni Crkva nije savršena. Pokazao je svima što znači kršćanska solidarnost prema najpotrebitijima i najobespravlijenijima, posebno migrantima. Promicao je otvorenost prema drugima i drugačijima te optimizam koji bi trebao krasiti svakog vjernika (blaženi kardinal Stepinac je govorio „Protuslovlje je vjerovati u Boga i biti pesimist“, a papa Franjo: „Crkvu se ne može zamisliti bez radosti“). Otvoreno je progovorio i o suvremenim progonima kršćana, ukazao na nepravdu u svijetu, ali i pružio obje ruke drugim vjerskim zajednicama i religijama poput svojih prethodnika.

Za sve je tražio brza i praktična rješenja – od zbrinjavanja izbjeglica do funkcioniranja vatikanskih dikasterija i uključenja žena u najviše službe Svete Stolicke. Često je išao protiv većinske struje, a mnogi nisu uspijevali iščitati njegove namjere. Tako mu je dobar dio Hrvata zamjerio što je odugovlačio s proglašenjem svetim blaženog kardinala Stepinca, nastojeći preko njegove kanonizacije izgraditi mostove sa Srpskom pravoslavnom Crkvom, očito ne znajući s kime ima posla. Ali upravo tim činom nam je napravio uslugu – vratio je u fokus vjerničke pobožnosti Stepinca, a kritičarima iz Beograda trajno zatvorio usta, nakon što je svima postalo jasno da nemaju baš nikakav novi argument protiv njegove svetosti. No, isto tako mnoge je oduševio „priznanjem“ Međugorja, odnosno otklanjanjem zaprjeka za nesmetano funkcioniranje ovog Gospina svetišta, iako su mu godinama pojedini mediji „stavljali u usta“ kritike na račun Međugorja. Na koncu, baš u njegovu pontifikatu došlo je do potpune smjene generacija hrvatskih biskupa i nadbiskupa, pa je vlastitim izborom ključnih ljudi Crkve u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini dao i svojevrstan pečat budućnosti Crkve u Hrvata.

Papa Franjo je još jedan u nizu velikana našeg doba. Toliko različit od svojih prethodnika, a svojim stilom i pristupom toliko potreban suvremenoj Crkvi i ovom izgubljenom svijetu. On je svoju rolu završio (Bog mu je pokazao milosrđe omogućivši mu da bude među vjernicima do posljednjeg daha), otvorivši prostor za novog papu kojeg čekaju još izazovnija vremena. ■

Habemus Papam

Papa Lav XIV. novi je poglavar Katoličke Crkve.

Konklava je izabrala američkog kardinala Roberta Francisa Prevosta za 267. rimskog biskupa. Novog papu okupljenom mnoštvu objavio je kardinal iz reda đakona Dominique Mamberti oko 19:13 kada se pojavio na loži vatikanske bazilike te objavio na latinskom: „Annuntio vobis gaudium magnum! Habemus Papam! („Objavljujem vam veliku radost! Imamo papu!“).

Novi papa uputio je svoj prvi govor te udijelio blagoslov Urbi et orbi (gradu i svijetu).

Prvo obraćanje pape Lava XIV. okupljenim vjernicima na Trgu svetog Petra

„Mir sa svima vama“

Mir sa svima vama. Draga braćo i sestre, ovo je prvi pozdrav uskrsga Krista, Dobrog Pastira, koji je dao svoj život za Božje stado. I ja bih želio da ovaj pozdrav mira uđe u vaša srca, da dosegne vaše obitelji. Svim ljudima, gdje god bili, svim narodima, cijelome svijetu: Mir s vama.

To je mir uskrsga Krista – razoružani i razoružavajući mir, ponizan i ustrajan. Dolazi od Boga. Boga koji nas voli sve – bezuvjetno.

Još uvijek u ušima čuvamo onaj tihi, ali uvijek hrabri glas pape Franje, koji je blagoslivljao Rim davao je svoj blagoslov svijetu, cijelome svijetu, toga uskrsnog jutro. Dopustite mi da nastavim s tim istim blagoslovom. Bog nas voli, Bog vas sve ljubi i zlo ne će prevladati. Svi smo u Božjim rukama.

Zato, bez straha, ujedinjeni, ruku pod ruku s Bogom i međusobno, idemo naprijed. Mi smo Kristovi učenici. Krist ide ispred nas. Svijet treba njegovu svjetlost. Čovječanstvo ga treba kao most da bi bilo dosegnuto od Boga i njegove ljubavi.

Pomozite nam i vi, a onda i jedni drugima, da gradimo mostove – dijalogom, susretima – ujedinjujući se svi kako bismo bili jedan narod, uvijek u miru.

Hvala papi Franji.

Želim zahvaliti i svoj subraći kardinalima koji su me izabrali da budem nasljednik Petra i da zajedno s vama hodim, kao ujedinjena Crkva, uvijek tražeći mir, pravdu, uvijek nastojeći raditi kao vjerni muškarci i žene Isusa Krista, bez straha, kako bismo naviještali evanđelje i bili misionari.

Sin sam svetog Augustina, augustinac, koji je rekao: „S vama sam kršćanin, a za vas biskup.“ U tom smislu svi možemo zajedno hoditi prema onoj domovini koju nam je Bog pripremio.

Poseban pozdrav upućujem Crkvi u Rimu. Zajedno moramo tražiti kako biti misionarska Crkva, Crkva koja gradi mostove, koja gradi dijalog, uvijek otvorena da primi – poput ovog trga s raširenim rukama – sve, sve one koji trebaju našu ljubav, našu prisutnost, dijalog, ljubav.

(na španjolskom) I ako mi dopustite još jednu riječ – pozdrav svima, ali na poseban način mojim prijateljima iz biskupije Chiclayo, u Peruu, gdje je jedan vjerni narod bio uz svoga biskupa, dijelio

svoju vjeru i dao mnogo, jako mnogo da bi ostali Crkva vjerna Isusu Kristu. Svi ma vama, braćo i sestre iz Rima, Italije i cijeloga svijeta, želimo biti sinodalna Crkva – Crkva koja hodi, Crkva koja uvijek traži mir, koja uvijek traži ljubav, koja nastoji biti blizu posebno onima koji trpe. Danas je dan molitve Blaženoj Djevici Mariji od Pompeja. Naša majka Marija uvijek želi hoditi s nama, biti nam blizu, pomoći nam svojim zagovorom i svojom ljubavlju. Zato želim moliti zajedno s vama. Molimo zajedno za ovo novo poslanje, ali i za cijelu Crkvu, za mir u svijetu, i zazovimo ovaj poseban Marijin dar milosti – naše Majke. Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom. Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje, Isus. Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grješnike, sada i na času smrti naše. Amen. ■

ŽIVOTOPIS pape Lava XIV.

Kardinal Robert Francis Prevost rođen je 14. rujna 1955. u Chicagu. U novicijat redovnika augustinaca u provinciji Naše Gospe od dobrog savjeta u Saint Louisu stupio je 1977., a 29. kolovoza 1981. položio je svećane zavjete. Studirao je na Katoličkom teološkom učilištu u Chicagu, gdje je diplomirao teologiju.

Kao 27-godišnjaka redovnički poglavari poslali su ga u Rim gdje je studirao kanonsko pravo na Papinskom sveučilištu svetog Tome Akvinskog (Angelicum). Za svećenika je zaređen 19. lipnja 1982. godine. Licencijat je primio 1984., nakon čega je poslan u misije u Chulucanas, u Piuri u Peruu, gdje je ostao od 1985. do 1986. godine.

Doktorirao je 1987. s tezom: „Uloga mjesnog priora u Redu svetog Augustina“. Iste je godine izabran za ravnatelja za pozive i ravnatelja misija provincije augustinaca Majke dobrog savjeta u Olympia Fieldsu u Illinoisu. Godine 1988. poslan je u misije u Trujillo kao ravnatelj združenog formacijskog projekta kandidata za redovnike augustince u vikarijama Chulucanas, Iquitos i Apurimac. Ondje je služio kao prior od 1988. do 1992., ravnatelj formacije od 1988. do 1998. i nastavnik od 1992. do 1998. U nadbiskupiji Trujillo bio je sudski vikar od 1989. do 1998., kao i profesor kanonskog, patrističkog i moralnog prava u bogosloviji San Carlos e San Marcelo.

Za priora provincije Majke dobrog savjeta u Chicagu izabran je 1999. Nakon dvije i pol godine, provincijski kapitul izabrao ga je za generalnog priora, a na istu službu ponovno je izabran 2007. godine. Od listopada 2013. služio je kao nastavnik i provincijalni vikar do 3. studenoga 2014., kad ga je papa Franjo imenovao apostolskim upraviteljem dijeceze Chiclayo u Peruu, istodobno ga imenovavši biskupom s naslovnom dijeceзом Sufar. Kanonsko upravljanje dijecezom preuzeo je 7. studenoga u nazočnosti apostolskog nuncija Jamesa Patricka Greena. Biskupom je zaređen 12. prosinca. na blagdan Naše Gospe Guadalupe, u katedrali svoje dijeceze.

Služio je kao biskup Chiclaya od 26. studenoga 2015. U ožujku 2018. postao je drugi dopredsjednik Biskupske konferencije Perua. Papa Franjo imenovao ga je članom Kongregacije za kler 2019. godine, a 2020. članom Kongregacije za biskupe. Dne 15. travnja 2020. papa ga je imenovao apostolskim upraviteljem dijeceze Callao.

Dne 30. siječnja 2023. papa Franjo imenovao je kardinala Prevosta prefektom Dikasterija za biskupe i predsjednikom Papinske komisije za Latinsku Ameriku. Kardinalom je imenovan 30. rujna 2023. godine.

Za poglavara Katoličke Crkve izabran u četvrtom krugu glasanja u četvrtak 8. svibnja 2025. i uzeo je ime Lav XIV. ■

Kardinal Puljić uz papu Lava XIV. na balkonu Apostolske palače

Papa Lav XIV. ima iskustvo upravljanja i jasne stavove

Umirovljeni vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić bio je uz papu Lava XIV. tijekom njegova prvog pojavljivanja na balkonu Apostolske palače nakon izbora u četvrtak 8. svibnja.

Kardinala Puljića, koji je najdulje u službi, kardinalom je imenovao 26. studenoga 1994. papa Ivan Pavao II. On je, uz umirovljenog zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića jedan od

dvojice hrvatskih kardinala koji su sudjelovali u izboru novog pape.

Uz njih je u konklavi sudjelovao i nadbiskup Chicaga kardinal Blase Cupich, koji je podrijetlom Hrvat.

Kardinali Bozanić i Puljić su se u uto-rak 6. svibnja nakon mise u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima povukli u Dom sv. Marte u Vatikanu, gdje su boravili do izbora novog pape.

Kardinal Puljić je u početku dvojio hoće li iz zdravstvenih razloga moći poći

u Rim na izbor novog pape, ali je, nakon što je dobio pozitivno mišljenje liječnika, objavio da će sudjelovati u konklavi. Prije ove konklave, sudjelovao je i u izboru pape Benedikta XVI. i pape Franje.

Uoči konklave otkrio je koje bi osobine po njegovu mišljenju trebale resiti novog papu. „Mislim da je vrlo važno da bude čovjek snažne vjere. Drugo, jasnih stavova vjere i morala. Treće, čovjekoljubiv i kontaktibilan. A onda, na neki način, čovjek vizije i da bude otvoren komunikaciji da zna primiti savjet“, rekao je kardinal Puljić.

Kardinal s najdužim stažem elektora rekao je da je svaka od tri dosadašnje konklave na kojima je sudjelovao bila specifična, no ova je bila ležerna i bez napetosti te je vrlo brzo kardinal Robert Francis Prevost izabran za papu.

Kardinala Prevosta dosad uopće nije poznao. Promatrajući ga na konklavi, shvatio je da ima dugogodišnje iskustvo poglavara, prvo redovničkog poglavara, a potom i prefekta Dikasterija za biskupe. Primijetio je i da novi papa ima jasne stavove i izrazio uvjerenje da stoga mediji ne će moći manipulirati njegovim izjavama.

„Prevost ima jasnoću u stavu i nadam se da će takav biti i kao papa, jasan i određen, tako da mediji ne će moći njegove izjave natezati kao žvakaću gumu“, rekao je na šaljiv način kardinal Puljić.

Podijelio je i trenutak kada se doznalo da je izabran novi papa. „Glasanje još nije bilo gotovo. Čim smo došli do dvije trećine plus jedan glas, odjeknuo je pljesak. Svi smo ustali. Potom smo dovršili glasanje da se može napraviti zapisnik.“

Prema riječima kardinala Puljića, novi papa je nakon izbora dostojanstveno i uspravno otišao u Sobu suza. Smatra da ima veliko pouzdanje u Boga da ne radi u ime svoje, nego u ime Božje.

Nakon izbora kardinali su izrazili odanost Papi, a kardinal Puljić mu je rekao da blagoslovi njega i zemlju iz koje dolazi.

Kardinal Puljić zahvalan je Bogu da je mogao sudjelovati na svojoj trećoj konklavi. Imao je i čast zajedno s kardinalom Pietrom Parolinom biti uz novoga papu na loži bazilike svetoga Petra kada se novi papa predstavio svijetu. Rekao je da mu je to bila posebna nagrada nakon svih životnih situacija koje je proživio.

Zanimljivim je ocijenio što je Papa uzeo ime Lav. Odmah se sjetio pape Lava XIII. koji je obnovio crkvenu hijerarhiju u Bosni i Hercegovini te izrazio nadu da će i ovaj Papa učvrstiti Crkvu u BiH. ■

Biskupi BK BiH uputili čestitku na izboru papi Lavu XIV.

Biskupi Biskupske konferencije BiH uputili su čestitku na izboru za rimskog provsvećenika papi Lavu XIV. Dopis prenosimo u cijelosti.

Njegova svetost Lav XIV. Sveti Oče!

S velikom radošću i dubokim poštovanjem mi, biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, primili smo vijest o Vašem izboru na časnu službu nasljednika sv. Petra.

Crkva u Bosni i Hercegovini u svim našim biskupijama: Vrhbosanskoj nadbiskupiji, Mostarsko-duvanjskoj i Trebinjsko-mrkanskoj biskupiji, Banjolučkoj biskupiji, Vojnom ordinarijatu, kao i svi ljudi dobre volje raduju se što nam je Isus Krist, Dobri pastir, u Vašoj osobi podario Petrova nasljednika, koji će braću i sestre učvršćivati u vjeri.

U ime svih svećenika, redovnika i redovnica, kao i svih vjernika laika te svih ljudi dobre volje u Bosni i Hercegovini upućujemo Vam srdačne čestitke na Vašem izboru za Pastira sveopće Crkve.

Izbor novoga nasljednika apostola Petra je vrlo važan trenutak u životima svih nas vjernika

koji s pouzdanjem gledamo prema Petrovoj stolici, tražeći vodstvo, snagu i nadu u svom svakodnevnom življenju vjere te u Vama, kao Petru naših dana, prepoznavamo čvrstu vjeru i odanost i one kvalitete koje su potrebne za vodstvo Crkve kroz ove burne i promjenjive dane.

Vaš pozdrav mirom Kristovim i poziv da se ne bojimo, poziv na izgradnju mostova među ljudima, na pomirenje i dijalog, osobito u vrijeme kada se svijet često čini podijeljenim, budi u nama novu nadu i snagu. U Vašim riječima osjećamo poziv na ljubav i zajedništvo, a u Vašem vodstvu želimo prepoznati Kristovu prisutnost koja nas poziva na mir i ustrajnost u dobru.

Tisućljetna vjernost hrvatskoga naroda nasljednicima apostola Petra, čiju ste službu prihvatili s velikim povjerenjem i poniznošću, ulijeva nam sigurnost da ćete biti ne samo duhovni otac već i pastir koji razumije duboke potrebe svojih vjernika.

Molimo da Vas Duh Sveti ispunjava snagom i

mudrošću, a Vaš poziv na mir neka bude blagoslov za sve ljude u svijetu, za nas u Bosni i Hercegovini, da živimo u zajedništvu i ljubavi kao braća i sestre, bez obzira na razlike.

Kristu, dobrom Pastiru, upućujemo svoje molitve da Vas snaga i svjetlo Njegove ljubavi prate na svakom koraku Vašega služenja Crkvi, te da Vaše vodstvo bude ispunjeno hrabrošću i vjerom.

U zajedništvu Kristove ljubavi, izražavamo sinovsku odanost i obećavamo molitvu svemoćem Bogu za Vaše služenje!

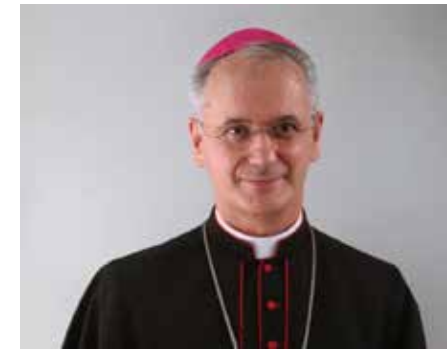
mons. Tomo Vukšić, vrhbosanski nadbiskup i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata, predsjednik Biskupske konferencije BiH

mons. Petar Palić, mostarsko-duvanjski biskup i trebinjsko-mrkanski apostolski upravitelj

mons. Željko Majić, banjolučki biskup

IZJAVE POVODOM IZBORA NOVOGA PAPE

mons. Dražen Kutleša, zagrebački nadbiskup, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije i član Dikasterija za biskupe

U izboru imena kod novog Pape vidim naglasak na bitnome za kršćanina i Crkvu, a da se ne izlazi iz svijeta, nego bude u svijetu kao kvasac koji će doprinijeti da ovaj svijet raste i bude bolji. Lav XIII. isticao je da čovjek treba biti slobodan za činiti dobro. Poznavajući Lava XIV. vjerujem da će nastaviti u tome kontinuitetu onoga što je danas važno i potrebno za Katoličku Crkvu i za cijeli svijet.

Važno je da Papa želi da čovjek bude na prvom mjestu, ali u duhovnom, a tek potom u socijalnom i svakom drugom pogledu. Papa i katolici trebaju govoriti o ekologiji, ali to nije bit Crkve. Dapače, i mi želimo živjeti u čistom svijetu. Bog je stvorio svijet i trebamo se za njega brinuti. O tome treba govoriti, ali važan je povratak na spasenje duša. Kutleša. Mislim da je Duh Sveti nadahnuo kardinale da ga izaberu i to ćemo vjerujem tijekom vremena vidjeti i osjetiti. ■

mons. Josip Bozanić

Čestitajući Papi na izboru, rekao sam mu: Kada Vas je naš nadbiskup pozvao da dogodine dođete u Zagreb da vodite svetkovinu Majke Božje (od Kamenitih vrata), tada Vas je pozvao kao kardinala. Svi bismo željeli da nam dođete kao Papa. Nato se nasmijao i rekao "Vidjet ćemo!" On mora sada napraviti svoj raspored, ali nije isključio, ni potvrdio.

Dodao sam i da je znakovito da je izabran na dan kada je rođen bl. Alojzije Stepinac, mučenik za jedinstvo Crkve i mučenik za povezanost Katoličke Crkve u Hrvatskoj sa Svetom Stolicom. ■

Giorgio Lingua, Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj

S radošću, pomalo iznenađen i s velikom nadom, dočekao sam izbor Njegove Svetosti Pape Lava XIV.

Već u svojim prvim riječima ukazao je na svoje prioritete, podsjećajući nas da je izvor mira uskrsl Krist.

U vrijeme obilježeno sukobima, podjelama i globalnim napetostima, i mi moramo dati svoj doprinos kroz razoružanje, gradnju mostova među narodima, dijalog sa svima i zajednički rad na budućnosti punoj pravde i bratstva.

Njegovo geslo to dobro izražava: mi smo JEDNO, odnosno jedna ljudska obitelj, u Onome koji je Jedan.

Neka njegova poruka nadahne sve, vjernike i nevjernike, da prevladaju barijere sebičnosti i straha, radeći zajedno na pravednijem i mirnijem svijetu.

I neka njegov pontifikat bude blagoslovljen i donese plodove jedinstva i nade cijelom čovječanstvu. ■

Odlazak pape Franje i dolazak Lava XIV. u svjetlu Međugorja i Stepinčeve kanonizacije

Darko Pavičić

Neupitno je da su Hrvati voljeli papu Franju, ali je isto tako neupitno da će nakon njegova pontifikata Hrvatima ostati gorak okus. Radi se, naravno, o dovršetku kanonizacije bl. kardinala Alojzija Stepinca, kojemu je nedostajao samo Franjin potpis, ali ga je on odlučio uskratiti. Zapravo, osvrćući se sad na odnos pape Franje i Hrvata, moglo bi se kazati da su u prošlih 12 godina dva krupna pitanja dominirala tim odnosom. Jedan je spomenuti problem s kardinalom Stepincem, a drugo je bilo pitanje Međugorja. No dok je Međugorje uspio riješiti, pitanje Stepinca papa Franjo ostavio je u baštinu svojem nasljedniku.

Što se Međugorja tiče, papa Franjo spasio je međugorski fenomen od njegova zatiranja. Naime, već 2015. sve je bilo spremno za gašenje Međugorja u ondašnjoj Kongregaciji za nauk vjere, a onda je Franjo od prefekta te kongregacije, kardinala Mullera tražio (sa subote na nedjelju kako je sam kazao na povratku iz Fatime s obilježavanja 100. obljetnice ukazanja) da mu dostavi izvješće tzv. Ruinijeve komisije, koje bilo pozitivno za Međugorje. Točnije, koje je utvrdilo da se već sad prvih sedam međugorskih dana ukazanja mogu držati autentičnima, a da će se ostalo i dalje pratiti. Sve to bilo je

bunkerirano u Mullerovu sefu i nedostupno bilo kome u Crkvi ili javnosti, dok Franjo nije uzeo stvar u svoje ruke i preko vaticanista Tornielli objavio Ruinijev za Međugorje pozitivan nalaz te nakon toga 2018. poslao svojega nadbiskupa kao upravitelja za župu Međugorje, ukinuo svećenicima 2019. zabranu organiziranja hodočašća te lani dodijelio Međugorju najviši status „Nihil obstat“ u vrednovanju ukazanja i nadnaravnih pojava.

No, Stepinac nije imao tu sreću. Srbijanska diplomacija u vještom diplomatsko-crkvenom premrežavanju uspjela je ispreplesti Vatikan svojim desetljetnim lažima o Stepincu kao ustaškom vikaru, a te su laži dodatno zapečatili i neki katolički prelati, poput o. Marka Rupnika ili ondašnjeg beogradskog nadbiskupa Hočevara, koje je Franjo s povjerenjem slušao. I htio, zapravo, preko Stepinčevih leđa uspostaviti dijalog sa Srpskom pravoslavnom crkvom. Naivno, besplodno i nadasve uzaludno kao što se sad može vidjeti. Nije, kao što je poznato, pomogla ni mješovita komisija Hrvatske biskupske konferencije i Srpske pravoslavne crkve, u kojoj srpska strana nije mogla dokazati Stepinčevu krivnju. No niti nedostatak dokaza nije pomogao da Franjo promijeni svoje mišljenje i stavi svoj potpis na već gotovu Stepinčevu kauzu za proglašenje svetim.

Budući da su Hrvati iznimno osjetljivi na Stepinca i da on simbolizira i vjerski i domoljubni otpor totalitarnim sustavima nacizma i komunizma, kako je rekao papa Ivan Pavao II., gorčina je rasla razmjerno osjećaju nepravde. Da stvar bude još gora, pobrinuli su se naši političari, koji su u svakom susretu s Franjom pitali kad će napokon kanonizirati Stepinca, što je Papu do te mjere izluđivalo, da su njegovi suradnici dobronamjerno upozorili neke naše svećenike da sugeriraju hrvatskim političarima da to prestanu činiti. Jer svaki novi upit kao da je dolijevao ljutnju na Franjin zaključani stav o hrvatskom blaženiku.

Stoga je crkveni vrh u Hrvatskoj mudro, malo po malo, tu temu u odnosima s papom Franjom stavljao u stranu, jasno iščitavajući znak vremena da nije ni mudro ni produktivno inzistirati na nečemu što stoji na mrtvoj točki. Odnosno, da će doći neka nova vremena i neki novi papa, koji će razriješiti i pitanje Stepinca baš kao što je Franjo razriješio pitanje Međugorja. Samo treba strpljenja i ljubavi. I prema Franji i prema njegovu nasljedniku koji će uskoro doći na katedru svetoga Petra.

I taj je nasljednik došao u liku američkog kardinala Roberta Francis Prevosta tj. pape Lava XIV. Diljem Hrvatske, baš kao i cijeloga svijeta, pronijelo se oduševljenje kad je u četvrtak 8.

svibnja, netom nakon 18 sati, izašao bijeli dim iz dimnjaka Sikstinske kapele. Bio je to trenutak kada je Katolička crkva dobila novoga papu, ali za hrvatske katolike bio je to trenutak dodatne radosti, jer je novi papa Lav XIV. izabran upravo na rođendan hrvatskog blaženika kardinala Alojzija Stepinca. Gotovo sva gorčina koja se posljednjih godina nakupljala zbog nedovršetka kanonizacije kardinala Stepinca kao da je nestala u toj simbolici trenutka i spojila se s radošću zbog dolaska novoga poglavara Katoličke crkve. Iščekujući novoga papu, naime, mnogi su se analitičari u svojim analizama doticali upravo te neuralgične točke iz Franjina pontifikata, gotovo jednodušno zaključujući kako će se sljedeći papa zacijelo biti onaj koji će staviti svoj potpis na već dovršenu kauzu. „Znak s neba“, Stepinčev rođendan s jedne strane i početak novoga pontifikata novoga poglavara Katoličke crkve, naprosto se stopio u jedno.

S druge strane, činjenica da kardinal Robert Francis Prevost potječe iz Chica- ga, gdje je obitava velika i snažna hrvatska enklava, zacijelo će naći dodatnih poveznica između novoga pape i Hrvata.

No možda jedna od najopipljivijih i najznačajnijih poveznica novoga pape i Katoličke crkve u Hrvatskoj ide preko zagrebačkog nadbiskupa mons. Dražena Kutleše, kojega je papa Franjo 2022. imenovao među 14 članova Dikasterija za biskupe, među kojima su osmorica kardinala, jedan nadbiskup, biskup i opat te po prvi put tri žene.

Zanimljivo je i to da je mons. Dražen Kutleša bio od 2006. djelatnik ondašnje Kongregacije za biskupe, koja je kasnije preimenovana u spomenuti Dikasterij za

biskupe, a na čelo kojega ga je 30. siječnja 2023. papa Franjo imenovao prefektom upravo kardinala Prevosta. Dakle, Dikasterij za biskupe, kao jedan od važnih vatikanskih dikasterija mjesto je susreta nadbiskupa zagrebačkog i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije i novoga pape Lava XIV., što nimalo nije zanemari- va činjenica. Osobito za Hrvate, kojima je blizina papinstva itekako važna i pomalo su se osjetili zanemareni u Franjinu odnosu prema katolicima i Katoličkoj crkvi u Hrvatskoj.

Jesu li Hrvati ponovno dobili papu za svojega posebnog prijatelja i mogu li očekivati proglašenje kardinala Stepinca svetim? To pitanje kao da lebdi u zraku nakon onoga dana kad je Hrvatska, kao i cijeli svijet, upoznala novoga papu. Odgovor bi mogao biti potvrđan i novi će papa upravo zbog gore navedenih činjenica imati prostora za iskazivanje bliskosti i naklonosti katolicima i Katoličkoj crkvi u hrvatskom narodu. Dakako, to nipošto ne znači bilo kakvu vrstu privilegiranosti ili protekcija, nego možda samo vraćanje onoga osjećaja bliskosti koji je postojao za pontifikata pape Ivana Pavla II. i pape Benedikta XVI. Nije realno za očekivati da će se novi papa na početku svojega pontifikata baviti pitanjima poput dovršetka kauze za kanonizaciju kardinala Stepinca, no za katolike u Hrvatskoj dovoljna je nada da će s te teme spasti svi nepotrebni okovi kojima je bila okovana prošlih godina.

Naime, kauza za kanonizaciju kardinala Stepinca posve je dovršena, medicinski je potvrđeno i čudesno ozdravljenje po njegovu zagovoru i potreban je samo papin potpis na završni dokument kako bi se blaženi Stepinac, koji se sada štuje na razini mjesne Crkve, štovao kao svetac

Naime, kauza za kanonizaciju kardinala Stepinca posve je dovršena, medicinski je potvrđeno i čudesno ozdravljenje po njegovu zagovoru i potreban je samo papin potpis na završni dokument kako bi se blaženi Stepinac, koji se sada štuje na razini mjesne Crkve, štovao kao svetac na razini cijele Katoličke crkve. Bez ikakvih primjesa politike i zapleta koju je upravo napravila politika u tom cijelom slučaju. Novom papi upravo će se tako moći prezentirati ova tema i imat će tko to učiniti na pravi način. Bit će to velika relaksacija za hrvatske katolike, ali i potvrda da je jučerašnji Stepinčev rođendan i izbor novoga pape bio stvarni i opipljivi „znak s neba“.

na razini cijele Katoličke crkve. Bez ikakvih primjesa politike i zapleta koju je upravo napravila politika u tom cijelom slučaju. Novom papi upravo će se tako moći prezentirati ova tema i imat će tko to učiniti na pravi način. Bit će to velika relaksacija za hrvatske katolike, ali i potvrda da je jučerašnji Stepinčev rođendan i izbor novoga pape bio stvarni i opipljivi „znak s neba“. Dakako, i prva prilika da se novoga poglavara Katoličke crkve pozove u posjet Hrvatskoj. Za što će, zacijelo, s obzirom na njegove godine i vitalnost biti prilike. Sigurno ne odmah, ali u neko dogledno vrijeme sasvim izgledno i očekivano. To je potvrdio i nadbiskup zagrebački mons. Dražen Kutleša u intervjuu Večernjem listu.

„Osobno se tome iskreno nadam, i ne samo ja, nego čitav vjerni hrvatski narod koji već desetljećima s ljubavlju i ustrajnošću čuva uspomenu na blaženoga kardinala Alojzija Stepinca, mučenika savjesti, vjere i ljubavi prema

Crkvi i svome narodu. Vjerujem da bi kanonizacija kardinala Stepinca bila ne samo čin priznanja njegove svetosti, nego i čin duhovnoga pomirenja, razborite jasnoće i hrabrog očitovanja istine koja oslobađa i ozdravlja. Papa Lav XIV. po svojoj naravi i dosadašnjoj službi čovjek je koji zna slušati, koji vrednuje argumente i razaznaje nakane. Poznat je po svojoj pravednosti i sposobnosti uvažiti širi kontekst, ali i po tome da u središte stavlja ono što služi dobru Crkve u cjelini. Mislim da će znati prepoznati duboku duhovnu vrijednost Stepinčeva svjedočanstva, one svetosti koja nije rođena u povoljnim okolnostima, nego u progonstvu, zatvoru i šutnji koja je vrištala pred nepravdom.

Ujedno vjerujem da će upravo kanonizacijom, moći pokazati i kako razumije razloge koje je njegov prethodnik, papa Franjo, imao izabравši suzdržaniji pristup kanonizaciji. Ne da bi ih osporio, nego da bi ih uzeo ozbiljno i nadvisio u duhu istinske pastirske odgovornosti. Ta kanonizacija bila bi znak jedinstva i ohrabrenje mnogima, ne samo u Hrvatskoj, nego i u svim krajevima svijeta gdje Crkva trpi zbog nerazumijevanja, lažnih optužbi i nametnutih šutnji.

U konačnici, Stepinac ne pripada samo Hrvatskoj, on je svjetionik vjere, vjernosti i oprosta u vremenu tame. I zato vjerujem da će papa Lav XIV., ako to bude Božja volja i plod razlučivanja, znati reći Crkvi i svijetu: Evo svetoga pastira koji je život dao za svoje ovce“, kazao je mons. Kutleša.

Također, od peruanskih svećenika moglo se doznati da papa Lav XIV. ima pozitivan stav o Međugorju, jer im je davao dopusnice za odlazak na hodočašća u Međugorje.

„Za prva tri puta sam dobio dopuštenje od sadašnjeg pape Lava XIV. Sjećam da sam u Međugorje prvi put došao 2021. godine na hodočašće. Od monsinjora sam morao tražiti dopuštenje jer smo tada još uvijek bili u pandemiji i nakon dva dana me je nazvao i rekao: *'Hugo, dodi preuzeti svoje dopuštenje, traži što god ti treba i računaj na mene za svoja hodočašća u Međugorje'*. Tako da sam imao priliku ići četiri puta uzastopno u Međugorje. Aktualni Papa nije negirao mogućnost fenomena Međugorja, dapače uvijek je bio otvoren prema svećenicima za organiziranje hodočašća i duhovnih obnova. Bio je otvoren prema Međugorju, davao nam je olakšice, a pogotovo nakon Nihil obstata“, posvjedočio je vlč. Hugo Gabriel Sanchez iz Perua za Radio Mir Međugorje, kojega je upravo nakon njegova hodočašća u Međugorje tadašnji biskup Robert Francis Prevost, a sadašnji papa Lav XIV. imenovao župnikom u Peruu.

Stoga se može očekivati da će i novi papa, Sveti Otac Lav XIV., imati pozitivan stav prema Međugorju poput svojega prethodnika pape Franje. ■

Okružnica biskupâ BK BiH u vezi Papina imena i njegova korištenja na hrvatskom jeziku

Biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine uputili su 10. svibnja 2025. okružnicu svećenicima i ostalim vjernicima u vezi s imenom novoizabranog Pape i njegova korištenja na hrvatskom jeziku: Draga subračo u svećeništvu, dragi Kristovi vjernici,

radujemo se na daru novoga rimskog Prvosvećenika i u dubokoj zahvalnosti Božjoj providnosti upućujemo prošnje Gospodinu da svojom milošću podrži Papu i njegovu službu.

Uzevši u obzir hrvatsku jezičnu tradiciju uporabe inačica Lav i Leon i to da su neki biskupi već prihvatili pojašnjenje u korist inačice Lav, te uvažavajući posebice činjenicu da je ona nakon izbora prevladala u crkvenoj javnosti, i smatrajući da je važno na hrvatskom govornom području u liturgijskoj praksi i crkvenoj komunikaciji ustaliti uporabu jednog oblika Papina imena, pozivamo da se ime novoga Pape spominje u Euharistijskoj

molitvi i u prošnjama Liturgije časova koristeći inačicu Lav.

Potičemo sve svećenike i ostale Kristove vjernike da također u osobnim molitvama upućuju nakanu za Papu i za Kristovu Crkvu.

U zajedništvu služenja Gospodinu u njegovoj Crkvi, srdačno vas pozdravljamo!

Sarajevo-Mostar-Banja Luka, 10. svibnja 2025.

Tomo Vukšić, *vrhbosanski nadbiskup i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata*

Petar Palić, *mostarsko-duvanjski biskup i trebinjsko-mrkanski apostolski upravitelj*

Željko Majić, *banjolučki biskup*

ŠTO PORUČUJU GRB I MOTO PAPE LAVA XIV.?

Grb pape Lava XIV. sastoji se od štita podijeljenog u dva polja, a svako polje nosi duboku poruku.

Na lijevoj strani, na plavoj podlozi, nalazi se bijeli stilizirani ljiljan, tradicionalni simbol čistoće i nevinnosti. Ovaj cvijet, često povezan s Djevicom Marijom, odmah podsjeća na marijansku dimenziju papine duhovnosti. Ovo nije čisto pobožni podsjetnik, već precizan pokazatelj centralnosti koju Marija zauzima na putu Crkve: uzor slušanja, poniznosti i potpunog predanja Bogu.

S desne strane štita, na bijelom polju, prikazano je Presveto Srce Isusovo, probodeno strijelom i naslonjeno na zatvorenu knjigu. Ova slika, intenzivna i puna značenja, podsjeća nas na otajstvo iskupljene žrtve Kristove, srce probodeno zbog ljubavi prema čovječanstvu, ali i na Riječ Božju, koju predstavlja zatvorena knjiga.

Ta neotvorena knjiga sugerira da je božanska istina ponekad prekrivena velom, kako bi je se prihvaćalo s vjerom čak i onda kad nije potpuno otkrivena. To je poziv na povjerenje i predanje, na ustrajnost u pronalaženju dubljeg značenja Pisma, čak i u trenucima tame.

Moto kojeg je izabrao papa Lav XIV., „In Illo uno unum“ – preuzeto je iz komentara psalma 127 svetog Augustina, i ono je sažeto srce njegove poruke: „U Onome koji je Jedan, mi smo Jedno.“

Ovim riječima ogleda se ideal ujedinjene Crkve, unatoč razlikama i napetostima koje neizbježno prolaze kroz nju. To je izraz zajedništva utemeljenog ne na uniformnosti, već na susretu u Kristovoj ljubavi, koja čini bratstvo i pomirenje mogućim čak i u najsloženijim kontekstima.

Ne slučajno, u svom pozdravu Crkvi i svijetu, papa Lav XIV. govorio je o ovome: o Crkvi kao mostu, pozvanoj da nadvlada podjele, da se napravi mjesta za susret, slušanje i milost.

Na kraju, kroz svoj grb i moto, novi papa predlaže viziju misionara, marijanske crkve duboko ukorijenjene u ljubav Kristovu. Crkva spremna trpjeti i posvetiti se u potpunosti službi Božjem narodu, sa svjesnošću da samo u jedinstvu s Gospodinom sva raznolikost može pronaći sklad. ■

Papa Lav XIV. je otvoren prema Međugorju

Povodom izbora novoga Pape, Radiopostaja Mir–Međugorje ugodila je velečasnog Huga Gabriela Sancheza, koji je govorio o svojoj osobnoj povezanosti s novoizabranim papom Lavom XIV. Velečasni Hugo osobno poznaje novoga Papu, a dugi niz godina surađuje s njim, prateći njegov put unutar Crkve.

U razgovoru je podijelio dojmove o izboru pape, dirljive osobne uspomene, kao i svoja iskustva iz Međugorja, koje je posjećivao uz osobno dopuštenje tadašnjeg kardinala, a današnjeg pape.

“To je bio jedan trenutak s puno emocija, s puno radosti i s puno suza. Već sam ga planirao posjetiti u Rimu nakon

posjeta i ovog hodočašća Međugorju, to je moj blizak prijatelj. On je vodio Dikasterij za biskupe, tako da sam znao za njegove mogućnosti i šanse da postane papa. On je augustinac i Amerikanac, to mu je davalo dodatne šanse da bude izabran za papu. Radujem se jako zbog njegova izbora zato što mislim da će slijediti put pape Franje jer to je Papa koji govori mnogo jezika. Jako je ponizan, jednosta-

van i ima bliskost sa svim vjernicima. On je bio biskup koji je već dugi niz godina surađivao sa Svetim Ocem i slijedio put pape Franje. Zanimao se za temu sinodalnosti u Crkvi i za Crkvu koja izlazi na periferiju i koja se brine za marginalizirane” rekao je velečasni Hugo.

Istaknuo je kako je Lav XIV. bio uvijek otvoren prema Međugorju i svećenicima koji žele voditi hodočašća i duhovne obnove.

“Već sam komentirao da sam prije par dana bio u Međugorju i to je četvrti put da sam u Međugorju, a za prva tri puta sam dobio dopuštenje od sadašnjeg pape Lava XIV. Sjećam da sam u Međugorje prvi put došao 2021. godine na hodočašće. Od monsinjora sam morao tražiti dopuštenje jer smo tada još uvijek bili u pandemiji i nakon dva dana me je nazvao i rekao: ‘Hugo, dodi preuzeti svoje dopuštenje, traži što god ti treba i računaj na mene za svoja hodočašća u Međugorje’. Tako da sam imao priliku ići četiri puta uzastopno u Međugorje. Aktualni Papa nije negirao mogućnost fenomena Međugorja, dapače uvijek je bio otvoren prema svećenicima za organiziranje hodočašća i duhovnih obnova. Bio je otvoren prema Međugorju, davao nam

Od monsinjora sam morao tražiti dopuštenje jer smo tada još uvijek bili u pandemiji i nakon dva dana me je nazvao i rekao: ‘Hugo, dodi preuzeti svoje dopuštenje, traži što god ti treba i računaj na mene za svoja hodočašća u Međugorje’.

je olakšice, a pogotovo nakon Nihil obstata”, rekao je velečasni Hugo, kojega je nakon hodočašća u Međugorje tadašnji biskup Robert Francis Prevost, a sadašnji papa Lav XIV. imenovao župnikom u Peru.

“Još uvijek sam dirnut jer se Papa obratio na španjolskom jeziku i uputio poruku biskupiji Chiclayo, te je okarakterizirao njezin narod kao narod jako vjeran Bogu. Imamo najbolje uspomene na Papu, jako je jednostavan, blizak, nastojao je živjeti sinodalnost u Crkvi s onom svojom sposobnošću prihvaćanja. Uvijek se zanimao i bio posebno blizak sa svećenicima, a onda i svom vjernom puku nastojeći posjećivati župe. Imao sam priliku susresti ga u svojoj župi. On me imenovao župnikom 2022. godine, kada sam se vratio sa svog prvog hodočašća u Međugorje, to je bio prvi dar kojega mi je Gospa udijelila. Pohodio je moju župu prigodom podjele sakramenta potvrde. Jako je drag, bliska je osoba i svima prilazi s jednostavnošću”, rekao je velečasni Hugo, a cijeli razgovor poslušajte u audiozapisu. ■

Emanuel Musa

Papa Lav XIV. pomolio se na grobu pape Franje

Papa Lav XIV. zaustavio se tijekom svog prvog posjeta izvan Vatikana u subotu, 10. svibnja, u bazilici Svete Marije Velike gdje se pomolio pred ikonom Majke Božje Salus Populi Romani i na grobu pape Franje.

Posljednji put papa Lav XIV. pomolio se na grobu pokojnog pape tijekom kasnog poslijepodneva druge uskrse nedjelje, Nedjelje Božanskoga milosrđa, kada je tada još kao kardinal Robert Prevost, zajedno s članovima Kardinalskog zbora, pohodio papinsku baziliku Svete Marije Velike kako bi se pomolio na grobu koji je upravo bio otvoren za javnost.

Ranije u subotu, manje od 48 sati nakon što je izabran za papu, papa Lav XIV. posjetio je Svetište Majke Dobrog Savjeta u Genazzanu, nedaleko od Rima. ■

Početak svibnja obilježio veliki broj hodočasnika u Medugorju.

Mnoštvo hodočasnika iz cijeloga svijeta iskoristilo je prvosvibanjske praznike za dolazak u Medugorje, bilo na jednodnevna hodočašća, višednevna ili na višednevnu duhovnu obnovu. U Medugorju su se tih dana odvijale dvije velike duhovne obnove: prva je ona koju je organizirala Molitvena zajednica Srce Isusovo iz Zagreba koja je okupila 1 svećenika (fra Serdo Čavar), 6 autobusa, 12 vođa i 320 duša. Program duhovne obnove odvijao se u Majčinu selu. Druga duhovna obnova je bila ona za Hrvate iz Dijaspore koja je trajala od 1. do 4. svibnja, a održavala se u prostorijama zajednice Majka Krispina. Inače prvih dana svibnja Ured informacija bilježi da su svoj boravak u Medugorju prijavili hodočasnici iz: Ukrajine, Španjolske, Mađarske, Poljske, Albanije, Brazila, Libanona, Kanade, Engleske, Češke, Slovačke, Francuske, Belgije, Malte, Koreje, Rumunjske, Irske, SAD-a, Austrije, Njemačke, Švicarske, Slovenije i Hrvatske. ■

Duhovna priprema za novi film „Uskrsnuće“

Jim Caviezel u Medugorju

Početak mjeseca svibnja u Medugorju je boravio poznati američki glumac Jim Caviezel sa svojom suprugom Kerri. Na Brdu ukazanja susrela ga je grupa američkih hodočasnika. Na stranici agencije 206 Tours podijelili su fotografiju i dojmove sa susreta: „Toliko se providonosnih trenutaka dogodi dok si na hodočašću. Jedna od naših grupa u Medugorju nedavno je krenula na molitvu na Brdo ukazanja. Zaustavili su dva gospodina koja su se spuštala prema dolje s namjerom da ih zamole da ih uslikaju. Jedan od muškaraca se odmah ponudio da će ih uslikati, a grupa isprva nije shvatila da je to nitko drugi nego glumac, Jim Caviezel! Najljepše je kada Bog 'sredi' ovakve posebne susrete.“

Glumac je naime boravio u Medugorju par dana prije svog odlaska u Zagreb kako bi od fra Jozę Zovka dobio blagoslov prije početka snimanja filma „Uskrsnuće“. Učinio je to i prije snimanja „Pasije“ kad je pohodio fra Jozę Zovka u Širokom Brijegu. ■

Patrik Džigumović u 16 dana prehodao 762 km od Beča do Medugorja

Patrik Džigumović iz Beča, pješice je hodočastio u Medugorje, a put je trajao 16 dana. Prešao je 762 kilometra kao nakanu za pokojnog oca, koji je preminuo u rujnu prošle godine, želeći mu na taj način zahvaliti za sve što je učinio za obitelj. Uz osobne nakane, hodočašće je imalo i humanitarnu svrhu, odnosno prikupljanje pomoći za djecu iz Hrvatske, BiH, Srbije i Austrije. Bili su to razlozi da ga dočekamo ispred međugorske crkve sv. Jakova kako bi i s našim slušateljima podijelio svoje dojmove o ovom hodočašću. Iako je sportaš, kaže da mu je ovo bio najzahtjevniji izazov do sada. Putem je doživio brojne susrete s ljudima koji su mu nudili hranu, smještaj i podršku, a najveći dar, kaže, bio je unutarnji mir koji je pronašao na tom putu.

„U rujnu prošle godine preminuo mi je otac, pa sam htio učiniti nešto za njega. Razmišljao što mogu učiniti i došla mi je ideja da dođem u Medugorje, a uz to smo dodali i humanitarnu akciju u kojoj prikupljamo novac za djecu iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Austrije. Prešao sam 762 kilometra, a budući da se bavim sportom i već sam prethodno trčao maraton i polumaraton, želio sam otići korak dalje i uraditi nešto što nikada nisam. Prvi put

je da sam ovakav izazov dao sebi i uspio sam doći na cilj s Božjom pomoći. Na početku mog hodočašća pješice u Medugorje mislio sam da će cijeli put izgledati napornije i teže, a razmišljao sam i kako ću psihički uspjeti to podnijeti, ali kad sam krenuo imao sam neki mir u sebi i neku snagu koju mi je Bog dao. Kroz put su nas ljudi udomili, dali nam hranu i piće, smještaj, a na Uskrs smo bili s jednom obitelji na Kupresu koja nas je udomila“, kazao je Patrik.

Razlog zbog kojeg se Patrik odlučio na hodočašće u Medugorje bila je duboka potreba da, nakon smrti svoga oca, pronađe mir u sebi, pomiri se s gubitkom, oprostio i prihvati ono što se dogodilo, a vjerovao je da će mu upravo ovo milosno mjesto pomoći u toj osobnoj i duhovnoj potrazi.

„Htio sam pronaći mir u sebi i to je još jedan veliki razlog što sam došao u Medugorje, da se pomirim sa smrću svoga oca, a moram reći da sam na ovom putu pronašao taj mir u sebi, pomirio sam se s time, oprostio i prihvatio sve. Svi su mi rekli da su primijetili u meni taj mir koji sam i tražio. Ovo mjesto u mom srcu imaće jedno posebno značenje, i bit će na jednom posebnom mjestu u mom životu, pogotovo kad znam kako sam došao ovdje. Svi koji žele učiniti isti ili sličan pothvat kao ja želim reći; tko sebi takav cilj postavi i kada krene, taj cilj neće ići po planu, uvijek će se dogoditi nešto što će taj plan poremetiti, na vama je da ustrajete i dođete do cilja. Najbolje je prije ovakvog putovanja napraviti plan i ići po njemu. Imaš jako puno vremena da provedeš sa samim sobom, za molitvu, šutnju, razmišljanje i to mi je jako puno pomoglo“, kazao je Patrik. ■

Emanuel Musa

U župnoj crkvi sv. Jakova u Medugorju svečano proslavljen sakrament svete potvrde

U subotu je u župnoj crkvi sv. Jakova u Medugorju svečano proslavljen sakrament svete potvrde – krizma. Ove godine 60 mladih vjernika primilo je ovaj važan sakrament, potvrđujući svoju vjeru i pripadnost Crkvi.

Svečano misno slavlje predvodio je mostarsko-duvanjski biskup mons. Petar Palić, uz koncelebraciju apostolskog vizitatora za župu Medugorje, nadbiskupa Alda Cavallija, te župnika i ostalih svećenika.

Tijekom propovijedi biskup Palić je istaknuo značaj sakramenta krizme u životima mladih te ih potaknuo na odgovornost i aktivno sudjelovanje u crkvenoj zajednici.

Biskup Palić krizmanicima je uputio nekoliko važnih poruka i savjeta za njihov duhovni život. Istaknuo je važnost osobne molitve, redovitog sudjelovanja u sakramentalnom životu Crkve, ali i odgovornosti koju nosi kršćanska zrelost. Posebno je naglasio da krizma nije kraj, već novi početak u životu vjere i svjedočenja evanđelja.

Zahvalio je svećenicima fra Marinu Mikuliću i fra Josipu Staniću te župniku fra Zvonimiru Pavičiću na predanom radu i pripremi krizmanika, kao i cijeloj župnoj zajednici koja je s velikom pažnjom i molitvom pratila ovu svečanost.

Na kraju mise, u duhu zajedništva i zahvalnosti, krizmanici su biskupu Paliću uručili simboličan dar, sliku u znak uspomene na ovaj važan dan.

Biskup je u svom obraćanju zahvalio svima koji su sudjelovali u organizaciji i pripremi slavlja, osobito obiteljima i katehetama, naglašavajući kako Crkva s nadom gleda na mlade koji su danas potvrdili svoju vjeru i spremni su aktivno sudjelovati u životu zajednice.

Ovo svečano slavlje još je jednom potvrdilo snagu zajedništva i živosti vjere u Medugorju, mjestu koje i dalje okuplja tisuće hodočasnika iz cijelog svijeta. ■

vlč. Donald Calloway:

S Gospom prema Isusu, želimo još dublje živjeti naš put 'hodočasnika nade'

Na hodočašću u Međugorju od 2. do 10. svibnja 2025. boravila je grupa od 180 hodočasnika iz svih krajeva Amerike. Hodočašće je organizirala agencija '206 Tours' uz suradnju domaćih vodiča za hodočasnike iz župe Međugorje, a kao duhovna pratnja s njima su 4 svećenika: vlč. Donald Calloway, vlč. Richard Heilman, vlč. Rick Wendell i vlč. William Kuchinsky.

Vlč. Calloway pripada religijskoj zajednici Družbe Marijinih svećenika Bezgrješnog Začeca (Religious Community: Congregation of Marian Fathers of the Immaculate Conception of the Most Blessed Virgin Mary) i veliki je promicatelj duhovnih zvanja jer je i sam bio čudesno obraćen na katoličanstvo i pozvan na svećeništvo baš po zagovoru Kraljice Mira i milosti Međugorja. O njegovom čudesnom obraćenju od teškog ovisnika do katolika, a zatim i do

svećenika možete pročitati u Glasniku mira br. 8/2015.

Ponovni susret sa vlč. Callowayem iskoristili smo kako bismo porazgovarali o ovom hodočašću, Međugorju i izboru novog Pape.

■ Kako ste se odlučili doći u Međugorje na hodočašće s ovako velikom grupom ljudi?

Volim Međugorje i Međugorje je za mene izvor mog obraćenja. Nisam bio niti katolik, a nakon čitanja knjige o Međugorju (Joseph Pelletier „Kraljica Mira dolazi u Međugorje“ ili izvorno: Joseph Pelletier: „The Queen of Peace Visits Medjugorje“) dogodilo se moje obraćenje na katoličanstvo. Nakon toga, u Međugorju sam bio pet puta. U Americi još uvijek mnogo ljudi ne zna za Međugorje i ne dolazi ovdje, pa sam zbog toga oglasio svojim prijateljima i poznanicima kako planiram na 'Jubilej nade' u godini 2025. opet ići na hodočašće u Međugorje i mnogo ljudi mi se odlučilo pridružiti. Tako smo došli do ovog broja od 180 hodočasnika i još tri svećenika.

Ovo hodočašće želimo iskoristiti kao vrijeme za našu osobnu obnovu i obraćenje, želimo iskusiti milost i novu nadu. Jer u ovom trenutku, svijet je u 'ludom stanju', toliko je brige, anksioznosti, drame i rata, stresa... zato mi trebamo Isusa da nam da još nade! Jer ovdje u Međugorju mi želimo doći do Isusa preko Marije, a Marija će nam dati mir jer ona je Kraljica Mira. To je ono zbog čega sam ja, a onda mislim i zbog čega su i ostali hodočasnici došli u Međugorje – da se još više zaljube u Isusa i osnaže svoju nadu!

■ **Vaše hodočašće svih ovih dana koncentrirano je samo na Međugorje, imate svakodnevnu svetu misu, slijedite večernji molitveni program, Vi**

sami ste imali kateheze, a slušali ste i više kateheza p. Leona koji je zadužen za hodočasnike engleskog govornog područja u župi. Vidite li već sada neke promjene na vašim hodočascima?

Naravno, promjene su već vidljive. Oni su sretni i to mi svakodnevno govore. Puno je njih nakon dugo vremena neispovjedanja, otišlo na sv. ispovijed.

■ U vaše ste hodočašće uključili i molitvu za izbor novog pape koji se u međuvremenu dogodio. Kakvi su Vaši utisci o prvom papi američkih korijena?

Iskreno, ne znam što bih vam rekao jer ga ne poznajem. Većina svećenika u Americi nije s njim bliska jer je on samo rođen u Americi, a zatim je većinu svog života proveo u Peru, Rimu... Tako da ga i mi Amerikanci tek trebamo upoznati. Ali sviđa mi se njegovo ime: papa Lav XIV.

■ U Međugorje ste prvi put došli 2003. godine. Sada sa razmakom od 22 godine, kako gledate na Međugorje i poruku koju Kraljica Mira i dalje upućuje svijetu?

U Međugorju se svakako vide promjene što se tiče vanjskog rasta, izgradnje, novih stambenih blokova..., ali za mene je uvijek isto: sveta misa, ispovijed... sa tako puno radosti, ljubavi. Milost koja se ovdje osjeća i dalje je ista i ovo je uistinu posebno mjesto. Kad ljudi ne znaju što ih ovdje čeka, onda se preišljaju, da li ići ili ne ići, ali kada dođu ovdje i kada iskusе - onda znaju: Ovdje se osjeća mir koji je poseban, kojeg nema nigdje drugdje. Mir u kojem se osjeća blizina Neba. I opet ističem čudo toliko mnogobrojnih podijeljenih sakramenata ispovjedi, na svim jezicima svijeta. Ni toga nema nigdje u svijetu.

■ Što biste na kraju poručili našim čitateljima?

Molite se našoj Majci, Kraljici Mira kako bi vam pomogla imati mir u srcu s kojim ćete još bolje upoznati Isusa i dopustiti mu da se sve više nastanjuje u vašem srcu. I uvijek budite vjerni Crkvi i sakramentima. Uvijek. ■

Razgovarala: Paula Tomić

Foto: Arhiv ICMM

Svibanjska pobožnost u Međugorju

U mjesecu smo svibnju koji je na poseban način posvećen Blaženoj Djevici Mariji. Iz Župnog ureda Međugorje pozivaju da se što više uključimo u večernji molitveni program, molitvu krunice i svetu misu da bismo zahvalili Mariji za sve pružene milosti i blagoslove.

I kroz mjesec svibanj satnica molitvenog programa u Međugorju ostaje ista. Večernji molitveni program počinje u 17 sati molitvom krunice, u 18 sati je sveta misa, a nakon mise slijedi uobičajeni molitveni raspored ovisno o danu u tjednu. Klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu je utorkom, četvrtkom i subotom nakon večernje svete mise. Molitva

na Križevcu petkom i na Podbrdu nedjeljom je u 14 sati. Početkom mjeseca svibnja u Međugorju boravi mnoštvo hodočasnika sa svih strana svijeta. Tako Ured informacija danas 3. svibnja bilježi da su svoj boravak u Međugorju prijavili hodočasnici iz: Ukrajine, Španjolske, Mađarske, Poljske, Albanije, Brazila, Libanona, Kanade, Engleske, Češke, Slovačke, Francuske, Belgije, Malte, Koreje, Rumunjske, Irske, SAD-a, Austrije, Njemačke, Švicarske, Slovenije i Hrvatske. Tijekom ovoga dana u Međugorju će se slaviti 21 misa, od toga tri na hrvatskom jeziku.

Dragana Pavlović

Statistike za ožujak 2025.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 175 000. Broj svećenika koncelebranata: 2955 (98 dnevno).

Zašto se vjerom u Isusovo uskrsnuće sve mijenja?

Nalazimo se u uskrsnom vremenu. U nedjeljnim čitanjima slušamo kako se uskrslu Isus ukazuje preplašenim i zbunjenim apostolima. Dolazi k njima s pozdravom „Mir vama!“ Dolazi k njima jednako ranjen i proboden, ali njegove rane ne ispuštaju smrad propadanja, nego uzvišeni miomiris prihvaćanja, ljubavi i milosrđa. Njegovo uskrslo tijelo govori im o pobjedi nad smrću i o postojanju vječnog života koji slijedi iza nje. Pobjeda nad smrću, zaboravom i nestajanjem izgoni strah, raspršuje očaj, vraća smisao. Zato je plod uskrsnuća MIR! Znati i iskusiti da grijeh i smrt nemaju zadnju riječ, nego se iz njih, ako čvrsto vjeruješ u milosrdnu ljubav Boga Oca, uvijek može roditi život i spasenje.

Svijet koji ne poznaje snagu Isusa Krista, živi u nemiru, jer ne vidi budućnost. Odnosno, vidi ju, ali zbog toga što ju stvara bez snage Uskrsloga, ta ljudska budućnost je tužna, nesretna, besmislena, nepravedna, kataklizmička, zavržava u smrti i propasti. I zato je puna straha! To je budućnost na koju nas Gospa upozorava: „Vjetrovi nemira, sebičnosti i grijeha zahvaćaju mnoga srca i vode ih u nemir i propast.“ (usp. Gospina poruka 25. 4. 2025.) Znakovito je da Gospa dva puta u jednoj rečenici spominje riječ „nemir“. Kao da želi naglasiti kako je izvanjsko nemirno stanje svijeta još više postalo i unutarnje stanje duša. U ovom općem nemiru, kao kad se roj osa uznemiri ili jato riba uhvati u mrežu i zatalasa, izgubi se svaki red, smisao i cilj. Izgubi se razum, osjećaji i volja, vlastiti identitet. Svi postaju samo „ubojice“ koje se očajnički brane i žele preživjeti. Nastaje kaos. Zato je Gospi

Paula Tomić

Živimo u povijesnom trenutku kada su sve oči svijeta uperene u Vatikan i u novog papu, ali ne zaboravimo snažne riječi kardinala R. Saraha koji kaže: „Središte Crkve nije vatikanska uprava. Središte Crkve je u srcu svakog vjernika u Isusu Kristu, koji moli i koji se klanja. Središte crkve je u srcu samostana. Središte Crkve je prije svega u svakom Tabernakulu, jer je tamo Isus prisutan.

tako važno da se vratimo Bogu i molitvi. Jer kad smo u Bogu, onda smo svoji. Onda znamo tko smo, koji je naš pravi identitet: da smo ljubljena djeca Božja. Onda znamo koji je naš put i zadatak: Vratiti se po ljubavi ka Ljubavi. I taj nam se put po molitvi i sakramentima otkriva. Kad znamo tko smo i kamo idemo, onda nam je 'dobro u srcima' ili drugim riječima, onda imamo mir u sebi i stvaramo mir oko sebe. (usp. „Zato vas pozivam, dječice, vratite se Bogu i molitvi da bi vam bilo dobro u srcima i zemlji na kojoj živite.“ 25. 4. 2025.)

Dugo mi je trebalo shvatiti što zapravo u stvarnom životu znači 'uskrsnuće'. Zašto je tako važna ova svetkovina koju smo nedavno proslavili, zašto je bit naše vjere pashalni misterij: muka, smrt i uskrsnuće Isusa Krista. Na početku širenja radosne vijesti, samo je to apostolima bilo važno –prenijeti onima koji su ih slušali tu kerigmu (kerigma, grč. κήρυγμα: navještaj, biblijski izraz za novozavjetnu poruku – Isus Krist je spasitelj, mesija). Bila je muka, bila je smrt, ali bilo je i uskrsnuće. Isus Krist, Sin Božji to je prošao i tako nam pokazao da i mi, ako smo u Njemu, s Njim i po Njemu, možemo iz svake naše smrti, grijeha, pada, bolesti, tuge, depresije, beznađa... ustati i početi iznova.

„Svaki svetac ima povijest i svaki grješnik ima budućnost!“ – uzrečica je koja mi ovih dana tako često pada na pamet i koja dobro pokazuje da s Isusom nema beznadnih slučajeva. Preobrazujuća snaga uskrsnuća je po milosti djelotvorna u svakom Božjem djetetu. Ako želimo, ako vjerujemo, ako se nadamo i ako ljubimo... Bog se u ama baš svemu što je mrtvo u nama može proslaviti. I baš to mjesto u kojem smo najslabiji, postaje mjesto gdje je Božja milost najveća. Jer je to iskusio, sv. Pavao može uskliknuti: „Kada sam slab, onda sam jak!“

Kako je lijepa ova spoznaja da Bog sve vodi na dobro onima koji ga ljube. Iz te vjere u preobrazujuću snagu uskrsnuća u nama, proizlazi uskrsni mir. Onaj mir koji samo Bog daje jer je Bog temelj ove promjene. Kada znamo da svaki naš put, i dobar i loš, može na kraju poslužiti da se Bog u njemu proslavi, onda sigurno možemo biti mirni!

Cijeli četvrtak, 8. svibnja 2025., pisala sam ovu kolumnu i razmišljala o tome što znači ova

Isusova uskrsna poruka mira, što stanje mira znači za dušu i svijet. Iščitavala sam zadnju Gospinu poruku i tražila od Duha Svetoga da mi pojasni što nam njome Gospa želi reći za sadašnji trenutak. I u sebi sam borbeno živjela prelaske iz stanja mira u stanje nemira i obrnuto, zbog trenutnih životnih situacija i odnosa. I ovog četvrtka 8. svibnja 2025. na blagdan Gospe od Pompeja, Katolička Crkva je dobila novog Petrova nasljednika, papu Lava XIV. koji se upravo pozivom na Isusov uskrsni mir obratio narodu: „Neka mir bude sa svima vama! Braćo i sestre, ovo je prvi pozdrav Isusa Uskrslog, koji je dao svoj život za stado Božje. Želim da ovaj pozdrav mira uđe u vaša srca, dođe do vaših obitelji, dođe do svih osoba, ma gdje one bile, do svih naroda, do cijele zemlje. Mir! Neka mir bude s vama! Ovo je mir uskrsnalog Krista, mir milostiv, mir ustrajan, koji nam dolazi od Boga, Boga koji nas sve voli, koji nas voli bezuvjetno...“

Vjerujem da u Bogu nema slučajnosti i da sve vodi Njegova sveznajuća ruka. U ovom trenutku i to je jedan veliki razlog za zadržati unutarnji mir i živjeti kao 'hodočasnik nade' u ovom svijetu nemira i beznađa.

Živimo u povijesnom trenutku kada su sve oči svijeta uperene u Vatikan i u novog papu, ali ne zaboravimo snažne riječi kardinala R. Saraha koji kaže: „Središte Crkve nije vatikanska uprava. Središte Crkve je u srcu svakog vjernika u Isusu Kristu, koji moli i koji se klanja. Središte crkve je u srcu samostana. Središte Crkve je prije svega u svakom tabernakulu, jer je tamo Isus prisutan. Crkvi se ne može suditi prema svjetskim mjerilima. Ankete nemaju veze s njom. Crkva nije ovdje da utječe na svijet. Crkva ponavlja Isusove riječi: „Ja sam zato rođen i zato dođoh na svijet, da svjedočim istinu. Svaki, koji je od istine, sluša glas moj.“ (Iv 19,1) Kršćani će uvijek biti nedostojni ove misije, ali Crkva će uvijek biti tu da svjedoči Krista.“

U svakom od nas je dakle središte Crkve dokle god u njemu živi Isus Krist i svatko od nas je pozvan svjedočiti tu Istinu, da je samo Isus spasitelj. Zato se Gospa, Majka Crkve, ovdje u Međugorju, ne umara pozivati nas na obraćenje, jer obraćati se znači svjedočiti da ovu Gospinu Crkvu koja svjedoči Krista, vrata paklena nikada ne će nadvladati (usp. Volim vas, dječice, i zato se ne umaram pozivati vas na obraćenje. 25. 4. 2025.). ■

Vratite se Bogu i molitvi

Poruka, 25. travnja 2025.

„Draga djeco! Vjetrovi nemira, sebičnosti i grijeha zahvaćaju mnoga srca i vode ih u nemir i propast. Zato vas pozivam, dječice, vratite se Bogu i molitvi da bi vam bilo dobro u srcima i zemlji na kojoj živite. Volim vas, dječice, i zato se ne umaram pozivati vas na obraćenje. Hvala vam što ste se odayzvali mome pozivu.“

(S Crkvenim odobrenjem)

„Vjetrovi nemira, sebičnosti i grijeha zahvaćaju mnoga srca i vode ih u nemir i propast.“

Vjetar može biti jako opasan po život. Dovoljno se sjetiti oluje na moru, snježne ili pustinjske oluje pa da znamo o čemu je riječ. Takav vjetar mnoge ljude odveo je u propast kako na moru tako u snijegu i pijesku. U Međugorju se ponekad dogodi da vjetar iz Afrike s oblacima i kišom donese pustinjski pijesak koji zaprlja prostore.

Gospa nam kaže kako se nemir, sebičnost i grijeh poput vjetra šire po svijetu, „zahvaćaju mnoga srca i vode ih u nemir i propast“. Zbilja, nemir i nesigurnost šire se i uvlače u srca ljudi zbog vijesti o ratovima u Ukrajini i Bliskom istoku, o terorističkim napadima u nekim europskim zemljama i preko političara i njihovih želja za dominacijom. Koji su to vjetrovi? Mediji, Internet, društvene mreže, novine, mobitel, televizija?

Koliko grijeha se širi preko pornografije? Što je uzrok da duh sebičnosti sve više utječe na mlade ljude? Nije li riječ o vjetru koji se širi na Zapadu zbog čega mnogi i mnogi kršćani otpadaju od Crkve, od vjere i molitve?

Poput vjetra su i tračevi i priče o drugima. Kako se negativni razgovori o drugima pretvore u vjetar koji odnese loš glas o drugima i klevetu! Kako zlo i mržnja

poput vjetra dopru do srca ljudi, zaraze ih i zarobe! Kako je zlo lukavo, kako lako prevari ljude, zaslijepi ih i upotrijebi protiv drugih ljudi!

„Zato vas pozivam, dječice, vratite se Bogu i molitvi da bi vam bilo dobro u srcima i zemlji na kojoj živite.“

Ljudi koji su se prije oluje uspjeli vratiti s mora na kopno ili pronaći zaklon kad se snježna ili pješčana oluja sručila na područje gdje su se nalazili, spasili su se. Gospa nas poziva da se vratimo Bogu i molitvi, jer ćemo tako pronaći zaklon i spasiti se od vjetra koji donose nemir, sebičnost i grijeh.

Gospa nam obećava: I ne samo da ćemo se spasiti nego će nam biti dobro, kako u srcu tako i na zemlji kao planetu. U srcu ćemo imati mir i zadovoljstvo, a u odnosu prema zemlji na kojoj živimo imat ćemo jasnoću kako se ispravno odnositi prema stvorenjima.

Molitva, sveta misa, ispovijed – to je povratak Bogu. Mnoge stvari kao što su posao, ljudi, brige, ovisnosti..., udalje nas od Boga, jer nemamo vremena za molitvu i svetu misu. A posebno nas grijeh udalji, jer nam srce zarobi i zaslijepi te odvede u smjeru suprotnu Božjem. Zato je sveta ispovijed povratak Bogu. Kao što je mlađi, izgubljeni sin došao k sebi, pokajao se i vratio ocu, tako je i ispovijed naš povratak milosrdnom Ocu.

„Volim vas, dječice, i zato se ne umaram pozivati vas na obraćenje.“

Mi ljudi obično se umorimo i odustanemo kad je riječ o onima koji idu lošim putem, koji su upali u ovisnosti, koji su nas povrijedili i udaljili se od nas. U Gospe međutim nije tako – Ona se ne umara. Jasno nam otkriva razlog svoje neumornosti: Jer nas voli! Njezina ljubav prema nama razlog je zašto se ukazuje, zašto je

toliko dugo s nama, zašto nas poziva na obraćenje i put s Bogom.

Nesumnjivo, nedostatak ljubavi ili slaba ljubav je razlog zašto se umaramo i zašto odustajemo i udaljavamo se od onih koji pokazuju slabosti. Bavimo se samo sobom, ne mislimo na druge, ne pomažemo drugima, jer nemamo ljubavi.

Ljubav je ključ koji nam otvara srce, usta i ruke da neumorno možemo činiti dobro i nesebično pomagati ljudima u raznim potrebama. Zato gledajmo u Mariju, učimo od nje i molimo Gospodina da u nama probudi i ojača ljubav.

Vjetar ima i pozitivne strane: Pokreće jedra, a uz pomoć njih lađe, uz pomoć vjetrenjača proizvodi električnu struju, raznosi pelud s jedne voćke i oprašuje druge voćke koje potom rađaju nove plodove... Kad ljubav u nama bude veća, tko zna, možda se preko nas pokrene dobri vjetar, onaj koji širi dobrotu, mir, radost do drugih ljudi, zajedništvo, praštanje.

I na koncu, da ne bismo zaboravili Gospin poziv na „obraćenje“. Koga Gospa poziva na obraćenje? Ljude koji su se udaljili od Boga i molitve i koje je zahvatio vjetar nemira, sebičnosti i grijeha? Svakako! No nemojmo sebe vidjeti kao nepozvane na obraćenje. Bila bi to velika pogriješka... ■

Priredio: Framaš

Ispovjedaonica svijeta (V.)

Ispovijed je ponajprije ispit vjere

Zaboravljena ispovjedna praksa jedan je od najočitijih znakova krize vjere u zapadnoj Europi. U starijim crkvama po nekoć kršćanskih zemalja lako je uočiti brojne ispovjedaonice, ali one stoje neiskorištene, dok ih u crkvama građenim u novije vrijeme više i nema. Nisu ljudi u tim dijelovima Crkve odjednom postali bezgriješni pa im ne treba ispovijed, već je u posljednje vrijeme taj sakramenat polagano nestao iz života velikog broja vjernika, za što mnogi okrivljuju biskupe i svećenike koji su to dopustili. Hodočasnici iz tih zemalja posebno su zahvalni što u Međugorju nalaze ono što u svojoj zavičajnoj Crkvi nemaju. Kako god je teško naći svećenike raspoložive za ispovijedanje hodočasnika, još je osjetljivije pitanje kako se ti hodočasnici ispovijedaju. Jesu li te ispovijedi uvijek praćene pravom pripravom, iskrenim pokajanjem i spremnošću na mijenjanje vlastitog života snagom sakramentalne milosti ili su možda samo plod naučenog običaja ili nekakva obzira prema drugima, u smislu „ispovijedaju se drugi, pa moram i ja“.

fra Ivan
Dugandžić

Ako je grijeh izdaja Isusa koji je došao spasiti čovjeka, posve je razumljivo zašto Biblija tako često govori o grijehu i potrebi obraćenja. To je naličje Isusova navještaja kraljevstva Božjega u kojem dominira slika dobrog i milosrdnog Boga koji neizmjerljivo ljubi čovjeka. Ljubi ga toliko da je i svoga Sina predao u smrt da bi čovjeka spasio od vječne smrti. Zato, ako u srcu vjernika potamni ta slika, njegova priprava na ispovijed bit će plitka a ispovijed površna i neće donijeti nikakvu promjenu u njegovu životu. Ako zaboravi da nas je Isus naučio da svoje obraćanje Bogu započinjemo s „Oče naš“, u čemu je sadržano djetije povjerenje u Božju dobrotu, i da je prvi zaziv Očenaša „Sveti se ime tvoje“, on nikad neće shvatiti kako je veliko zlo bogopsovka. Umjesto da svojim životom svjedoči o svetosti Božjeg imena, psovač ga bezočno gazi nogama.

Ako se u čovjekovu srcu zamagli slika Boga kao pastira koji neumorno traži izgubljenog ovca i kad je nađe nosi je na svojim ramenima da bi je vratio stadi kojemu pripada, on nikad neće shvatiti da Bog još više traži njega. Tko nije shvatio da je Bog kao otac iz one Isusove prispodobe koji s čežnjom u srcu

Foto: Arhiv CMM

čeka da mu se vrati izgubljeni sin i kad je to dočekao priređuje veliku gozbu da proslavi sinovljev povratak, nikad neće doživjeti radost ponovnog susreta s Bogom. Njemu će ispovijed uvijek biti nešto neugodno i teško, on će biti daleko od toga da bi smogao snage reći: „Oče, sagriješih Bogu i tebi. Nisam više dostojan da se zovem tvojim sinom“ (Lk 15,21), pa onda neće moći osjetiti ni snagu očeve riječi upućene starijem bratu: „Trebalo se veseliti i radovati, jer ti ovaj brat bijaše mrtav i opet oživje, bijaše izgubljen i nađe se“ (15,32).

Njemačka obraćenica Gabriele Kuby koja je dugi put svog obraćenja završila u međugorskoj ispovjedaonici u svojoj knjizi pod naslovima „Nema mira bez obraćenja“, klečeći pred tabernakulom, ovim riječima zahvaljuje Gospodinu za dar obraćenja: „Isuse, ovdje sam da ti zahvalim za sakramenat ispovijedi. Ona je stožer na putu obraćenja, nas koje nas pozivaš od prvog do posljednjeg trenutka tvoga poslanja među nama ljudima. Prihvatila sam tvoj poziv na obraćenje i otvorila srce za milosti što ih dijeliš u svojoj Crkvi. Ti si mi osvijetlio put s Tobom, a ja ga moram sama slijediti“. To je svjedočanstvo o ispovijedi koja je

doživljena dubokom vjerom, svjedočanstvo o nezasluženoj milosti koja obvezuje i traži da u životu bude ostvarena. Tu vidimo ostvarenu Gospinu poruku: „Draga djeco! Neka vam sveta ispovijed bude prvi čin obraćenja, a onda, draga djeco, odlučite se za svetost“ (25.11.1998.).

Ispovijed mora biti čin poniznosti

U Jakovljevoj poslanici čitamo ozbiljno upozorenje koje Apostol upućuje vjernicima: „Bog se protivi oholima, a poniznima daje milost. Prema tome, pokorite se Bogu! Oduprite se đavlu, pa će pobjeći od vas! Približite se k Bogu pa će se i on približiti k vama“ (Jak 4,6-8). To je proširena misao koju nalazimo već u Starom zavjetu (Izr 3,34). Slično i apostol Petar poziva: „Ponizite se dakle pod moćnom rukom Božjom, da vas uzvisi u svoje vrijeme!“ (1Pt 5,6). U Starom zavjetu poniznost je vrlo česta tema. Tako psalmist upozorava: „Zaista, uzvišen je Jahve, ali gleda na ponizna, a oholicu izdaleka poznaje“ (Ps 138,6), a Izaija u Božje ime kaže: „Ali na koga svoj pogled svraćam? Na siromaha i čovjeka duha ponizna koji od moje riječi dršće“ (Iz 66,2). Poniznost je jedna od temeljnih odrednica odnosa čovjeka i Boga prema Bibliji. Ne samo da je čovjek često pozvan na poniznost pred Bogom, već se i obećani Božji pomazanik odlikuje poniznošću. On je najavljen kao ponizni i trpeći Sluga Jahvin koji ponizno na sebe uzima grijeh ljudi (usp. Iz 52,13-53,12).

Isus koji se poistovjetio s tim Slugom Jahvinim poziva svoje slušatelje: „Uzmite jaram moj na sebe i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca“ (Mt 11,29). Njegova poniznost opjevana je u jednom od najstarijih i najljepših hvalospjeva nastalih u Prvoj crkvi: „On, božanske naravi, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se nje lišio uzevši narav sluge i postavši sličan ljudima. Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu“ (Fil 2,6-8). A u svojoj pouci o kraljevstvu nebeskom Isus za uzor svima stavlja maleno dijete pa kaže: „Zaista, kažem vam, ako ponovo ne postanete kao mala djeca, sigurno nećete ući u kraljevstvo nebesko. Dakle: najveći je u kraljevstvu nebeskom onaj koji se ponizi kao ovo malo dijete“ (Mt 18,3-4). Samo tih nekoliko novozavjetnih mjesta dovoljno je da možemo s pravom reći kako je poniznost božanska vrlina.

U jednoj od svojih poruka i Gospa svjedoči o svojoj poniznosti kad kaže: „Draga djeco, znate da vas ljubim neizmjerljivo i da svakog od vas želim za sebe. Ali Bog je dao svima slobodu koju ja s ljubavlju poštujem i klanjam se u svojoj poniznosti vašoj slobodi“ (25.11.1987.). Tu imamo odgovor zašto je Gospa u isto vrijeme strpljiva i ustrajna u svom nastojanju. Ona želi naše spasenje, ali poštuje slobodu svakog pojedinca.

U jednoj od svojih poruka i Gospa svjedoči o svojoj poniznosti kad kaže: „Draga djeco, znate da vas ljubim neizmjerljivo i da svakog od vas želim za sebe. Ali Bog je dao svima slobodu koju ja s ljubavlju poštujem i klanjam se u svojoj poniznosti vašoj slobodi“ (25.11.1987.). Tu imamo odgovor zašto je Gospa u isto vrijeme strpljiva i ustrajna u svom nastojanju. Ona želi naše spasenje, ali poštuje slobodu svakog pojedinca. Na to podsjeća i u sljedećoj poruci: „Draga djeco! Danas vas pozivam da razmišljate o tome zašto sam ovako dugo s vama. Ja sam Posrednica između vas i Boga. Zato vas, draga djeco, želim pozvati da iz ljubavi uvijek živite onako kako Bog od vas

želi. Stoga, draga djeco, u svoj poniznosti proživljavajte sve poruke koje vam dajem“ (17.7.1986.).

Manje je poznato da je jedan od najvećih teologa prošloga stoljeća, Karl Rahner, bio i ponizni molitelj koji je sve važnije događaje svoga života znao popratiti osobnom molitvom, što su poslije njegove smrti njegovi učenici i prijatelji objavili u obliku knjige. Jedna od tih molitava nosi naslov „Bijeda grijeha“ i izražava Rahnerov dubok osjećaj vlastite grešnosti pred Bogom, koju ponizno ispovijeda i moli Boga da mu bude milosrdan. Evo te molitve: „Ponovno stupam pred te, moj Bože, koji si svet i pravedan, istinit i vjeran, milosrdan i dobar. Kad god ti dolazim, moram kao Mojsije pasti pred tobom i s Petrom zavapiti: Odlazi od mene, jer sam grešan čovjek. Znam da ti mogu reći samo jedno: da mi se smiluješ. Potrebno mi je tvoje veliko milosrde, jer sam grešnik. A kao grešnik nisam dostojan tvoga milosrda. Ali imam ponizno pouzdanje i molim za tvoje veliko milosrde, jer još uvijek nisam izgubljen, već čovjek ove zemlje, koji još uvijek čezne za nebom i tvojom dobrotom, koji će rado ponizno sa suzama prihvatiti radost tvoga smilovanja“.

Gdje je naša poniznost u usporedbi s tim velikim teologom i moliteljem? Mnogi, dok ispovijedaju svoje grijehe, kao da se svim silama trude da ne bi povrijedili svoj ponos, svoju oholost. Umjesto da teške grijehe jasno imenuju i poprate osjećajem kajanja, oni ih tek nevoljko prevale preko jezika koristeći opće imenice kao primjerice „psovka“, „bludnost“, dok se iza toga kriju vrlo teški grijesi kao što je psovanje svetih imena Boga, Isusa, Gospe ili pak grijeh preljuba kojim se gazi bračni savez posvećen od Boga. I to razvodnjeno priznanje neki izgovaraju tako nevoljko, kao da je Bog njih uvrijedio, a ne oni Boga. Veliki mrzitelj Isusa i njegove Crkve Friedrich Nietzsche u trenutku iskrenosti priznao je: „To sam učinio – govori mi moja savjest. Nije moguće da sam ja to učinio – govori moja oholost i ostaje nepopustljiva. Napokon savjest popušta.“ Svaki čovjek je izložen takvoj napasti, jer u svakom je borba između poniznosti i oholosti. Ispovijed, ako nije izraz duboke poniznosti pred svetim i uzvišenim Bogom, koji je u isto vrijeme dobar Otac, nikad ne može uroditi radošću o kojoj nam svjedoče Isusove prispodobe niti će biti izvor nove snage u borbi s grijehom. ■

U sljedećem broju:
Kako do bolje ispovijedi?

PRIRODA i borba u šutnji

„U ovom milosnom vremenu želim vidjeti vaša lica preobražena u molitvi. Vi ste tako preplavljeni zemaljskim brigama i ne osjećate da je proljeće na pragu. Pozvani ste, dječice, na pokoru i molitvu. Kao što se priroda bori u šutnji za novi život i vi ste pozvani da se u molitvi otvorite Bogu u kojem ćete naći mir i toplinu proljetnog sunca u vašim srcima.“ (25. 2. 2020.)

fra Marinko
Šakota

Nastanak novog života u proljeće nije vidljiv niti nastaje u buci već u nutrini i u šutnji. Za nas je doduše to šutnja, ali u nutrini zemlje i stabljika događa se borba: *priroda se u šutnji bori za novi život*. Ta borba u šutnji je proces preobrazbe: iz zimskog mrtvila u novi život proljeća. Tu preobrazbu omogućuje čudesno djelovanje sunca koje blago „dodiruje“ prirodu, cvijet, livade, stabla... Riječ je o predivnoj suradnji Stvoritelja i stvorenja, sunca i prirode. „Sunce je svojim svjetlom i svojom toplinom najprije blizu sjemenki i stabljika, a one snagom nartarnjeg zakona rasta osjete to i otvaraju se. Važno je samo da se sjeme ne odvoji od djelovanja sunca i sve će krenuti...“ (fra Slavko Barbarić)

Gospa se služi tom lijepom slikom iz prirode kako bi nam objasnila važnu lekciju iz duhovnosti: I u molitvi i pokori treba se događati takav prijelaz. Smisao molitve i pokore je pretvorba u nama: Iz zime u proljeće, iz mrtvila u toplinu i novi život, iz preplavljenosti zemaljskim brigama u nadu, vedrinu, povjerenje u Boga, iz loših misli, osjećaja i odluka u ljubav, iz nemira u mir.

„Preplavljeni zemaljskim brigama – je li to isto kao marljivo i teško raditi, brinuti se za svoju obitelj, da djeca imaju hrane, odjeću i obuću, da mogu ići u školu, na studij? Nipošto! To je dužnost roditelja. Drukčije ponašanje bilo bi velika neodgovornost.

No Gospa vidi nešto što se kriomice uvuče u naš život i što ne primjećujemo, a to je naša zabrinutost, tjeskobna briga i strah pred budućnošću. Od prirodne brige za obitelj upadnemo u tjeskobnu brigu za budućnost koja nas *preplavi* i preuzme kontrolu nad nama. Kao kada rijeka nabuja, prijeđe preko korita i preplavi neko područje. Postoje ljudi koji su preplavljeni brigama, jer previše rade. Imaju dovoljno, ali nikad im dosta, ne mogu stati. Zato su u stalnim brigama oko materijalnih stvari. Student koji je preplavljen brigama ne može biti miran i dobro studirati, jer je uronjen u misli koje li položiti ispit.

U takvu stanju, zbog tjeskobne brige koja nas kontrolira, ne osjećamo da je *proljeće na pragu*, da će svanuti novi dan, odnosno da će sve biti dobro, da nemamo razloga toliko se brinuti. Uхвати nas strah hoćemo li uspjeti, izdržati, napraviti što smo započeli, imati dovoljno da prehranimo djecu, hoće li djeca pronaći pravi put u životu, hoćemo li položiti ispit...

Gospa dakle želi da se i u nama, kao u proljeće, dogodi prijelaz, pretvorba iz preplavljenosti zemaljskim brigama, iz pretjerane zabrinutosti u nadu i povjerenje u Gospodina. No uvjet za to je samo jedan: Srce se treba otvarati Bogu kao što se priroda otvara suncu.

Zašto je za to potreban samo jedan uvjet?

Zato što je Bog sa svoje strane već sve učinio. Isus nas uči da je Božja ljubav poput sunca koje „sja i dobrima i zlima“. Sad je samo do nas da se poput prirode otvorimo tom „suncu“. U molitvi nemamo mi inicijativu nego Bog. Nismo se mi prvi htjeli susresti s Bogom nego obratno. Božja ljubav je uvijek prisutna. Kao i sunce. Mi je osjetimo i iskusimo kad se odlučimo za molitvu i poput prirode otvorimo „zrakama“ Njegove ljubavi.

Neki je misionar iz Papue Nove Gvineje zapazio kako jedan od njegovih novokrštenika, ponosni poglavica plemena Kanaka, na kraju svake mise dolazi pred svetojstanište i tamo dugo ostaje razgoličenih grudima. Bio je vrlo jednostavan čovjek, još nije ni počeo čitati Bibliju. Jednoga dana, ne mogavši više obuzdati znatiželju, upita ga misionar što to on radi pred svetojstaništem. Poglavica mu smiješeći se odgovori: „Sunčam dušu.“

Kao što sunčeve zrake nisu bučne, tako ni Božja ljubav. Zato bi molitva neizostavno trebala sadržavati šutnju. Šutnja ne znači ne smjeti govoriti već smjeti slušati. Pozorno slušati. Takva molitva u šutnji omogućuje slušanje srcem Božje riječi, dopuštajući Božjoj ljubavi da grije našu nutrinu.

Kad nam molitva raste prema otvaranju srca u šutnji, srce stječe iskustvo Boga, Njegova *mira i topline proljetnog sunca*. Takva molitva, euharistija, klanjanje Isusu, molitva pred križem, čitanje Božje riječi, molitva Duhu Svetom, krunica postaju vrijeme iskustva Božje ljubavi i dobrote. Srce osjeća kako ga Bog poput sunca miluje, kako je Bog dobar, kako je Njegova ljubav prema svakom stvorenju neizmjerena i bezuvjetna.

Kao što se u prirodi blago susreću sunce i cvijet tako se u molitvi susreću Bog i čovjek, Božja ljubav i ljudsko srce. Ako se čovjek otvori Božjoj ljubavi, doživjet će slično onomu što se zbiva pri dodiru proljetnog sunca i cvijeta. Božja ljubav dodiruje, miluje i ispunja toplinom i mirom ljudsko srce. Plod tog dodira božanske ljubavi i ljudskog bića je preobrazba srca u kojemu se rađa novi život. Pupoljak mira, radosti, dobre misli i riječi, odluke za praštanjem počinje se buditi. „Isus nam je blizu i mi se

trebamo samo izložiti njegovoj blizini i sve će prepreke biti otklonjene, život će proklijati i donijeti svoje plodove.“ (fra Slavko Barbarić)

Kao u prirodi, gdje se čudesna preobrazba događa u šutnji i u borbi za novi život, tako je i u nama borba. Upravo to je smisao pokore. U šutnji dopuštamo Gospodinu da Njegova ljubav u nama pokori, pobijedi zlo, da Njegov mir pokori nemire. Zato je dobro moliti za ljubav prema osobama s kojima smo u nekom sukobu, s kojima nismo u dobrim odnosima, koje su nas povrijedile... Smisao te molitve je da ljubav u nama pokori, pobijedi sve ono što nije dobro.

Isus ne kaže: „Ne brinite se!“ Jer moramo se brinuti za druge, planirati, raditi. No uči nas ne brinuti se tjeskobno: „Zato vam kažem: Ne budite zabrinuti za život svoj: što ćete jesti, što ćete piti; ni za tijelo svoje: u što ćete se obući. Zar život nije vrijedniji od jela i tijelo od odijela?“ (Mt 6, 25) A malo nakon toga: „Ne budite dakle zabrinuti za sutra. Sutra će se samo brinuti za se. Dosta je svakom danu zla njegova.“ (Mt 6, 34)

Uvjet za življenje tih Isusovih riječi je predanje. Predati se Bogu znači pustiti oslonce na koje se podupiremo, na koje smo navezani, i izručiti se Gospodinu da nas vodi kamo i kako hoće. Naravno, to ne znači da mi ništa nećemo raditi i da ćemo čekati kad će nam kruh pasti s neba. Nipošto! Radimo i trudimo se, ali u isto vrijeme u nama je duboko povjerenje u Gospodina, jer vjerujemo da će Gospodin sve okrenuti na dobro.

Sveta Terezija od Djeteta Isusa tvrdi: „Ono što Boga ranjava i pogađa ravno u srce, to je naš nedostatak povjerenja.“ Vjerovati znači imati nutarnju slobodu, moći birati. Tko vjeruje Bogu, ne mora pasti u očaj, klonuti duhom, ako se nalazi u nekoj nepovoljnoj situaciji. Nije pod prisilom. Može drukčije gledati i razmišljati nego što mu se nudi u nekoj situaciji. Može „osjetiti da je proljeće na pragu“, vidjeti svjetlo unatoč tami, vidjeti ono što je dobro, slutiti zoru, da će i teški trenutak proći, da će svanuti novi dan.

„Budi pred Bogom kao ptica koja osjeća kako se grana ljulja, ali i dalje pjeva jer zna da ima krila.“ (Don Bosco) Takva čovjeka ne mogu preplaviti zemaljske brige. Pa ako mu se nešto i dogodi, ako križ uđe u njegov život, i tada može ostati u miru, jer zna da nije sam, da je Bog s njim.

Kako bismo mogli živjeti predanje, dobro je u molitvi govoriti: *Gospodine, moja je briga imati povjerenje u Tebe, a Tvoja je briga što će biti i kako će biti u budućnosti.* ■

Foto: Arhiv / CMM

Novo vrijeme Crkve pod plaštem Gospe

Krešimir
Miletić

Mjesec svibanj u katoličkoj tradiciji odiše posebnim mirom i pobožnošću. Ovaj svibanj pamtit ćemo ponajviše po izboru novog pape. Kardinali su u tišini Sikstinske kapele birali Petrova nasljednika, čovjeka čije „Da“ mijenja tijek povijesti Crkve. Habemus papam! Crkva je dobila novog papu Lava XIV. Mnogo je simbolike u izboru ovog imena i s pravom možemo iznijeti optimizam za vrijeme u kojem će djelovati Lav XIV. Izbor ovog imena snažna je simbolična

poruka kontinuiteta s papom Lavom XIII. (1878.–1903.), jednim od najutjecajnijih papa moderne Crkve. Lav XIII. bio je most između tradicionalne Crkve i modernog doba te začetnik mnogih važnih smjerova u socijalnom nauku Crkve.

Lav XIII. je poznat po enciklici *Rerum Novarum* (1891.), temeljnom dokumentu katoličkog socijalnog nauka. Lav XIV. Ako pogledamo izazove današnjeg vremena u kojem se nalazi svijet, nije li upravo primjereni trenutak za daljnji razvoj nauka o radu, dostojanstvu radnika i socijalnoj pravdi u kontekstu automa-

tizacije, umjetne inteligencije i globalne nejednakosti, zaštite obitelji pred naježdama novih ideologija? Upravo poveznica Lava XIV. i pape Franje može se razumjeti i kao nastavak usmjerenosti na teme ekološke pravednosti i klimatske krize u svjetlu „*Laudato si*“ pape Franje.

Lav XIII. je snažno promicao filozofsku obnovu, posebno povratak Tomi Akvinskom (enciklika *Aeterni Patris*). Lav XIV. tako bi mogao poticati dubinsku teološku i filozofsku formaciju katolika, osobito mladih intelektualaca; obnoviti kršćansku antropologiju nasu-

prot reduktivnim pogledima čovjeka; ohrabrivati Crkvu da jasno svjedoči istinu u vremenu relativizma, duhovnog rastakanja i gubitka identiteta.

Lav XIII. je zagovarao uravnotežen pristup između očuvanja vjere i otvaranja prema svijetu. Lav XIV. bi tako mogao promicati dijalog s kulturama i religijama, ali jasno naglašavajući jedinstvenu ulogu Krista i Crkve u spasenju; poticati novu evangelizaciju s jasnoćom i ljubavlju, bez povlačenja pred pritiscima ideologija.

Lav XIII. bio je nazivan i „Papa Krunice“ – napisao je čak 11 enciklika o krunici. Lav XIV. tako bi mogao poticati obnovu svibanjske pobožnosti i euharistijskog klanjanja; jačati Crkvu kroz marijansku duhovnost kao obranu od duhovne ravnodušnosti; snažno promicati Gospu kao uzor vjere, poniznosti i predanja.

Iz njegova dirljivog prvog obraćanja znakovita je bila molitva Zdravo Marijo, koja najbolje potvrđuje blizinu i ljubav novog pape prema Mariji.

Lav XIV. kao kontinuitet djelovanja Lava XIII. mogao bi dati prioritet duhovnoj i moralnoj obnovi svećeničke službe kroz formaciju, poniznost i služenje narodu Božjem; obitelji kao „kućne Crkve“ kao odgovor na demografsku krizu i krizu identiteta obitelji. Bio bi to papa most – između vječnih vrijednosti i sadašnjih izazova.

Svaki izbor novog pape poziva nas vjernike na molitvu, zahvalnost i dublju vjernost Crkvi. Nije to samo politički ili medijski događaj – to je duhovni trenutak u kojem se Duh Sveti ponovno spušta nad Crkvu i nad njezina pastira. Slično kao na Pedeseticu, kad je Marija bila prisutna među apostolima i danas vjerujemo da Gospa majčinski prati i novog papu. Ona ga štiti, potiče i vodi k svome Sinu.

Papa je „sidro Crkve u oluji svijeta“, kako je jednom rekao sveti Ivan Pavao II. Upravo zato mjesec svibanj, kad se vjernici posebno utječu Mariji, idealan je trenutak da molimo za Svetog Oca. Kroz svibanjske pobožnosti, osobito molitvu krunice, Crkva izražava svoju dječju odanost i povjerenje prema Mariji.

U kontekstu Međugorja, gdje se Gospa već desetljećima predstavlja kao Kraljica mira, znakovita je i prva poruka novog pape koja je upravo poruka mira Uskrslog Krista! Pozvani smo prepoznati Papu kao njezina suradnika u izgradnji svijeta mira. Njegovo „*fiat*“ – poput Marijinog – postaje znak predanja volji Božjoj i putokaz Crkvi u svijetu punom nesigurnosti.

U trenutcima kad se čini da svijet gubi kompas, Papa je tu da svjedoči Radosnu vijest, da brani dostojanstvo čovjeka i poziva na obraćenje. On je, kao i Marija, pozvan reći: „Evo me, Gospodine!“ U vremenu relativizma, ratova, gubitka nade i vjere, novi papa dolazi kao znak Božjeg odgovora na molitve vjernih.

Zato u ovom svibnju, darujmo Gospi ono što najviše voli – molitvu – za novog papu i za Crkvu. A osobito, molimo za Papu: da bude svet, odvažan, blizak ljudima i vjeran Kristu. Neka ga Marija, Majka Crkve, krije, čuva i zagovara, kako bi njegova služba donijela mir svijetu, svjetlo u tami i nadu Crkvi koja hodi prema vječnosti. ■

Rad na srcu

Rad na sebi zapravo je rad na svojoj nutrini, a budući da je srce simbol čovjekove nutrine, drugi naziv za rad na sebi je rad na srcu. Osim što označava nutrinu, srcem se naziva središnje mjesto čovjekova bića, točka gdje se susreću sve čovjekove duševne i duhovne snage i sposobnosti. Ono je izvor spoznaje i mudrosti, razuma i osjećaja, htijenja i djelovanja, planiranja i odlučivanja. Srce je i mjesto susreta čovjeka s Bogom. U radu na srcu stoga je riječ s jedne strane o trudu oko čovjekove nutrine, njezine čistoće i sadržaja, a s druge o brizi oko čovjekova središta, njegova najvažnijeg odnosa, a to je odnos s Bogom.

M
INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog
centra MIR Međugorje.

Foto: www.freepik.com

Naše molitve su najljepši dar novome papi

Mirta Miletić

Kao majka navikla sam svakodnevno za svoju djecu donositi odluke: što će jesti, obući, kako ih odgojiti, kako im pomoći da prepoznaju što je dobro i istinito. I to je područje naše slobode i odgovornosti. Djeca koja su danas punoljetna donose neke svoje odluke, usidrene u vrijednosti koje smo ugrađivali u njihova srca. Ali postoje odluke koje ne donosimo mi, a njihove posljedice na poseban način dodiruju naše živote i naša srca. Takva je bila vijest o izboru novog Pape. Iako nisam izravno sudjelovala u izboru novog pape, osjećam da sam zajedno sa cijelom Crkvom ipak bila duboko uključena svojim moli-

tvama. Jer papa nije samo poglavar Crkve – on je duhovni otac svih nas. A kad si majka, još jače osjećaš potrebu da tvojoj djeci otac u vjeri bude dobar, čestit i pun Duha Svetoga.

Sjećam se trenutka kad su djeca dotrčala i rekla: „Mama, imamo novog papu!“ Njihova uzbuđena lica bila su mi draža od svakog televizijskog prijenosa. U tom trenutku nisam im imala potrebu govoriti o teološkim smjerovima, potrebama u kojima se nalazi Crkva, reformama ni geopolitici. Samo sam ih zagrlila i rekla: „Molimo za njega. On sada moli za nas.“

Kad je s balkona sv. Petra odjeknulo ime Lav XIV., osjetila sam radost i ugodno iznenađenje zbog duboke simbolike.

Ime koje nosi težinu povijesti, čvrstine, ali i mudre blagosti. Ime koje nas vraća u vrijeme pape Lava XIII., čije su riječi o ženama i obitelji u meni kao ženi i majci ostavile dubok trag. Papa Lav XIII. znao je reći da su žene „rođene za stvari plemenite i uzvišene“ te da je njihova uloga u društvu i obitelji neizostavna. Govorio je o dostojanstvu žene ne samo kao supruge i majke, nego i kao stupu društvene obnove. A to mi je uvijek bila potvrda da Crkva vidi, poznaje i priznaje moj život – sa svim onim nevidljivim žrtvama, nježnostima, borbama i nadama.

Majčinsko srce ne traži savršenost, ali zna prepoznati autentičnost. Meni je važno da novi papa zna što znači biti

malen, ponizan, a istovremeno hrabar. Da zna kako tješiš ranjeno dijete, ali i kako opomeneš kad ide krivim putem. To je i ono što očekujem od njega – da bude papa koji će nas sve gledati očima Oca, ali govoriti riječima Sina. Duhovni otac koji nas predvodi, ohrabruje i potiče u nasljedovanju Krista.

Majka sam. Moje je poslanje nevidljivo većini, ali presudno za sve. Nema kamera koje će snimiti kad majke noću bdiju nad djetetom s temperaturom. Nema izvještaja o tome kad izmole krunicu dok peru suđe ili tiho obavljaju svakodnevne poslove. Ali Crkva kojoj pripadam – i čiji poglavar sada nosi ime koje u sebi nosi snagu i mudrost – zna da su takve tihe žrtve temelj zajednice.

Papa Lav XIV. tek je započeo svoje služenje. Još ga ne poznajemo u potpunosti. Za ljude iskrene i ponizne vjere to nije niti važno. Znamo i vjerujemo da Krist po Duhu Svetom vodi Crkvu. Ime koje je odabrao novi papa šalje poruku: poštujemo baštinu, ali ju obnavljamo u svjetlu današnjih izazova. Čvrsto vjerujem da će i ova nova faza Crkve biti blagoslov za sve nas – a osobito za nas majke, tihe čuvarice doma i vjere.

Kao vjernica koja je doživjela duboku promjenu srca kroz poruke iz Medugorja, osjećala sam da će i ovaj papa imati otvoreno srce za Majku. Ne samo za teološki pojam Marije, nego za živu Majku koja i danas dolazi među nas, donosi poruke mira, obraćenja i nade. Jer ako netko razumije majčinski glas, onda je to papa koji zna slušati tišinu srca. Vjerujem da će nas Duh Sveti iznenadi-

Kao vjernica koja je doživjela duboku promjenu srca kroz poruke iz Medugorja, osjećala sam da će i ovaj papa imati otvoreno srce za Majku. Ne samo za teološki pojam Marije, nego za živu Majku koja i danas dolazi među nas, donosi poruke mira, obraćenja i nade. Jer ako netko razumije majčinski glas, onda je to papa koji zna slušati tišinu srca.

ti kroz njegovo djelovanje i pontifikat. Možda će trebati vremena da prepoznamo sve ono što nam Gospodin po njemu želi poručiti za današnji trenutak u kojem se nalazi Crkva. Jer i nama je potrebna ta spasonosna mogućnost izlaska iz vreve svakodnevice u područje tišine, u kojoj možemo osluškivati poticaje Duha i dopustiti Gospodinu da nas iznenadi. U jedno sam sigurna, vjerujem da je izabran pod vodstvom Duha Svetoga. I zato se unaprijed radujem duhovnom bogatstvu i plodovima njegova pontifikata. I kao majka, mogu mu dati ono što je najpotrebnije – molitvu.

Molim za papu da ostane malen pred Bogom, velik u ljubavi, snažan u istini i blag u pristupu. Molim da ga ne ponesu težina funkcije, nego ga vodi snaga Krista. I molim da mojim sinovima i kćerima bude uzor i živi znak Božje blizine. S druge strane, molim i za sve nas da imamo otvoreno uho i srce za sve ono što nam Gospodin želi darovati po novom papi.

U ovom vremenu nesigurnosti i zbunjenosti, meni – običnoj majci – izbor novog pape donosi nadu. Jer kad Bog bira pastira, On već zna potrebe stada. A ako Mu vjerujemo, znat ćemo da nas vodi prema istini. A istina – znamo – uvijek vodi k miru.

Zato i danas u molitvu tiho dodajem i njega – našeg novog papu. Jer i on, negdje, možda umoran i s pitanjem u srcu „Zašto baš ja?“, treba nježnost jedne majčinske molitve. Pred njim su mnoge odluke. Najljepši dar koji mu možemo dati jest upravo naša molitva i nastojanje oko svetosti na koju smo svi pozvani. ■

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Medugorje.

Brazil s originalnim raspelom slavi 525. obljetnicu mise na svome tlu

Raspelo s prve mise slavljene na brazilskom tlu 1500. godine ovih će dana biti u središtu svečanosti diljem Brazila.

Prva misa na brazilskom tlu slavljena je prije 525 godina, 26. travnja 1500. godine. Misu su slavili portugalski pomorci na plaži u današnjoj saveznoj državi Bahiji na sjeveroistoku Brazila. Raspelo koje je tada stajalo u središtu liturgije i koje se danas čuva u Portugalu, od utorka 15. travnja bit će nazočno na slavlju diljem zemlje. Svečanosti u povodu 525. obljetnice istodobno prisjećaju na 200. obljetnicu uspostave diplomatskih odnosa između Portugala i njegove bivše kolonije Brazila, koji je 1822. proglasio neovisnost.

Portugalci su 22. travnja 1500. pod zapovjedništvom Pedra Álvaresa Cabrala s 13 karavela pristali na obale sjeveroistočnog Brazila, u blizini mjesta gdje se danas nalazi grad Porto Seguro. Na mjestu današnjeg gradića Santa Cruz Cabralia slavljena je misa četiri dana nakon njihova dolaska. Cabral je zemlji dao ime Terra de Vera Cruz (Zemlja pravog križa), a kasnije je preimenovana u Brazil.

Hodočasnici s raspelom održava se pod geslom „Brasil com Fe“ (Brazil s vjerom). „Katoličanstvo u Brazilu ima izvorište u katoličanstvu u Portugalu“, izjavio je novinarima o. Omar Raposo iz nadbiskupije Rio de Janeiro. „Naša meditacijska praksa i naše liturgijske svečanosti imaju izvor u vjeri portugalskog naroda“, pojasnio je.

Raspelo koje je bilo nazočno na prvoj misi i koje će biti u središtu hodočašća metalno je, iako je, na umjetničkim slikama koje prikazuju prvu misu, naslikano drveno raspelo. Križ je visok oko 40 centimetara i bez ukrasa. Dva dana nakon mise na tom je mjestu podignut drveni križ, a originalni željezni križ čuva se u katedrali u Bragi u Portugalu. Tijekom vikenda pokazivan je u portugalskim gradovima Fatimi, Caiscaisu, Almadi i Lisabonu, a u ponedjeljak je krenuo na putovanje preko Atlantika. U utorak bi trebao stići u najveći brazilski grad Sao Paulo, a u njegovoj pratnji bit će i pripadnici domorodačkog naroda Pataxosa, koji živi u području gdje je slavljena prva misa na brazilskom tlu. ■

„Božji arhitekt“ Antoni Gaudí postaje časni sluga Božji

Papa Franjo priznao je herojske vrline Antonia Gaudija, španjolskog arhitekta poznatoga u cijelom svijetu po tomu što je vodio radove za izgradnju katedrale Svete obitelji (Sagrada Familia) u Barceloni. Stoga je od 14. travnja taj veliki predstavnik katalonskoga modernizma časni sluga Božji.

Najpoznatije Gaudijevo djelo je crkva *Sagrada Familia*. Antonio Gaudí i Cornet, rođen 25. lipnja 1852., vjerojatno u Reusu, pristao je voditi radove 1883., godinu dana nakon što je položen prvi kamen. Tada je imao 31 godinu. Od tada je cijeli život proveo gradeći to mjesto bogoštovlja u kojemu očituje svoj umjetnički genij, svoje vjerske osjećaje i duboku duhovnost. Samo pet godina prije toga stekao je zvanje arhitekta i napisao nekoliko bilježaka o arhitekturi – poznatih kao „Rukopis“ iz Reusa – u kojima je iznio svoje prijedloge o ukrasima i vjerskim građevinama te pokazao znatno poznavanje i privrženost otajstvima kršćanske vjere.

Mladi Gaudí smatrao je crkvu *Sagrada Familia* poslanjem koje mu je Bog povjerio te je u toj svijesti izvorni neogotički projekt pretvorio u nešto drugačije i originalno, nadahnuto oblicima prirode i bogato simbolikom koja izražava njegovu duboku vjeru i duhovnost, u kojoj se uočava benediktinski i franjevački utjecaj.

Kao štovatelj svetoga Filipa Nerija, originalni se arhitekt suočava s preprekama i teškoćama hrabro i s povjerenjem u Boga dok upravlja gradilištem, te podnosi također zavist i ljubomoru. Od 1887. do 1893. projektirao je i vodio druga djela, civilna i vjerska. Potom, tijekom korizme 1894. pogodila ga je teška bolest, prouzročena rigoroznim postom koji ga je, iako je stavio u opasnost njegov život, doveo do dubokoga duhovnog iskustva u njegovu traženju Boga.

Nakon što je prebrodio krizu, nastavio je raditi na raznim projektima. Međutim, izgubivši pomalo sve članove obitelji, započeo je istinsku duhovnu askezu, odbijao nove zadatke i koncentrirao se isključivo na *Sagradu Familiju*, tako da je 1925. malenu prostoriju pokraj crkve preuređio u svoju rezidenciju. Uvjereni i praktični kršćanin, ustrajan u sakramentima, umjetnost je učinio hvalospjevom Gospodinu kojemu daruje plodove svojega rada koji smatra poslanjem upoznavanja i približavanja ljudi Bogu. Dana 7. lipnja 1926. udario ga je tramvaj. Budući da ga nitko nije prepoznao, odveden je u Bolnicu Santa Creu, bolnicu za siromašne. Nakon što je primio posljednje sakramente, preminuo je poslije tri dana, 10. lipnja. U pogrebnoj povorci sudjelovalo je oko 30 tisuća ljudi. ■

Papamobil postaje mobilna klinika za djecu

Sveti Otac Franjo zatražio je da se njegovo vozilo, poznato kao papamobil, nakon njegove smrti prenamijeni u mobilnu zdravstvenu jedinicu za djecu u ratom pogođenoj Gazi. Inicijativu provodi Caritas Jeruzalem, a vozilo će pružati osnovnu medicinsku skrb najugroženijima. Riječ je o posljednjoj želji pape Franje, odnosno inicijativi koju je Sveti Otac pokrenuo u posljednjim mjesecima života, koji je tijekom pontifikata više puta iskazivao solidarnost s palestinskim narodom, osobito s djecom pogođenom ratom. Mobilna klinika, nastala preuređenjem papamobila mira iz kojeg je Papa godinama

pozdravljao vjernike diljem svijeta, bit će opremljena dijagnostičkom i medicinskom opremom te će je voditi tim liječnika i zdravstvenih djelatnika koji će, čim to sigurnosni uvjeti dopuste, krenuti prema najizoliranijim dijelovima Pojasa Gaze. U Gazi je, prema navodima Caritasa, gotovo milijun djece raseljeno, a zdravstveni sustav gotovo potpuno urušen. Djeca su najviše pogođena gladu, infekcijama i izostankom osnovne medicinske skrbi. „Djeca nisu brojevi. Ona imaju lica, imena, priče. I svako je dijete sveto“, često je isticao papa Franjo. Njegove riječi ovom inicijativom dobivaju konkretan izraz. ■

Izabrana nova Uprava Hercegovačke franjevačke provincije

U četvrtak 1. svibnja, trećeg dana redovitoga Provincijskoga kapitula, koji se slavi u Franjevačkom samostanu u Tomislavgradu od 29. travnja do 2. svibnja, izabrana je nova Uprava Hercegovačke franjevačke provincije, objavila je Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM.

Članovi nove Uprave su fra Ivan Sesar, fra Stanko Mabić, fra Bože Milić, fra Ivan Landeka, ml. i fra Ivan Marić, ml.

Nakon izbora i prihvaćanja službe, izabrana braća položila su zakletvu da će vjerno i odgovorno obnašati svoju službu. Novi će članovi, uz provincijala fra Jozu Grbeša i vikara fra Miru Šegu, upravljati Provincijom u naredne tri godine koliko traje mandat novoizabrane Uprave. ■

Zelenski telefonirao s papom Lavom XIV. i pozvao ga u Ukrajinu

Ukrajinski predsjednik Volodimir Zelenski razgovarao je telefonom s papom Lavom XIV. i pozvao ga da posjeti Ukrajinu, objavio je Zelenski u ponedjeljak 12. svibnja na društvenim mrežama.

„Razgovarao sam s papom Lavom XIV. Bio je to naš prvi razgovor, ali je bio vrlo srdačan i doista sadržajan“, napisao je ukrajinski predsjednik na platformi X. Kathpress prenosi da je glasnogovornik Vatikana Matteo Bruni potvrdio da je došlo do razgovora, ali nije rekao tko je koga nazvao.

Zelenski je otkrio da je pozvao Papu u apostolski pohod Ukrajini. „Takav posjet donio bi istinsku nadu svim vjernicima i našem cijelom narodu“, napisao je Zelenski, dodavši kako je zahvalio Lavu XIV. na potpori Ukrajini i cijelome ukrajinskom narodu. „Vrlo cijenimo njegove riječi o potrebi pravednog i trajnog mira u

našoj zemlji i oslobađanju zatočenika“, naglasio je.

Ukrajinski predsjednik ističe kako Ukrajina računa na potporu Vatikana u naporima da se ukrajinska djeca koja su deportirana u Rusiju vrate svojim obiteljima. Rekao je kako je obavijestio Papu o inicijativi Ukrajine i njezinih partnera da se odmah omogući potpuno i bezuvjetno primirje na najmanje 30 dana. Zelenski je uputio i na spremnost Kijeva na daljnje pregovore, „u svakom formatu, uključujući i izravne razgovore, kao što smo više puta naglasili“.

„Ukrajina želi okončati ovaj rat i čini sve kako bi to postigla. Sad očekujemo slične korake od Rusije“, poručio je Zelenski, koji se prema vlastitim riječima dogovorio s papom Lavom XIV. da „ostanu u kontaktu i u bliskoj budućnosti isplaniraju osobni susret“. ■

Mile Mamić

MIROLJUBIVI I MARIJANSKI PAPA LAV XIV.

Poštovani čitatelji Glasnika mira, želio sam ovaj mjesec pisati o kulturi sjećanja i kulturi života, što su dva vrlo važna pojma u hrvatskoj prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, a posebno su u svibnju vrlo aktualni. Zbog radosne vijesti o izboru novoga pape tomu ćemo dati prednost.

Sinoć se nad Sikstinskom kapelom u Rimu pojavio bijeli dim i svečano je objavljena radosna vijest: **Habemus papam – Imamo papu.**

Koje je ime izabrao Papa?

Mnogi su se raspisali o imenu novoga pape. U izravnom prijenosu te večeri iz Vatikana hrvatski prevoditelji sa sigurnošću su govorili **Lav**. Tako piše većina portala i novina, ali neki hoće biti malo mudriji, izvorniji, pa bi radije rekli **Leon**. Tako se brzo pojavila dvojba: **Lav ili Leon?** U raspravu o tom brzo se uključio rektor bazilike sv. Antuna na zagrebačkom Sv. Duhu **Ivan Marija Lotar**. On pošteno prizna da mu je prirodnije zvati papu „Leon“ jer je živio u Italiji, ali kaže da se na hrvatskom jeziku kaže „Lav“. Mnogi su prenijeli i prihvatili njegovo mišljenje, iako nije sasvim jasno: U Italiji ne kažu Leon (što bi njemu bilo „prirodnije“) nego Leone. U raspravu se kao mjerodavna jezikoslovna ustanova uključio i moj dragi Institut za hrvatski jezik u Zagrebu, gdje sam i ja radio dvadesetak godina. Institut je odlučno pojasnio: „Evo zašto je papa Lav, a ne Leon“. Institut dalje kaže „Papa je izabrao ime **Lav XIV**. Lik Lav u hrvatskim je tekstovima potvrđen od 16. stoljeća, još u djelima **Šime Budinića** i **Jurja Barakovića**, pa iz tradicijskih razloga dajemo prednost tomu liku u odnosu na lik Leon.“ Moj dragi Institut dobro tvrdi i obrazlaže zašto liku Lav dajemo prednost u odnosu na Leon. Je li Papa izabrao ime Lav i XIV.?

Što je Papa izabrao, a što nije?

Katolička Crkva još uvijek ima latinski jezik kao službeni. U latinskom jeziku postoji opća imenica muškoga roda **leo**. Ta se imenica u jednini ovako sklanja: N leo,

G leonis, D laoni, Ak. leonem, V leo, Abl. **leone**. To u hrvatskom jeziku znači „lav“. Lav je vrlo ponosna, snažna, hrabra životinja. Sve su to pozitivna obilježja. Zbog svojih pozitivnih obilježja i hrvatske junake poput Petra Zrinskog i Frana Krstu Frankopana nazivamo lavovima: „Gdje slobode sad su dani? Gdje su Zrinski, Frankopani? Gdje su ona lava dva?“ A kad se to može u prenese-nom smislu reći za takve junačine, zašto ne bi moglo i za druge?! Zato je to postalo i ljudsko ime i pišemo ga velikim slovom Lav. U hrvatskoj junačkoj povijesti bilo je to dosta često ime. Znam jednoga takva Lava: Lav Žnidarčić. Lav može biti i krvoločan, opasan, okrutan. To nitko ne bi želio ni sebi ni drugima. Kad ljudima dajemo to ime, mislimo na pozitivna obilježja. U povijesti Katoličke Crkve i pape su po svojoj želji uzimali ime **Leo**. Bilo ih je dosad 13 s tim imenom. U latinskom se to ime potpuno jednako sklanja kao i opća imenica **leo**. Od latinskoga imena **Leo** tvorimo G: **Leon**-is, D **Leon**-i, Ak. **Leon**-em, Abl. **Leon**-e. U genitivu imamo osnovu **Leon**-. Toj se osnovi dodaju nastavci za pojedini padež. Primjećujemo da je nominativ **Leo** kraći od osnove, nepotpuna osnova. Puna osnova je u genitivu. Upravo od te genitivne osnove nastalo je u hrvatskom ime Leon. Mi ga sklanjamo kako hoćemo. Papa je izabrao ime **Leo** na latinskom jeziku. Sad znamo i kako se na latinskome sklanja to ime. Iako se osobna imena načelno ne prevode, ipak tako važna imena kao Isus, Marija, Josip, Petar, Andrija, Ivan, Jakov, Pavao, Matej, Marko, Luka itd. kao i istaknuta biblijska imena, zatim imena svetaca, apostola, vladara (kraljeva, careva ...), pa i papa, prevodimo na hrvatski i prilagođujemo duhu hrvatskoga jezika. To zna biti znatno drukčije od izvornika: Joshua: Isus. I za **Bog** imamo u pojedinim jezicima vrlo različite riječi.

Kad ima više vladara ili papa s jednakim imenom, onda se nakon prvoga dodaju redni brojevi, pa se i prvi označi uglavnom rimskim brojem, ali može i riječju. Kraljevi i carevi ne mijenjaju ime, a pape mijenjaju. Oni sami odabiru ime, i to na latinskom jeziku. Papa je izabrao ime **Leo**. Budući da ih je bilo 13 s tim imenom prije njega, on mora biti XIV. Ime je izabrao, a redni broj mu je zadan: **Leo XIV.: Habemus papam Leonem decimum quartum.**

Budući da je latinski majka romanskih jezika, i ime pape ne će biti znatno drukčije nago u latinskom. Tako će npr. u talijanskom biti: Leone za Leo, Giovanni za Iohannes, Francesco za Franciscus itd. U hrvatskom jeziku imamo u novije vrijeme dosta često ime Leo i Leon, a znatno rjeđe Lav. Leo može biti prema lat. Leo, ali može biti i skraćeno prema Leonard, Leopold. Ime Leon je čista latinska osnova. Ja bih je naglašavao i sklanjao ovako: Lëön, Leóna, ali bi me neki „ispravili“: Lëön, Lëona. Kad drugima ne smeta životinjsko podrijetlo imena Leo, Leon, nema razloga zašto ne bismo i mi „unaprijedili“ svojega lava, pogotovo kad ni papa Lav XIV. nema ništa protiv toga. Bolje je dati prednost hrvatskom imenu Lav, pogotovo kad je davno to osobno ime potvrđeno u hrvatskoj tradiciji. Vjerujem da će ugled novoga pape Lava XIV. potaknuti da mnogi Hrvati dobiju to ime, koje je Papa nakon toliko pret-hodnika s drukčijim imenom s razlogom i svjesno izabrao.

Robert Francis Prevost prvi je u povijesti papa Amerikanac. Ima dva državljanstva: SAD i Peru. Ugledni redovnik Reda sv. Augustina obavljao je vrlo važne službe uz misionarski rad. Bio je provincijal i u dva mandata poglavar Reda i prefekt Dikasterija za biskupe, a nedavno je postao kardinalom.

Iako Papi dosadašnje ime i prezime ne treba, reći ćemo i o tome nešto: Ime **Robert** germanskoga je podrijetla. U Hrvatskoj su ga uglavnom nosili stranci. Od 19 st. dosta je često hrvatsko ime.

Ime **Francis** odgovara hrvatskom imenu Franjo, koje je u vezi s etnonimom Francuz. Majka sv. Franje Asiškoga bila je Francuskinja, pa mu je zato otac dao ime Francesco – Francuzić. Prezime **Prevost** vrlo je zanimljiva priča. Doista slično zvuči kao naše prezime **Preost**. Zacijelo je prezime francuskog podrijetla kao i Papa s očeve strane. I u latinskom postoji slična riječ praepositus, što znači pretpostavljeni, predstojnik. Nije slučajno Papa! U starijim hrvatskim kajkavskim tekstovima postoji riječ *prepušt*. Od toga je nastalo i prezime **Prepušt**, a od toga toponim **Prepuštovec**.

Sinoć sam s užitkom slušao najavu da će se uskoro pojaviti Papa i promatrao razdragano mnoštvo na Trgu sv. Petra. Ugodno sam iznenađen izborom imena: Leo XIV. Prve riječi pape Lava XIV. urbi et orbi bile su: „Predraga braćo i sestre, neka mir bude s vama!“ Zatim nas je sve usmjerio Majci Mariji u ozračju uskrskog Krista i okupio nas kao svoju veliku obitelj u zajedničkoj molitvi Zdravo, Marijo ...

Na njegovu blagom osmijehu i držanju osjetilo se da je maloprije prošao kroz „sobu suza“ duboko svjestan težine križa koji mu je Gospodin namijenio. Zna dobro da će i dalje uskrslu Gospodin biti Glava Crkve i da snaga Duha Svetoga ne će izostati: „Ja ću biti s vama u sve dane do svršetka svijeta.“ (Mt 28, 20) Vidim na portalu Bitno.net jedan naslov: Prvi papa koji je uzeo ime Lav bio je svetac koji je goloruk stao pred Atilu da obrani Rim. A ima još 12 LA-VOVA!

Dragi papa Lave XIV., budi zdrav kao lav i vodi Crkvu Božju kroz sve bure i oluje! ■

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije podne za vrijeme mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Dnevna misna čitanja

Poticaj za lectio divina

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Četvrtak, 15. 5. 2025.

Dj 13,13-25; Ps 89,2-3.21-22.25.27; Iv 13,16-20

Petak, 16. 5. 2025.

Dj 13,26-33; Ps 2,6-11; Iv 14,1-6

Subota, 17. 5. 2025.

Dj 13,44-52; Ps 98,1-4; Iv 14,7-14

Nedjelja, 18. 5. 2025.

Dj 14,21b-27; Ps 145,8-13b; Otk 21,1-5a; Iv 13,31-33a.34-35

Ponedjeljak, 19. 5. 2025.

Dj 14,5-18; Ps 115,1-4.15-16; Iv 14,21-26

Utorak, 20. 5. 2025.

Dj 14,19-28; Ps 145,10-13b.21; Iv 14,27-31a

Srijeda, 21. 5. 2025.

Dj 15,1-6; Ps 122,1-5; Iv 15,1-8

Četvrtak, 22. 5. 2025.

Dj 15,7-21; Ps 96,1-3.10; Iv 15,9-11

Petak, 23. 5. 2025.

Dj 15,22-31; Ps 57,8-12; Iv 15,12-17

Subota, 24. 5. 2025.

Dj 16,1-10; Ps 100,1b-3.5; Iv 15,18-21

Nedjelja, 25. 5. 2025.

Dj 15,1-2.22-29; Ps 67,2-3.5-6.8; Otk 21,10-14.22-23; Iv 14,23-29

Ponedjeljak, 26. 5. 2025.

Dj 16,11-15; Ps 149,1-6a.9b; Iv 15,26 – 16,4a

Utorak, 27. 5. 2025.

Dj 16,22-34; Ps 138,1-3.7c-8; Iv 16,5-11

Srijeda, 28. 5. 2025.

Dj 17,15.22 – 18,1; Ps 148,1-2.11-14; Iv 16,12-15

Četvrtak, 29. 5. 2025.

UZAŠAŠĆE GOSPODINOVO

Dj 1,1-11; Ps 47,2-3.6-9; Ef 1,17-23 (ili: Heb 9,24-28; 10,19-23); Lk 24,46-53

Petak, 30. 5. 2025.

Dj 18,9-18; Ps 47,2-7; Iv 16,20-23a

Subota, 31. 5. 2025.

POHOD BL. DJEVICE MARIJE
vl: Sef 3,14-18a (ili: Rim 12,9-16b); Otpj. pj: Iz 12,2-3.4b-6; Lk 1,39-56

Nedjelja, 1. 6. 2025.

Dj 7,55-60; Ps 97,1.2b.6.7c.9; Otk 22,12-14.16-17.20; Iv 17,20-26

Ponedjeljak, 2. 6. 2025.

Dj 19,1-8; Ps 68,2-7b; Iv 16,29-33

Utorak, 3. 6. 2025.

Dj 20,17-27; Ps 68,10-11.20-21; Iv 17,1-11a

Srijeda, 4. 6. 2025.

Dj 20,28-38; Ps 68,29-30.33-36c; Iv 17,11b-19

Četvrtak, 5. 6. 2025.

Dj 22,30; 23,6-11; Ps 16,1-2a.5.7-11; Iv 17,20-26

Petak, 6. 6. 2025.

Dj 25,13-21; Ps 103,1-2.11-12.19-20ab; Iv 21,15-19

Subota, 7. 6. 2025.

Dj 28,16-20.30-31; Ps 11,4-5.7; Iv 21,20-25

Nedjelja, 8. 6. 2025.

PEDESETNICA. DUHOVI

Dj 2,1-11; Ps 104,1ab.24ac.29b-31.34; Rim 8,8-17; Iv 14,15-16.23b-26

Ponedjeljak, 9. 6. 2025.

vl. Post 3,9-15.20; Jdt 13,18bcd.19; Iv 19,25-27

Utorak, 10. 6. 2025.

2Kor 1,18-22; Ps 119,129-133.135; Mt 5,13-16

Srijeda, 11. 6. 2025.

vl.: Dj 11,21b-26; 13,1-3; Ps 98,1-6; Mt 10,7-13

Četvrtak, 12. 6. 2025.

2Kor 3,15 – 4,1.3-6; Ps 85,9ab-14; Mt 5,20-26

Petak, 13. 6. 2025.

2Kor 4,7-15; Ps 116,10-11.15-18; Mt 5,27-32

Subota, 14. 6. 2025.

Liturgija kvatri (za posvećenje ljudskoga rada i urod zemlje)
Prigodna čitanja str. 119.-130.; 2Sol 3,6-12.16; Ps 127,1-2; Mt 25,14-30

Nedjelja, 15. 6. 2025.

PRESVETO TROJSTVO

Izr 8,22-31; Ps 8,4-9; Rim 5,1-5; Iv 16,12-15

21 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Radio koji ima dušu od 1997. godine

Postani podupiratelj!

Kako postati podupiratelj? Jednostavno!
Pošaljite nam vaše osobne podatke na
podupiratelji@medjugorje.hr i godišnjom
članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160
HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku
50 CHF) i postanite dio naše radijske
obitelji. Hvala vam od srca!

ODAŠILJAČI U BOSNI I HERCEGOVINI:

Međugorje 98,3 MHz, Mostar 100,00 MHz
Rama 104,7 MHz, Sarajevo 96,1 MHz
Bugojno 101,8 MHz, Olovo 96,1 MHz
Zenica 100,1 MHz, Nova Bila 100,00 MHz
Jajce 87,8 MHz, Žepče 100,1 MHz
Banja Luka 87,8 MHz / 106,7 MHz

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz
Zagreb, Lika, Sr. Hrvatska 107,8 MHz
SATELIT: Europa, Bliski istok i Afrika - EUTELSAT 16°E
EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM INTERNETA:
www.radio-medjugorje.com

Uredništvo: +387 36 653 580, Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548, Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr, www.radio-medjugorje.com

